

565

2 0 0 4

ԵՒՏԻ ԱԼԻՄԼԵՐ

ՀԻՔԱԵԷՍԻ

ԵԱԽՕՏ

ԲՕՆՑԻԱՆՈՍ

ՍԹԱՆՊՈԼ

ՄԱԹՊԱՐ

Ե. ԱՍԱՏՈՐԵԱՆ ՄԱՆՏՈՐԻԱՐԷ

1925

ՀԱՐՊԵՐԱՆ ԳՐԱՏԻ
HARRY G. BEKEBRIAN
837 WASHINGTON ST.
BOSTON MASS

518-42

(5 65)

207

ԵՔՏԻ ԱԼԻՄԼԷՐ ՆԻՔԱԵԷՍԻ

Վաթթրյա հինտիսթանտա «Ճիհան» նամընտա պիր հիւ-
քիւմտար օլուպ պուլնընտա «Կազանֆէր» թէսմիեէ օլուսուր
ճէսուր, մուքթտիր պիր սէրասքէրի վար իտի, մէրքուլն
մէհարէթը ասքէրիեէսի վէ քահրէմանլըղը սահէօինտէ տիւշ-
մանլարա քարչը իհրաղը զաֆֆէր իտիլմիշ վէ պիր չօք ֆիւ-
թուհաթ ետիլըմը օլտուղընտան շահ եէկանէ քէրիմէսինի
օնա թէզվիճ իտէրէք քէնտիսինէ տամատ իտինմիշ իտի:

Պիր միւտտէթ սօնրա շահ վէֆաթ իթմէքլէ սէրասքէր
հիւքիւմտար օլտը, իճրայը ատալէթ ու իմարը մէմլէքէթտէ
սարֆը հիւմէթ ու կայրէթ իտէրէք էհալիյի նայիլը հուզուր
ու րահաթ էլլէտիյիւնտէն հէր քէս միւշարիլէյհի պապալարը
կիպի սէվմէքտէ իտիլէր. օ կիւնլէրտէ պիր օղլու տիւնեանա
կէլտի, մէմլէքէթին հէր թարաֆընտա շէնլիքլէր վէ տօնան-
մալար իճրա օլուսարաք իլան սուրուր ու շատիմանի իտիլ-
տիքտէն սօնրա «Նամտար» թէսմիեէ օլուսուր:

Մուժաիլէյի եէտի եաշընա կէլտիյի զէման վալիտէսի
խասթա օլտու. պիւթիւն հիւքէմա վէ ամրպպանըն սայ ու
կայրէթինէ րաղմէն խասթալըք զայիլ օլմահուպ մէզպուրէնին
վէֆաթ իտէճէյի անլաշըլըշտը:

Պուլնը հըսս իտէն քատըն պիր կիւն զէվճինի եանընա
շաղըրտը, վէ տէտի:

— Մուհթէրէմ զէվճիմ! արթըք պէն վէֆաթ իթմէք,
տիեարը ախրէթէ կիթմէք իւզրէյիմ, սէն հէնուզ կէնճ օլտու-
ղըն ճիհէթլէ պէնտէն սօնրա տիկէր պիրիլէ իզտիվաճ իտէ-
ճէքսին. պուլնը ետիմամաղը սիզտէն րէճա իթմէեօրըմ. ան-
ճաք ալաճաղընրզ քատընա պիր թէք էվլատըմ վէ ճիկէր
փարէմ «Նամտար»ը խօրլաթմամաք վէ իրըրփալաթմամաղը
սիզտէն իսթիրհամ իտիեօրըմ:

Հիւքիւմտար զէվճէսինի թէսէլլիեէթ իտէն սէօղլէրլէ

38898-67

պէրապէր պու վասիեթի թէմամբլա եերինէ կէթիբէճէյինի վատ էթտի :

Պիր միւտտէթ սօնրա քատըն վէֆաթ էթտի . հիւքիւմ-տար կիւնլէրճէ վէ հաֆթալարճա մաթէմ թուրուպ աղլատը . վէ միւթէսի օլտու . մաթէմ ու եէս կիւնլէրինին խիթա-մընտան սօնրա իլք իշի էվլատընըն թալիմ ու թէրպիեէսի մէսէլէսի օլտուղընտան պու խուսուս իշիւն մէմլէքէթին պիւ-թիւն իւլէմա ու բէճալընը ճէմ իտէրէք պուկարլա իսթիշարէ էյլէտի . հըզարտան պիրի սէօզ ալարաք :

— Ճէնապը հաքք էֆէնտիմիդի թուրը էօմր իլէ մուամ-մէր պուլուրսուն . Լահօր շէհրը շէհրինտէ եէտի ատէտ ալիմ իւլէմա վար տըր . շահապէնին թալիմ ու թէրպիեէսինէ օն-լարը մէմուր պուկուրմանը մինասիպ տիր . չիւնքի պու իշէ օնլարտան տահա մուքթէտիր քիմսէ եօք տըր :

Տէտի . մէճլիստէ պուլունանլարըն ճիւմլէսիտէ պու բէյի մինասիպ վէ մուվաֆֆաք կէօրտիքլէրինտէն միւշարիլէյ տէրհալ մէզքիւր եէտի ալիմի հուզուրընա ճէլպ էթտի . օղ-լունըն թալիմ ու թէրպիեէսինի պուկարա իհալէ էյլէտի . ալիմլէր պու վազիֆէյի մաէլ իֆթիխար քապուլ իթմէքլէ պէրապէր չօնուղըն իքմալը թահսիլի իշիւն եէտի սէնէեէ ի-թիեաճ օլտուղընը սէօյլէտիլէր . վէ շէհրտէն ուզաքճա պիր մէսաֆէտէ պիր սարայ եափտըրըլուպ չօնուղըն օրատա հէր քէստէն այրը պուլունմասը լուզումընը պէեան էյլէտիլէր :

Պունըն իւզէրինէ հիւքիւմտար իւշ կիւնլիք մէսաֆէտէ-քի սարայը մէքթէպ օլմաք իւզրէ թախսիս էյլէտիլինտէ չօ-նուք իլէ ալիմլէր օրաեա կիտուպ թալիմ ու թէրպիեէեէ պաշ-լատըլար :

Պիր սէնէնին խիթամընտա ուսթատլարտան պիրի միւ-շարիլէյին տէրէճէյի թահսիլ ու զէքալընը թէճրիւպէ իթ-մէք արզուսըլա չօնուք ուշքուտա իքէն եաթաղընըն տէօրթ քէօշէսինին ալթընա պիրէր ասմա եափրաղը քօյտը : Սապահ օլուպ չօնուք ուշքուտան ուեանարաք եաթաղընտա օթուր-տուղը զէման օտանըն տէօշէմէսինէ վէ թավանընա տըք-

քաթլա պաքմաղա պաշլատը . խօճալարը պու պաքըլըն սէ-պէպինի սօրտըլար , շահապէ :

— Օտանըն զէմինինտէ պիր թէպէտտիւլ վուքու պուլմուշ կիպի կէօրիւեօրըմ , պիւմէմքի տէօշէմէմի եօքարը քալքմըն եօքսա թավանմը ալշալմըն :

Ճէվապընը վէրտի :

Ալիմլէր չօնուղըն պու տէրէճէ հասսաա վէ զէքի օլտու-ղընը քէմալը հայրէթլէ կէօրտիլէր վէ էկէր ճէնապը հաքք պունա թուրը էօմր իհսան իտէր իսէ իֆլաթօնըտա կէշէճէք տիր , տիեէրէք փէտէրինէ կիտուպ քէյֆիեէթի թէպլիդ վէ պէօյլէ պիր էվլատա մալիք օլտուղընտան տօլայը թէպրիք էթտիլէր :

Հիւքիւմտար , պէօյլէ տիկէր պիր էվլատատա նայիլ օլ-մաք հավէսիլլէ եէնիտէն իզտիվաճա քարար վէրտի : Ճիվար հիւքիւմտարլարընտան պիրինին կաեէթ կիւզէլ պիր քըզը իլէ աքտը իզտիվաճ էյլէտի : Պիր քաշ սէնէ կէշտի , ֆաքաթ էվլատը օլմատը : Քատըն էվլատ օլմամասընը քօճասընա համլ էյլէտիլինտէն պունըն պիր շարէսինի տիւշիւնտի : Կիւ-զէլ պիր տէլիքանլըլը քատըն քըեաֆէթինէ սօքարաք , քիմ-սէնին խապէրի օլմաքսըզըն հարէմէ ալտը :

Մէզպուրէ շահըն շէհր խարիճինտէքի սարայընտա թա-լիմ ու թէրպիեէ իտիլմէքտէ օլան պիր էվլատը օլտուղընտան խապէրտար տէյիլ իտի : Պիր կիւն ճարիեէլէրտէն պունը խա-պէր ալտը : Պունտան սօն տէրէճէտէ մահուկ վէ միւթէսիր օլտու վէ քէնտի քէնտինէ տիւշիւնտի :

— Վէլէվ չու եանըմտաքի տէլիքանլըտան պիր էվլատըմ տալի օլսա , պունտան իսթիֆատէ իտէմէեէճէյիմ , չիւնքի զէվճիմին իւք էվլատը վէ վէլիի աշտը մէվճուտ վէ հաեաթ-տա տըր : Սըրասը կէլինճէ օ հիւքիւմտար օլտաք վէ էվ-լատըմտա օնըն էմրի ալթընտա քալաճաք տըր : Պունա հիշ-րաղի օլմամա , պունըն շարէսի փատիշաճը քանտըրուպ շահ-զատէյի պուրաեա կէթիթթմէք վէ պիր թաքրիպ իլէ թէլէֆ իթմէք տիր :

Մէզգպուրէ պու իշէ քարար վերտիքտէն սօնրա պիր կիւն շահ իլէ քօնուշուրքէն տէտի քի :

— Էֆէնտիմ, մալիւմինիզ տիր քի իզտիվաճըմըզտան պու անէ տէկին էվլատըմ օլմատը : Էվլատ երւզինէ հասրէթ քալարմ, մատամ քի ճէնապը հաքք պանա պիր էվլատ իհսան իթմէհօր սիզին էվլատընըզտա պէնիմ էվլատըմ տըր . պարի մէքթէպտէքի օղլունըզը պուրաեա ճէլպ իտինիզ տէ օնընլա մէշղուլ օղլպ կէօնիւլիմի էյլէնտիրէյիմ :

Հիւքիւմտար զէվլճէսինին պու սէօզինի հիւանի քապուլ իթտի . զաթէն եէտի սէնէտէն պէրու էվլատընա հասրէթ քալարմ օլտուղընտան պու վէսիլէտէն իսթիֆատէ իտէրէք շահգատէյի սարայա կէօնտէրսուէնլար տիյէ ալիմլէրէ խապէր կէօնտէրտի :

Ալիմլէր հիւքիւմտարըն էմր ու ֆէրմանընա իմթիտալէն չօճուղը ալուպ եօլա չըքաղար , կիճէ ալիմլէր երլտըզլարա պաքուպ շայրտլէրինին թալիինի արաշտըրտուրա . էճրամը սէմալիէէ արասընտա շահգատէնին երլտըզընը պուլարաք կէօրտիլէր քի միւշարիլէյը սարայա ավտէթի հալինտէ քաթլ ու իթիլաֆ թէշլիքէսինէ օղրաեաճաք տըր , հալպու քի հիւքիւմտարըն էմըր քաթիսի օլտուղը ճիհէթլէ կէօթիւրմէմէք տալիս միւմքին տէյիլ տիր :

Պուըն իւզէրինէ ֆէվքէլատէ պիր թէլաշ ու էնտիլէեէ տիւշտիլէր , Շահգատէ խօճալարընըն պու հալինի կէօրիւնճէ մէրաք իտէրէք սօրտը , ալիմլէր քէյֆիէթի խապէր վէրտիլէր : Շահգատէ պուընա հանկը երլտըզլա հիւքիմ իթտիքլէրինի սիւալ իթմէքլէ մէզքիւր երլտըզը կէօսթէրտիլէր : Չօճուք երլտըզըն եանընտա քիւշիւք պիր երլտըզ կէօրտի , պուընտան սարայա ավտէթինտէ եէտի կիւն թէշլիքէեէ մարուզ քալաճաղընը վէ եէտի տէֆա քաթլը իշիւն ֆէրման օլունուպ եինէ քուրթուլաճաղընը վէ պու կիւնլէրտէ հիշ պիր սէօզ սէօյլէմէմէք լազըմ կէլէճէյինի քէշֆ ու իսթիսրաճ էյլէտիքտէն սօնրա մէսէլէյի խօճալարընա անլաթտը վէ :

— Սիգտէն պու եէտի կիւն զարֆընտա փէտէրիմի էյլէն-

տիրուպ հիտտէթինի թէսքին իթմէեէ չալընմանըզը ըէճա իտէրիմ :

Տէտի , ալիմլէրտէ երլտըզլարը թէտքիք իտուպ շահգատէնին իսթիսրաճընը փէք տօղրու պուլտուլար վէ եօլարընա տէվամա քարար վէրտիլէր :

Շահգատէնին շէհրէ եաքըն կէլտիյինի խապէր ալան հիւքիւմտար վէզիլլէրինի վէ իթպաընը ալուպ քարչուեա չըքաղ , ալիմլէր շահըն ուզաքտան կէլտիյինի կէօրիւնճէ «Նամտար» ա :

— Իշթէ սիւքիւթա պաշլամանըն զէմանը կէլտի , սաքըն աղըրնտան պիր սէօզ քաշըրմա :

Տէտիլէր , շահ սինըն պիւլուղա վէ քէմալա վասըլ օլմուշ վէ ճիտտէն էմասլսըզ պիր ճիվան հալինէ կէլմիշ օլան օղլունը կէօրմէքլէ հէման կէնճի տէրաղուշ իտէրէք կէօզլէրինտէն էօփտի : Պին տիւրլիւ միւլաթըֆէլէրլէ վէ իլթիֆաթլարլա հալ ու խաթըրըն սօրտու իտէտէ շահգատէ աղըրըն աչըպ պիր սէօզ սէօյլէմէտի : Պուըն իւզէրինէ հիւքիւմտար :

— Էվլատըմ եէտի սէնէտէն պէրու կիճէ վէ կիւնտիւզ հասրէթինիէ եանուպ թուլթուշտըզըմ վէ չիմտի իսէ բուլիէթը ճէմալընա միւշլէրրէֆ օլտուղըմ չու զէմանտա սէնինտա պաշնա քարչը պէեանը մուհապպէթ ու մէվտէթ իթմէքլիլին իճապ իտէր իքէն նէ՞ իշիւն սիւքիւթ իտիեօրսըն :

— Տէտի , շահգատէ քէմալը հիւրմէթ ու թաղիմ իլէ փէտէրինին էլլէրինի էօփտի իսէտէ եինէ պիր շէյ սէօյլէմէտի : Պու հալտէն տիւշարը հայրէթ օլան շահ քէնտի քէնտինէ :

— Ինթիմալ քի խօճալարը պէօյլէ թալիմ ու թէրպիէէ էթմիշլէր տիր . սիւքիւթ էթմէք պանա քարչը տահա զիեատէ թաղիմ ու հիւրմէթի իրաեէ իտէր , տիմիշլէր տիր :

Տիյէ տիւշիւնէրէք վէ օղլունը ալարաք սարայա ավտէթ էյլէտի , կէնճի էլլինտէն թուլթարաք օտասընա կէօթիւրտի , եանընա օթուրտարաք սօրտը :

— Էվլատըմ սէօյլէ պաքալըմ , պու եէտի սէնէ զարֆընտա նէ՞ կիպի ուլում վէ ֆուընըն թահսիլ էյլէտին :

Շահգատէ փէտէրինէ քարչը սօն տէրէճէ հիւրմէթ ու

րիաեէթլէ տավրանըեօր իսէտէ եհնէ պիր չէյ սէօյլէմէեօրտը .
չահ իսէ չօճուղըն պու հալինէ հիչ պիր մանա վիրմէեօրտը :
Շահգատէնին վիրուտընը խապէր ալան անալըղը գէվճի-
նին օտասընա կիտուպ պիր սանտալեատա օթուրտը վէ .

— Էֆէնտիմ էվլատընը պու նէվճիվա՞ն մը տըր :

Տիյէ սօրտը , հիւքիւմտար .

— Էվվէթ պու տըր , ֆաքաթ քէնտինէ նէ սօրար իսէմ
սիւքիւթ իտուպ ճէվապ վիրմէեօր . պուսըն իւղէրինէ մէզ-
պուրէ .

— Էֆէնտիմ ինթիմալքի եէտի սէնէտէն պէրու կէօրմէտի-
յի սիգտէն հիճապ իտիեօր վէ եախօտ սիւքիւթընտա պիր սէ-
պէպ վար տըր . միւսաատէ պուեուրուր իսէնիզ քէնտիսինի
ալուպ օտամա կէօթիւրէյիմ . պէլքի սէօյլէմէտի իչիւն պիր
չարէ պուլուրըմ :

Տիմէքլէ շահ մուվաֆֆաքաթ իտէրէք .

— Հայտի էվլատըմ վալիտէնին օտասընտա պիր ազ իս-
թիրահաթ էթ :

Տէտի , մէզպուրէ կէնճի ալուպ օտասընա կէօթիւրտի .
քատըն շահգատէյի իլք կէօրտիյի գէման հիւսն ու ճէմալընա
աչըքը շէյտա օլտուղընտան օտայա կիրէր կիրմէզ նէման
քափույը քափահուպ պօյնուսա սարըլտը վէ .

— Էյ նուրտիտէմ սէօյլէ , նէ՞տէն պէօյլէ սիւքիւթ իտի-
եօրսըն . ինտանըն գէվք ու սէֆայը ճիհանտէն լէզէթ ալաճա-
ղը պիր չաղտասընըզ , կիւլմէեէն կիւլլէրին կիւլլէճէյի , սէօյ-
լէմէեէն տիլլէրին պիւլպիւլ կիպի շաքլահաճաղը վաքըթ իշթէ
պու վաքըթ տըր :

Տիյէրէք շահգատէյի պուսէլէրինէ դարք էթմէեէ միւսա-
րաաթ էթտի իսէտէ կէնճ էլլէրիյլէ եիւզինի էօրթէրէք պու-
նա միւսաատէ իթմէտի . մէզպուրէ իչ պու բատտէեէ կէլտիք-
տէն սօնրա նայիլը մէրամ օլմաղա քաթիէն ազմ էյլէտիյին .
տէն շահգատէնին էլլէրինի զօրլա աչուպ պիր իքի պուսէ
ալմաղա մուվաֆֆաք օլտը : կէնճ իսէ եիւզինի չէվիրէրէք
պուսնա մանի օլմաղա չալընըեօրտը . եհնէ աղընը աչուպ
պիր սէօզ սէօյլէմէեօրտը :

Քատըն , կէնճին պու սուրէթլէ հարէքէթինի , քէնտինի
իլք տէֆա կէօրմէքտէն միւթէհասըլ մահճուպիէթլէ համլ
իտէրէք վէ պին աիւրիւլը ըվէպաղըղա վէ ֆիւսուսքեարը-
ղա պաչլահարաք :

— Անլատըմ էֆէնտիմ անլատըմ , պիրպիրինի իլք տէֆա
կէօրէն աչըք վէ մաչուքտա էքսէրիեա վաքը օլտուղը կիպի
քալպէն հիսս էյլէտիյինիզ հիճապ տօլայըսըյլա պիր շէյ սէօյ-
լէմէեօրսընըզ : Պուստա սիզի մազուր կէօրիւրիմ . չիւնքի
պէնիմ կիպի կիւղէլ վէ նատիր իւլէմսալ պիր քատընըն քար-
չուսընտա իլք տէֆա օլարաք պուլուսընըզ . պարի լի-
սանընըզըն իմթինա էյլէտիյի շէյի քեաղըտ իւզէրինտէ պիւ-
տիրինիզ :

Տիյէրէք պիր թապաքա քեաղըտլա հօքաք վէ քալէմ
կէթիրուպ շահգատէնին էօնիւնէ քօյտը :

Կէնճ քալէմի ալուպ շու սէօզլէրի եաղտը :

— Էֆէնտիմ սիզին պանա քարչը օլան թէքլիֆինիզ էվ-
լատ իլէ վալիտէ արասընտա օլուր շէյ տէյիլ տիր : Ալլահ-
տան քօրքան պէօյլէ նապէճա իչէ բաղի օլմաղ . պէնճէ պէօյ-
լէ պիր խըպասէթ ու խըեանէթի իրթիքեապ իթմէքտէն իսէ
էօլմէք էվլա տըր :

Քատըն քեաղըտ իւզէրինտէքի պու սաթըրլարը օքու-
եուսնա փէք ֆէնա հալտէ շաչըրտը . կէնճէ օլան մէյլ ու
մուհապպէթի սօն տէրէճէ քին ու առավէթէ միւսքալըպ
օլտը : Մաղլուպ օլմաքտան հասըլ օլան ղաղապը իլէ էլպի-
սէսինի փարչա փարչա էթտիյի կիպի թըրնաքլարըլա եիւ-
զինի վէ կէօզիւնի երթուպ քանլար իչինտէ քօյտը , հէման
ֆէրեատէ պաչլահարաք .

— Աման իմտատէ եէթիչինիզ , պէնի շու ճանալարըն
էլլէրինտէն քուրթարընըզ :

Տիյէ պաղըրտը , գէվճէսինին պու ֆէրեատընը տուեան
չահ քօչարաք կէլտի . օնը պու հալտէ կէօրիւնճէ սօրտը .

— Նէ՞ վար , նէ՞ օլուեօրսըն . պու հալ նէ՞ տիր :

Սուլթան խանըմ աղլահարաք վէ ինլէեէրէք ճէվապ
վէրտի .

— Նէ՞ օլաճաք, պիր քէրրէ շու հալիմէ պաքընըզ. պու-
էվլատընըզ օլաճաք չափքըն պէնի նէ՞ հալէ քոյտը. պէն օնը
սէօյլէթմէք իչիւն պուրաեա կէթիրինճէ օ ասլէն պիր վալի-
տէեէ քարչը ճայիզ օլմաեան թէքլիֆէ ճիւրաաթ էթտի:
Հաթթա ճէպը ու թաղիքէ պաշլաեուպ պէլիմտէն թուրտը,
վար քուվվէթիմլէ օղրաշմաղա, ֆէրեատա պաշլատըմ, իշ-
թէ պէօյլէ քանլար իչինտէ քալտըմ:

Մէզպուրէնին սէօզլէրինէ հալ ու թավրըտա թէէյեիտ
իթմէքտէ օլտըղընտան հիւքիւմտար պու եալանլարա ինան-
տը. օզլունըն եիւզինէ հիտտէթլէ պաքարաք վէ հայքըրա-
րաք:

— Սէնի կիտի եարամազ թէրպիեէսիզ, սէն իլմ էօյրէ-
նէճէյին եերտէ մէկէր թէրպիեէսիզլիք վէ էտէպսիզլիք թահ-
սիլ իթմիշսին, աղղընը աշուպ սէօզ սէօյլէմէտիյինտէ, ֆիք-
րինտէ պին տիւրլիւ ֆէնալըքլար օլտուղը իչիւն իմիշ:

Թէքտիրինտէն սօնրա եալղարաեա քօշուպ կէլմիշ օլան
խըտմէթքեարլարա:

— Ալըն շու եարամազը տըշարըեա կէօթիւրին, պանա
պէօյլէ էվլատ լաղըմ տէյիլ տիր. ճէլլատա սէօյլէյին տէրհալ
պօյնընը վուրսուէն:

Էմրինի վէրտի:

Պու միւտհիշ խապէր տէրհալ էթրաֆտան տուեուլտը-
ղընտան վէզիրլիր, իւլէմա վէ աեանը մէմլէքէթ սարայա
քօշուպ շահըն հուզուրընա տախիլ օլտուլար. բասիմէի ինթի-
րամը եերինէ կէթիրտիքտէն սօնրա հէփ պիր աղըղտան:

— Շու տարը տիւնեատա պիր թանէճիք էվլատընըզ վար,
օնընտա աղղը վար, տիլի եօք տըր. հաքքընտաքի իֆթիրա
վէ էսնատը քէնտի աղղընտան իչիտէն օլմատըղը կիպի մուհա-
քէմէ տախի իտիուպ ճիւրմի թէպէյեիւն իթմէմիշ տիր: Շահը-
մըղըն մէսմուաթը պիր եանլըշլըքտան իպարէթ օլմանընտա
վնթիմալի վար տըր. պուրտաքի խաթա շահատէնին քաթլըն-
տան սօնրա թէհաքքուք իտէր իսէ միւշարիլէյն թէքրար հա-
եաթա իատէ իտիմէզ. սիզինտէ հասըլ օլաճաք էլէմ ու քէ-

տէրինիզ հիշ պիր զէման թէսէլլի պուլամազ, պինաէն ալէյն
նէթիճէտէ թէլաֆիսի միւմքին օլմաեան պիր նէտամէթէ օղ-
րամամաք իչիւն շահատէյի քաթլ էթմէեուպ, սապահա քա-
տար հապսըլա իքթիֆա պուեուրմանըզը բէճա ու նիեազ
էյլէրիզ. սապահ օլունճա իճապ իտէնլէրտէն միւրրէքքէպ
պիր մէճլիս աքտ իտուպ թահքիք ու թէտքիք օլունուր. միւ-
շարիլէյնին պիր քապահաթը թէպէյեիւն իտէր իսէ օ զէ-
ման պէրմուճիպը շէրըր շէրիֆ քաթլընա ֆէրման իտէրսինիզ:

Տէտիլէր, պու սէօզլէր շահըն քալպինէ թէէսիր էյլէտի-
յինտէն քաթլըն թէէսիրինի վէ եալընըզ հապսա էլքասընը
էմր իթտի:

Շահատէնին քաթլ իտիմէեուպ եալընըզ հապսըլա իք-
թիֆա օլունտըղընը խապէր ալան քատըն, թահքիք ու թէտ-
քիք իտիլտիյի թաքտիրտէ իֆթիրասընըն մէյտանա չըքարաք
ճէզաեա օղրամասը ինթիմալըլա քօքտըղընտան վէ կայզ ու
քինինի թէսքին իտէճէք ինթիքամտան մահրում քալաճաղըն-
տան հէման ահ ու ֆիղանա պաշլատը, շահ մէզպուրէնին
տան հէման ահ ու ֆիղանա պաշլատը, շահ մէզպուրէնին
սէսինի տուեուլտէն նէզտինէ կիտէրէք, պու քատար ֆէրեատ
ու զարընըն սէպէպինի սօրտը, մէզպուրէ:

— Օ խայըն էվլատը, պէնիմ ըրզըմա թէսալլութընտան
սօնրա օնըն պիր տաքիքա պիլէ հաեաթտա քալմասը պէնիմ
իչիւն էպէտի պիր բէզալէթ ու տաղի տէրուն տըր. էմին օլու-
նըզ քի էկէր պու չափքընը քաթլ իթմէզ իսէնիզ քէնտի
էլիմլէ քէնտիմի թէլէֆ իտէր վէ ալ քանլար իչինտէ շու տիւն-
եատան մէմնուէն վէ մէսրուր օլարաք կիտէրիմ. հիշ տէյիլ իսէ
պէյն իւննաս բէզիլ ու բիւսվայ օլմամ:

Տիմէքլէ շահ:

— Սուլթանըմ պէն շահատէյի քաթլտան թէմամէն վազ
կէշմէտիմ. անճաք օնը եարըն պիր մէճլիսը ումումիտէ մուհա-
քէմէ իտէճէյիմ, ճիւրմ ու քապահաթընը թէպէյեիւն իթտի-
րուպ շէրըր շէրիֆ էմրիլէ ճէզասընը թէրթիպ էյլէեէճէյիմ:

Ճէվապընը վէրտի:

Սուլթան խանըմ սօն տէրէճէ իզհարը քէտէր ու թէէսիր
իտէրէք:

— Օնքն քաթընը իսթէտիյիմին սէպէպի եալընըզ քէնտի նամուսըմըն լէքէտար օլմասը մէսէլէսի տէյիլ տիր, սիզին հաեաթ ու թաճ վէ թախթընըզըն վըքաեէսի իշիւն տըր. քօրքարըմ քի վաքթըյլա մէյվատար աղաճըն պաշընա կէլէն վաքաա սիզինտէ պաշընըզա կէլէճէք տիր:

Տէտի. շահ մէզքիւր աղաճ հիքաեէսինի իշիթմէք ար- զուսըյլա նաքընը էմը էյլէտիյինտէն մեզպուրէ պէր վէճհը- աթի հիքաեէեէ պաշլատը:

ՄԷՅՎԱՏԱՐ ԱՂԱՃԸՆ ՀԻՔԱԵԷՍԻ

Վաքթըյլա էզնիեատան պիրինին պաղչէսինտէ պիր պէօ- յիւք աղաճ վար իտի, պու աղաճըն մէյվասը հէր տիւրլիւ տէրտէ տէվա իտի. պիր կիւն մէզքիւր զաթա տիկէր պիր պէյ թարաֆընտան պիր ֆիտան հէտիեէ իտիլտի, պու ֆիտան հէր նէ քատար մէյվասըզ պիր աղաճ իսէտէ կաեէթ կիւզէ պիր շէյ օլտուղընտան, պէյ պաղչէվանընը չաղըրարաք ֆի- տանը օ մէյվատար աղաճըն եանընա տիքմէսինի էմը իթտի:

Պիր միւտտէթ սօնրա պէյ պաղչէեէ չըքտը. մէզքիւր ֆի- տանը հալա տիքտիյի պօյտա նէշվ ու նիւմատան մահրուժ կէօրտիյինտէ սէպէպինի պաղչէվանտան սօրտը. մէրքուժ.

— Էֆէնտիմ, եանընտաքի պէօյիւք աղաճըն տալլարը կիւնէշին հէրարէթ ու զըեաօընա մանի օլտուղընտան ֆիտան պէօյիւեէմէեօր:

Տիմէքլէ պէյ պաղչէվանա պէօյիւք աղաճըն տալլարընը պուտամատընը էմը իթտի. պիր միւտտէթ միւրուրընտան սօնրա պէյ եինէ պաղչէեէ չըքտը. ֆիտանը նէշվ ու նիւմատան մահ- րուժ կէօրմէքլէ պաղչէվանտան սէպէպինի թէքրար սիւալ էյլէտիքաէ մէրքուժ.

— Պէյիմ, պէօյիւք աղաճըն քէօքլէրի պու ֆիտանը սար- մըշ տըր. պէօեիւմէսինէ մանի օլուեօր:

Տէտի. պէյ տախի:

— Օ Հալտէ օ պէօյիւք աղաճը օրատան չըքար:

Էմրինի վէրտի. պաղչէվան տախի աղաճը սէօքիւպ աթ- տը. լաքին մէյվատար աղաճ չըքտըքտան սօնրա ֆիտան տախի քուրուեուպ մահվ օլտը. Օ ֆիտանը մէյվատար աղա- ճըն պէսլէմէքտէ օլտուղը անլաշըտը իսէտէ իշ իշտէն կէչ- միշտի. պէյ պուստաքի խաթասընը անլատը. ֆաքաթ աղաճ տալտան կիթտի:

Իշթէ շահըմ օ մէյվատար աղաճ սիզսինիզ. ճիհան սիզ- տէն տէրտինէ տէրման պուլուր. քուշլար մէզքիւր պէօյիւք աղաճըն եափրաքլարը վէ տալլարը արասընտա եուվա եա- փուպ կէզինտիքլէրի կիպի սէնին սաեէնտէ պուսնա ֆուքա- րա վէ զուաֆա րահաթ էտէր. օ կիւզէլ վէ քիւշիւք ֆիտան տա շահգատէ տիր. սիզին սաեէնիզտէ վիճուտա կէլուպ մու- հաֆըզայը հաեաթ իտիյօր իսէտէ թաճ ու թախթընըզը էլի- նիզտէն ալմաղա ճիւրաաթ էյլէյօր. վաքաա օտա մաքսա- տընա վասըլ օլմայուպ ֆիտան կիպի քուրուեաճաք տըր. ֆաքաթ նէ՞ ֆայիտէ, սիզինտէ թաճ ու թախթընըզ էլինիզ- տէն կիթմիշ օլաճաք տըր. օ զէման օնը հէման քաթլ իթ- տիրմէտիյինիզէ նատիմ ու փիւշման օլաճաքսընըզ. լաքին իշ իշտէն կէչէճէքտիր:

Փատիշահ պու հիքաեէյի վէ թապիրի պիր միւտտէթ թէ- ֆէքքիւր էյլէտիքտէն սօնրա.

— Էվվէթ, հաքըն վար, պու հիքաեէյի նաքլ իլէ պէ- նի միւթէնէպպիի էյլէտիյին իշիւն մէմնուս օլտուժ. եարըն սապահ իշի մուհաքէմէեէ պըրաքմաեարաք շահգատէյի քաթլ իթաիրիրիմ:

Տէտի, իրթէսի կիւն ճէլլատ պաշըեը հուզուրա ճէլպ իլէ օլլուընըն հէման քաթլ իտիլմէսինի ֆէրման էյլէտի:

Ճէլլատ շահգատէյի զընտանտան չըքարուպ քօլլարընը արքասընա պաղլաեարաք, վալիտէսինէ խըեանէթլիք իտէնին հալի պու տըր. տիյէ էօնիւնտէ տէլլալ պաղըրարաք մէյտա- նը սիեասէթէ կէօթիւրմէեէ պաշլատը. պիշարէ կէնճին քուր- պանըք քօեուս կիպի աղընը աշմաեարաք կիթտիյինի կէօ-

րէնլէր քէնտիլէրինի զապթ իտէմէեուպ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեօրլարտը :

Շահադատէնին պիրինճի խօճասը պուռը խապէր ալարաք քօշուպ ճէլլատըն եանընա կէլտի վէ տէտի :

— Բէճա իտէրիմ, պէն շիմտի շահըն նէգտինէ կիտէ-
ճէյիմ. շահադատէնին քաթլ իտիլմէմէսի իչիւն էմր ալաճաղըմ.
օ վաքըթա քատար աճէլէ իթմէ իճրայի սիեասէթի թէէյսիր
էյլէ :

Չաթէն ճէլլատ շահադատէյի քաթլ իթմէյի հիչ արզու-
իթմէեօր իսէտէ էմիր քուլը օլտուղը իչիւն էլինտէն պիր շէյ
կէլմէեօրտը. պինաէն ալէյն պու րէճայը պիր ֆըրսաթ ատ
իտէրէք պուռնա պիր չարէ նիեազընտա պուլուռնտը :

Ալիմ տէրնալ սարայա կիտուպ հուզուրա տախիլ օլտը.
փատիշահ մուճաիլէյի կէօրիւնճէ կազէպլէ պաքարաք հայ-
քըրտը :

— Աֆէրին էֆէնտի, էվլատըմը կիւզէլ թէրպիեէ իթմիչ-
սինիզ. սիզտէն թահսիլ իթտիյի իլմ ու թէրպիեէնին իլք
նուճուռնէսինի վալիտէսի հաքընտա կէօսթէրտի. հալա հու-
զուրըմա չըքմաղա եիւզիւն մի վար, տէֆ օլ չուրատան,
եօքսա սէնիտէ շիմտի քաթլ իթտիրիիմ :

Հօճա շահըն պու թէքտիրինտէն ու հիտտէթինտէն ասլա
խէվֆ ու ֆիթուր իթմէեէրէք եէր էօփտի վէ տէտի :

— Ճէնապը հաքք էօմր ու աֆիեէթինիլի մէգտատ պու-
եուրսուռն. հուզուրը հիւճաեուռնըգտա արզ իտէճէյիմ պիր
իքի սէօղլէ սիզի պէօյիւք պիր խաթատան քուրթարմըլ օլա-
ճաղըմ. էվլատ սիզին տիր, նէ իսթէր իսէնիզ եափմաք էլի-
նիգտէ տիր. անճաք քուլընըզ մուհաքքաք օլարաք պիլիեօ-
րըմքի պու մէսէլէ էվլատընըզա քարըլ սըրֆ պիր իֆթիրա
տըր. էօնիւնիգտէ կէօզ եաշլարը տէօքէրէք վէ իճապ իթտիյի
թաքտիրտէ ճանըմը պիլէ ֆէտա իթմէք սուրէթիյլէ թէէյեիտ
իտէճէկիմ սէօզիմէ իթիմատ իտինիզ. պիր թանէ ճիկէր բարէ
էվլատընըզը թահքիք ու թէճէսսիւս իթմէտէն, քատըն սէօ-
զիլլէ պիր քուզու կիպի զէպն իթմէյինիզ. պուռնա քալպինիզ

վէ մէհամէթինիլ նասըլ քայիլ օլուր. պիր քէրրէ միւլահա-
զա պուեուրընըզ. վաքթըյա էվլատընը էօլիւմտէն քուրթա-
րան ֆինօ քէօփէյինի էօլտիւրիւպ սօնրատան փիւշման օլան
ատէմ կիպի սիգտէ էվլատընըզը քաթլ իտէր վէ պատէհու
քապահաթսըզ օլտուղընը անլար իսէնիզ միւլատէթը էօմրի-
նիլի աճ վան իլէ կէչիրիսինիլ :

Շահ ֆինօնըն մէնքըպէսինի տինլէմէք արզու իթտիյին-
տէն խօճա պէրվէճըլ աթի հիքաեէյէ պաշլատը :

ՖԻՆՕՆԸՆ ՆԻՔԱԵԷՍԻ

Վաքթըյա նամտար պիր սէփահինին պիր զաղարը վար
իտի. սայտ ու շիքարա կիթտիյի զէման պէրապէր կէօթիւ-
րիւր իտի. հայվան սօն տէրէճէտէ զէքի վէ ֆէրասէթլի օլ-
տուղընտան թէհիլքէլի եէրլէրի անլար վէ սահպիին էթէ-
յինտէն չէքէրէք օրահա կիթմէքաէն մէն իտէր իտի :

Պիր կիւն սէփահինին զէվճէսի, քիւշիւք չօճուղընը պէ-
շիլէ եաթըրուպ քէնտիսի քօմշուլարտաքի տիւեիւնի սէյր
իթմէք իչիւն թախտապօշա չըքտը. պախչէտէն պէօյիւք պիր
եղլան կէլէրէք օտահա կիրտի, չօճուղը պօղմաք իչիւն պէ-
շիեէ տօղրու կիթմէեէ պաշլատը :

Պէշիյին ալթընտա եաթմաքտա օլան քէօփէք հէման
եղլանըն իւզէրինէ աթլատը. իքի հայվան պիրպիրիլլէ օղ-
րաշմաղա, միւճատէլլէ պաշլատըլար. օ սըրատա պէշիեէ
չարփտըլարը ճիհէթլէ պէշիք տէվրիլմիշ վէ չօճուքտա եէ-
րէ տիւշմիտի. նիհաեէթ քէօփէք պին միւշքիւլաթ իլէ եը-
լանա կալէպէ իտուպ էօլտիւրտի :

Պիր ազ սօնրա սէփահինին զէվճէսի աշաղըեա ինտի, պէ-
շիյին տէվրիլմիշ, օտանըն հէրթարաֆըքան լէքէլէրիլլէպուլան-
մըշօլտըղընը կէօրիւնճէ, չօճուղըն եանընա կիթմէեէրէք զաղա-
րըն չօճուղըն էօլտիւրմիշ օլտըղընա զահիպ օլարաք տիւշիւպ
պաեըլտը. զէվճի խանէեէ կէլտիքտէ օտանըն ալթ իւսթ օլ-

մուշ քանլար իշխնտէ վէ պէշիյին տէվրիմիշ օլտուղընը կէօր-
տի վէ սէպէպինի ղէվճէսինտէն սօրտը. քատըն աղլահարաք
քէօփէյին չօճուղը էօլտիւրտիյինի խապէր վէրտի:

Օ էսնատէ կէլէն սահիպինի կէօրէն վէ էվլատընը էօ-
լիւմտէն քուրթարտըղը ճիհէթլէ իլթիֆաթ կէօրէճէյինի զանն
իտէն քէօփէք քուլթուղընը սալլահարաք սըլըրամաղա պաշ-
լամըշտը. մէրքում տախի չօճուղընէ հալտէ օլտուղընը կէօր-
մէտէն քարըսընըն սէօղինէ ալտանուպ քըլըճընը չէքէրէք
քէօփէյի իքի փարչա էթտի. քէլպին էօլտիյինի միւթէաքըպ
սէփահի պէշիյին եանընա կիթտի:

Չօճուղըն հէնուղ ուեանմըշ, քէնտինէ քարշը կիւլմէքտէ
օլտուղընը կէօրտի. պէշիյին ալթընտա եաթան իրի եըլանը
տախի միւշահէտէ իտէրէք հաքիքաթ հալէ վաքըֆ օլտը:

Պիկիւնահ վէ սատըք քէօփէյի էօլտիւրտիյի իշխն չօք
նատիմ վէ փիւշման օլտը իսէտէ իշ իշտէն կէշմիշ վէ քէօ-
փէք թէլէֆ օլմուշ կիթմիշտի:

Իշթէ չահըմ պիր մատտէյի կիւղէլճէ թահքիք վէ թէտ-
քիք իթմէտէն քատըն սէօղիյլէ իշ կէօրմէնին նիհանէթի պու-
տըր: Սէփահի պիր հալվանա թէէսիւֆ իտէրէք էսիրֆրաշ
օլտըղը հալտէ սիզ վարիսը եէքանէնիզի, պիրիճիք էվլատը-
նըղը էօլտիւրտիքտէն սօնրա պիկիւնահ օլտուղընը անլար
իտէնիզ նէ հալէ կիրիֆթար օլաճաղընըղը պիր քէրրէ թէ-
ֆէքքիւր պուեուրընըղ:

Շահ խօճանըն պու հիքաեէսինի տինլէտիքտէն սօնրա
պիր միւտտէթ տիւշիւնտի. քալպինէ պիր փարչա բըքքաթ ու
մէրհամէթ կէլէրէք օ կիւն շահզատէնին քաթլ իտիլմէեուպ
հապս օլունմասընըն էմը էլլէտի:

Սուլթան պու խապէրի ալընճա աղլահարաք չահըն եա-
նընա կէլուպ:

— Պէն քէնտիմի էֆէնտիմին ուղուրընա ֆէտաեա հա-
ղըրմ. պունա ղէրրէ քատար աճըմամ. թէէսիւֆ էլլէտիյիմ
ճիհէթ սիզին կաֆիլ օլարաք տէրին պիր քուեուրըն էթրա-
ֆընտա տօլաշմաքտա օլտուղընըղ տըր: Տիւշմէնլէրինիզ սիզի

թաթլը սէօղլէր վէ կիւղէլ հիքաեէլէրլէ ալտատուպ օ կիրտա-
պա տիւշիւրէճէքլէր տիր, մաարուղ օլտուղը թէշիլիքէտէն
կաֆիլ օլանլար էն ղիեատէ աճընաճաք առամլար տըր. քօր-
քարըմ քի վաքթըլա պիր հիւքիւմտարա վաքը օլան հալ
սիզէտէ վաքը օլմամըն:

Տիտիքտէ չահ պու հիքաեէնին նաքընը սուլթանտան
րէճա իթմէքլէ, մէզպուրէ պէրվէճըն աթի սէօղէ պաշլատը:

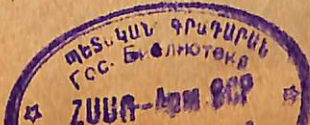
ՓԱՏԻՇԱՆ ԻԼԷ ՉՕՊԱՆ ՆԻՔԱԵԵՍԻ

Չէմանըն էվալիտէ պիր փատիշանըն կաեէթ վասի վէ
կիւղէլ պիր պաղչէսի շար իտի. մէյվա վէ մահսուլը պիւթիւն
մէմէքէթէ քիֆաեէթ իտէրտի. պիր կիւն օ պաղչէտէ աճալիպ
պիր ճանաւար փէյտա օլուպ պիր թարաֆտան պաղչէյի
թախրիպ իտիեօր վէ տիկէր թարաֆտանտա քիմսէյի իշէրիեէ
պըրաքմաեօրտը: Շահ պունտան սօն տէրէճէ միւթէէսիւֆ
օլուպ հէք քիմ պու ճանաւարը թէլէֆ իտէր իսէ սնա քէրի-
մէմի վէրիր վէ քէնտիմէ վէլիի ահա իտէրիմ տիեէ վատ
իթտի: Չօպանըն պիրի պունը իշիթտի վէ քէնտի քէնտինէ.

— Պէօլլէ պիր ֆըրսաթըն էլտէն քաշըրմաեալըմ, եա տէօվ-
լէթ պաշա, եա քուզղուն լէշէ:

Տիեէ տիւշիւնլէրէք հէման հիւքիւմտարըն սարաեընա ա-
ղիմէթլէ արղը քէյֆիեէթ իթտի. չահ պունըն հուզուրընա ճէլպ
իլէ վատընը իսանըլա թէքրար էլլէտիյինտէ չօպան պաղ-
չէեէ կիրտի, ճանաւար չօպանը կէօրիւնճէ աղղընը աշարաք վէ
քէօփիւքլէր սաշարաք իւղէրինէ հիւճիւմ իթտի. մէրքում
նէ եափաճաղընը շաշըրարաք ճան հալլիլլէ հէման պիր աղա-
ճա թըրմանտը: ճանաւար իսէ աղաճա չըքամաղ օլտուղըն-
տան կէլուպ աղաճըն ալթընտա օթուրտը. չօպան թիր թիր
թիթիրէեօր, հաեաթընտան քաթը իւմիւտ իտիեօրտը, նիհա-
եէթ քէնտի քէնտինէ.

— Նասըլ օլա թէլէֆ օլաճաղըմ, պարի չու աղաճըն

38898-67

մէյվալարընտան քօփարու պաշնա աթաեւրմ. հիշ օլմազ իսէ պիր ազ ճանընը աճըտուպ ինթիքամ ալաեւրմ: Տիեէ տիւշիւնէրէք մէյվա քօփարուպ աթմաղա պաշլատը: Ճանալար պուշլարըն պաշնա իսապէթիստէն հիշ միւթէէ սիր օլմաեօր վէ տիւշէն մէյվալարը ալուպ քէմալը իշթանա իլէ էքլ իտիեօրաը. չօպան քէնտի քէնտինէ.

— Մէյվալարը սէվէրէք եէեօր, պարի պու սուրէթլէ օնը սէրսէմ իտէյիմ:

Տիեէրէք պիր պիրինի միւթէաքըպ մէյվա քօփարուպ աթմաղա տէվամ իթտի. ճանալար մէյվալարը եութա եութա եէրինտէն քըմըլտաեամաեաճաք պիր հալէ կէլտի. պու հալի կէօրէն չօպան ճէսարէթ ալարաք աղաճտան ինտի, եալաշ եալաշ հալվանըն եանընա սօքուլուպ արքասընը օրշամաղա պաշլատը. ճանալարը պու սուրէթլէ ուեութաըքտան սօնրա պիշաղընը չէքուպ քաֆասընը քէստի. վէ շահըն հուզուրընա կէօթիւրտի: Փատիշահ տալի չօպանըն կէօթէքտիյի ճէսարէթէ ֆէվք էլատէ մէմնուն օլարաք վատը մուճիպինճէ օնը քէնտինէ տամատ վէ վէլիիանտ էյլէտի:

Շահ պու հիքաեէտէն պիր շէյ անլամատըղը ճիւէթլէ մանասընը վէ տէլալէթինի իղահ իթմէսինի բէճա էյլէտիյինտէն սուլթան խանըմ տէվամ իթտի.

— Իշթէ շահըմ օ հէյպէթլի ճանալար սիզէ տէլալէթ իտէրքի պիւթիւն ճիւան քուտրէթ վէ ազմէթինիզտէն քօրքուպ թիթիքէր, չօպանտա էվլատընըղա, էլլէրիլլէ ճանալարըն արքասընը սրղաեուպ ուեութմասըտա խօճանըն լիսանընա իշարէթ տիր. օնընլա սիզի էյլէնտիրի, մինասիպ պիր ֆըրսաթ պուլընճա, սիզի թէլէֆ իտուպ թալիթընըղա կէչէր:

— Շիմաթ թէմամըյլա անլատըմ. հէր հալտէ օնըն վիճուտընը օրթատան քալարաճաղըմ:

Տիեէրէք սուլթանը թէէմին էյլէտի:

Իրթէսի կիւն ճէլլատը հուզուրընա ճէլպ իլէ շահադատէի քաթլ իթմէսինի էմր իթտիյինտէն, կէնճ պիր կիւն էվվէլ օլտուղը կիպի քօլլարը պաղըր օլարաք մէյտանը սէեասէթէ

կէօթիւրիւլտի, օ սըրատա իքինճի ալիմ քօշարաք կէլուպ ճէլլատա բէճա ու նիեաղտա պուլուշտը. իճրայը քաթլը թէէ-խիր իթտիրուպ շահըն հուզուրընա չըքալ, լաղըմէյի ինթիրամը իյֆատէն սօնրա.

— Շահըմ ճէնապը հաքը սիզէ փէք պէօյիւք պիր քուվ-վէթ ու քուտրէթ ինսան պուեուրմըշտըր. լաքին պու քուտրէթ ու քուվվէթի մահալինտէ սարֆ իթմէք իյճապ իտէր. հէր իշտէ տիւշիւնմէք վէ սօնրա իճրա էյլէմէք լաղըմ տըր, հէր իշտէ տիւշիւնմէք վէ սօնրա իճրա էյլէմէք լաղըմ տըր, սօն նէտամէթ ֆայիտէ վիւմէզ, պու իֆթիրա վէ էսնատ իլէ շահադատէյի քաթլ սւ իթիլաֆ իտէրսէնիզ պուշա սօն տէրէճէտէ նատիմ ու փիւշման օլուրընըղ. լաքին իշ իշտէն կէչմիշ օլուր. պախուսուս քատըն քըսմը իսթէտիյի զէման էրքէքլէրի ալտաթմաք իշիւն կէօզ եաշլարը տէօքէրէք. տիւլէտիյի վաքըթ թաթլը սէօզլէր վէ նիեաղ ու նաղլար իլէ լէտիլի վաքըթ թաթլը մէնէվիի զամիրլէրինի իճրա իթտի-ֆիտուքեարլըք իտէրէք մէնէվիի զամիրլէրինի իճրա իթտի-րիլլէր. պու կիպի իշլէրտէ փէք մահիր տիրլէր, օնլարըն սէօզ-լէրինէ իթիմատ իթմէք վէ օնա ալտանարաք իշ կէօրմէք պատիի նէտամէթ օլուր, պուշա սէֆահինին հիքաեէտի փէք միւքէմմէլ պիր միսալ թէշքիլ իտէր:

Շահ մէզքիւր հիքաեէյի տինլէմէք արղուսընը իզնար պուեուրմաքլա խօճա պէր վէճը աթի հիքաեէտէ պաշլատը:

ՍԷՓԱՀԻՆԻՆ ՀԻՔԱԵԵՍԻ

Վաքթըյլա շէրին պիրինտէ կաեէթ զէնկին վէ նամտար էսկի պիր սէֆահի վար իտի. իւք զէվճէսի վէֆաթ իթմիշ օլտուղընտան կաեէթ կիւզէլ վէ կէնճ պիր քըլլա եէնիտէն իզտիվաճ իթտի:

Գէնտի ինթիեար վէ զէվճէսի կէնճ օլտուղընտան պիր տէլիքանը իլէ իւլֆէթ վէ իւնսիեթ փէյտա իթմիշ իտի. կիւտէլիքանը իլէ իւլֆէթ ուեութաըքտան սօնրա սօքաք քաֆուսընը ճէլլէրի զէվճինի ուեութաըքտան սօնրա կիտէր, սապահա աշուպ կիզլիճէ սէվկիւլիւսինին եանընա կիտէր, սապահա քարշը ալտէթլէ արալըք պիրաքաղը քաֆուտան կիրէրէք

հաթաղընա կիրուպ հաթարտը : Պու հալ պիր միւտտէթ տէ վամ իթտի . պիր կիճէ սէփահի թէսատիւֆէն ուեանտը , պիր աղ օթուրմաք մաքսատըյլա քալքուպ մօմը եաքտը , զէվ-ճէսի եաթաքտա եօքտը , ինթիմալքի տէֆը հաճէթէ կիթմիշ տիր տիեէրէք պիրաղ պէքլէտի . կէլէն կիտէն օլմաեընճա քալքուպ հէր թարաֆը արատըղը սըրատա սօքաք դափու-սընըն արալըք ծլտուղընը կէօրմէքլէ իշի անլատըղընտան քափուեը քափաեուպ եօքարը չըքտը , սօքաղա նազըր փէն-ճիրէնին էօնիւնէ օթուրուպ քարըսընըն կէլմէսինի պէքլէմէեէ պաշլատը :

Մէզքիւր չէհիրտէ աքշամ օլուպ օրթալըք քարարտըք-տան սօնրա հէր քիմ օլուրսա օլսուէն սօքաղա չըքմաք մէֆու օլտուղընտան պէօյլէ պիր հալտէ հիւքիւմէթ մէմուրլարը պի-րինի թութար իսէ իրթէսի կիւն ծնը պիր մէքքէպէ թէրս պին-տիրուպ չէհիրն հէր թարաֆընը տօլաշտըրարաք թէշհիր իտէր-լէր վէ պատէնու զանի ճէզասընը իճրա էյլէրլէր իտի :

Մէզպուրէնին պու քատար կիճէ տըշարը չըքտըղը հալտէ եաքաեը էլէ վիրմէմէսի փէք հիլլէքեար վէ միւտէպպիր օլ-մասընտան նիշաթ իտիեօրտը :

Օ կիճէ սէվկիւլիսիյլէ պիր միւտտէթ հէմ պէզմ վիւսալ օլտուքտան սօնրա խանէսինէ ալտէթ իտէն քատըն սօքաք քափուսընը քափալը պուլուէնճա իշի անլատը . սըրը մէյտանա չըքաճաղընը ֆէհմ իտէրէք տէրհալ պիր հիլլէեէ քարար վէրտի վէ քափուեը չալտը : Կաեէթ միւքէտտէր վէ մահլուէն կէօ-րիւնիեօր վէ կէօղլէրինտէն եաշլար տէօքիւեօրտը :

Սէփահի բէնճիրէտէն պաշընը ուզատարաք տիտի .

— Պէօյլէ կիճէ եարըսը սօքաքլարտա տօլաշան պիր քա-տընը քափուեը աշարաք իշէրի ալմաք իսթէմէմ , նէրէտէն կէլիեօր իսէն օրաեա կիթ , պէն սէնին պիր վաքըթտան պէրի թութատըղըն եօլը պիլիեօր իտիմ . պուէնա սէս չըքարմաեուպ սապր իտիեօրտըմ , վէ անճաք ինքեարա մէճալին քալմամաք իշիւն պէօյլէ պիր ֆըրսաթ կէօղլէեօրտըմ . վար չիմտի ալէմէ բիւսվայ օլտա ճէզանը պուլ :

— Ահ մուհթէրէմ քօճաճըղըմ պէնիմ տէրտիմ պանա եէթի-շիր . պաշըմտա աթէշլէր եանըեօրտա սէն հալէա պանա քա-ֆա թութըեօրտըն , հալին նէ տիր . տիեէ սօրմաեօրտըն , պէօյլէ կիճէ եարըսը սօքաքլարա օլրաեըղըմ պէյնուտէ աշիլ տիր . վալիտէմ թարաֆընտան խապէր կէլտի , աղըրճա խասթա օլուպ պէնի կէօրմէք իսթէտիյինի սէօյլէտիլէր , պուէնտան սիզի խապէրտար իթմէք իսթէտիմ իսէտէ թաթլը ույքուտա օլտուղընըզտան ուեանտըրմաղա քըեամատըմ , էկէր քաթը եիւրէքլի օլուպտա սիզի պիհուզուր իտէ իտիմ տահա էյի օլաճաքտը , պիր լէհզէ կիտուպ կէլտիմ , վալիտէմի հալէթը նէզտէ պուլտըմ , հէքիմլէր էլ չէքմիշ . վալիտէ պուլուէմուշ , քօմշուէնըն թալուղը տէյիլ , եանընա կիտուպ էլիմտէն կէլ-տիլի քատար իլաճ եափտըմ , եինէ օ հալտէ պըրաքուպ կէլ-տիմ . բէճա իտէրիմ , պէնի շու հալտէ պիւթիւն պիւթիւն մահլուէն իթմէ , բէճա իտէրիմ , քափուեը աշ :

Պու սէօղլէր իսթիեարա թէէսիր իթմէտի , եինէ քափու-եը աշմամաքտա իսրար իթտի , նիհաեէթ քատըն .

— Անլաեօրըմ , սէնին մէրամըն շու քէտէրլի հալիմտէ պէնի պիկայը հաքը բիւսվայ իտէրէք էօլտիւրմէք տիր . օ հալտէ պէնտէ բէզիլ օլմաքտան իսէ էօլմէյի կէօղլէ ալտըր-տըմ , կիտուպ քէնտիմի շուրատաքի քուեուեա աթալըմտա սէնտէ պէնտէն քուրթուլ , հաքըընը հէլալ իթ :

Տիեէրէք պիր աղ էօթէտէքի քուեուէնըն եանընա քօշտը , եէրտէքի իրի պիր թաշը ալուպ քուեուեա աթտը , սէփահի փէնճիրէնին էօնիւնտէ պէքլէեօրտը , քուեուեա պիր ճիսմին տիւշմէսինտէն հասըլ օլան կիւմպիւրթիլի իշիտինճէ ճանը պաշընա սըլըրատը , քէնտի քէնտինէ .

— Պէնտէ քարըմըն պէնի մէրհամէթ իթտիրմէք իշիւն եալան սէօյլէեօր զանն իտիեօր իտիմ , մէկէր կէրէք սէօյլէեօր իմիշ , էյվան , պիր սուր զանն իլէ քատընըն հաեաթընա քըլ-տըք . եաղըք իթտիք :

Տիւշիւնճէսիյլէ հէման քափուեը աշուպ վէ քատընը քուրթարմաք իշիւն էլինէ պիր իփ ալուպ քուեուէնըն եանը-

նա կիթտի: Գարը իսէ թաշը քուեուեա աթորքտան սօնրա պիր քէօշէտէ սաքլանմըշ իտի: քօճասընըն քափուեը աշըք պըրաքարաք քուեուեա տողրու կիթտիյինի կէօրիւնճէ խանէեէ կիրուպ քափուեը քափաթոր, եօքարը չըքուպ փէնճի-րէտէն քօճասընա հայքըրտը:

— Շաշըն, ութանմազ հէրիֆ! նաֆիլէ եալվարմա, քափուեը սանա աշմաք ինթիմալիմ եօքտըր. պու կիւնէ քատար իթտիքլէրին արթըք եէթէր, աք սաքալ ու սաշընտան ու-թանմաեարաք պէնիմ կիպի կիւզէլ վէ նամուսլը պիր քա-տընը էվտէ եալընըզ պըրաքուպ սապահա քատար սօքաք սօքաք քատըն արքասընտան, քօշ! պէնի էվ պէքճիսի տիեէ՞ մի ալտըն, պունա նասըլ ինսաֆըն քալիլ օլուր, պու կիճէ սօքաքտա քալտա եարըն ալէմէ թիւսվայ օլ, պէլքի աքլըն պաշընա կէլիրտէ ըսլանը հալ իտէրսին, սէնի ութանմազ սէնի!..

Պատընըն պու ֆէրեատը վէ եայզարասը իւզէրինէ պիւ-թիւն քօմշուլար ուեանուպ փէնճիրէեէ քօշտըլար, ծնլարտա պիչարէ սէփահիեէ սէօլլէնմէեէ պաշլատըլար!..

Սէփահի զէվճէսինին պու հիլլէսինի կէօրէրէք վէ պու իֆթիրատան քուրթուլմաք իչիւն եալվարմաղա պաշլաեարաք:

— Նէ՞ իչիւն պէօլլէ սէօլլէեօրսըն, իչիտէնլէրտէ կերչէք զանն իտէրլէր, ղէճա իտէրիմ քափուեը աշ, պէնիմ պիր ազ էվվէլ սանա քափուեը աշմատըղըմ սէնի թէճրիւպէ իչիւն իտի, լաթիֆէ իտի:

Տէտի իսէտէ քարը ինատընտա իսրար իտէրէք քափուեը աշմատը. օ սըրատա տէվրիեէ կէլտի, հէրիֆի թուրթուպ կէօ-թիւրմէեէ պաշլատըլար, քատըն արքալարընտան.

— Ալլահ թիզասը իչիւն չու ութանմազ հէրիֆի պիր կիւ-զէլ թէրպիեէ իտինիզ.

Տիեերէք եալվարմաեա պաշլատը, իրթէսի կիւն ատէթը պէլտէ վէճիլէ սէփահիյի պիր մէրքէպէ թէրս պինտիւրէրէք վէ էօնինտէ.

— Ալթմըշ եաշընտան սօնրա զէնփարէլիք իտէնին հալի պու տըր!..

Տիեէ տէլլալ չաղըրթարաք մէմլէքէթին հէր թարաֆընը կէզտիրուպ ղէզիլ վէ թիւսվայ իթտիլէր:

Իշթէ էֆէնտիմ պու հիքաեէյի իսթիմա պուեուրտըքտան սօնրա, պիր քատընըն սէօզինէ իթիմատ իտիլուպ իտիլմէեէճէ-յինի սիզ թաքտիր պուեուրուպ ծնա կէօրէ հիւքմ իտինիզ տիտի:

Ալիմին պու հիքաեէսինի քէմալը տըքքաթլա տինլէմիշ օլան չահ խայլը միւտտէթ տիւշիւնտիքտէն սօնրա չահգատէ-նին օ կիւնտէ քաթլ իտիլմէեուպ զընտանա քօնուլմասընը էմը էլլէտի:

Շահգատէնին քաթլ իտիլմէեերէք հապսըլա իթիֆա օլունտըղընը իչիտէն սուլթան խանըմ, օտաւընտա օթուրուպ աղլամաղա պաշլատը, օ սըրատա չահ իչէրի կիրտի վէ սօրտը.

— Նէ՞ իչիւն պէօլլէ աղլաեօրսըն:

— Սիզի տիւրլիւ տիւրլիւ եալանլար իլէ ալտատուպ չահգատէնին քաթլընը թէէլիլ իթտիրէնլէր աճապա սիզի չահգատէնին զիեատէ՞մի սէվէրլէր, պանա նիհաեէթ օլաճաք օլ-պէնտէն զիեատէ՞մի սէվէրլէր, պանա նիհաեէթ օլաճաք օլ-ալէն հէր հալտէ վէ շիւպհէսիզ մահվ օլտում, անճաք տը, պէն հէր հալտէ վէ շիւպհէսիզ մահվ օլտում, անճաք սիզին պաշընըզա կէլէճէք ֆէլաքէթի մէնն իթմէք իսթէեօրըմ, պէն ալլահտան քօրքար վէ զէվճիմէ քարշը վազիֆէյի սա-տաքաթըմը իյֆա իտէրիմ, պապասընըն պաշընը քէսէն էվլատ կիպի պու չահգատէտէ չօք կէլմէտէն սիզին հաեաթընըզը մահվ էլլէեէճէք տիր, պունը տիւշիւնինիզ վէ ծնա կէօրէ տալրանընըզ:

Շիւքիւմտար մէզքիւր հիքաեէյի տինլէմէք արզուսընը իրաեէ էլլէտիյինտէն մէզպուրէ պէր վէճիլ աթի նաքլ մաճէ-րաեա պաշլատը.

ՓԷՏԵՐԻՆԻՆ ՊԱՇԸՆԸ ՔԷՍԷՆ ԷՎԼԱՏ ՇԻՔԱԵԷՍԻ

Վաքթըլա պիր մէմլէքէթտէ կաեէթ զէնկին պիր առամ օլուպ պունըն պիր օլը վէ իքի քըզը վար իտի, պու զաթ քուլմար օյնամաղա միւպթէլա օլարաք աղ զէմանտա թէքմիլ

սէրվէթինի մահվ իթտի, եալընըզ օթուրտըլարը խանէ քալտը, պու միւզաեըքատան քուրթուլմաք իչին պիր կինէ վլատըլլա միւզաքէրէդէ պաշլատը:

Օ մէմէքէթին կանէթ խասիս վէ թամահքեար պիր վալիսի վար իտի, պունըն հէր կինէ էհալիտէն թահսիլ էյլէտիյի էմվալը պիր մախզէնէ տօլտուրուպ սաքլատըղընը հէր քէս պիրի իտի:

Օղլուլըլա միւշավէրէ իտէն քուլմարպազ, պիր միւտտէթ տահա կէչինմէք իչին օթուրտըլարը խանէյի սաթմաքտան պաշքա չարէ օլմատըղընը սէօյլէտի:

Պունա օղլը րազի օլմաեուպ տէտի:

— Խալըր պապա, պու օլմազ պիր խանէնէ մալիք պուլունտըքճա խալքըն վէ էանաֆըն պիզէ քարչը էմնիեէթ ու իթիմատը օլուր, վիրէսիեէ օլարաք ալապիլիրիզ, աքսի թաքտիրտէ պիր փարալըք իթիպարըմըլ քալմազ վէ քիմսէ եիւզիմիզէ պաքմազ, պունըն իչին պէնիմ րէյիմ խանէնին սաթըլմամասընտա տըր, ֆաքսթ պու հալ իլէ եաշամաք օլմաեաճաք, պէնիմ աքըլմա չու կէլիեօր քի, պիզիմ վալինին ալթուն պապասը օլտըղը մալիւմ տիր, պէօյլէ պիր մալ խապիսի պիզիմ կիպի միւշթաճ օլանլարըն եէմէսինէ հէր էհլը ինսաֆ րազի օլուր, ալթունլարըն պուլունտըղը մախզէնէ պիզիմ էվ փէք ուզաք տէյիլ տիր, կիճէլէրի չալըշարաք եէր ալթընտան օրաեա քատար պիր եօլ աշարըզ, ալթունլարաք քավուշուրըզ:

— Խալըր օղլում, պու օլմազ, չինքի տուեուլուր իսէք իչիմիզ ֆէնահա վարըր:

Պապա օղլուլ խալըլ միւնաքըշատան սօնրա կէնճ:

— Փէտէրիմ, հէր իշտէ չօք տիւշինմէք իլէ էլէ պիր չէյ կիրմէզ, սալ ու միւրատըն էլինտէն ուշան քուշ պիլէ քուրթուլմազ, ֆըրսաթը քաշըրմաք իսէ աքըլ քեարի տէյիլ տիր:

Տրեէ խարար էյլէտիյինտէն եօլը աշմաղա քարար վէրտիլէր, օ կիճէ պիր քազմա վէ քիւրէք թէտարիք իտէրէք վէ

սապահա քատար չալըշարաք պիր ազ եէր քազըտըլար:

Խիւլասալը քէլամ, օն կինէ քատար ֆիալանէ կայրէթտէն սօնրա մախզէնին տիվարընա վասըլ օլտըլար, տիվարը տէլմէեէ վաքըթ պուլմատան սապահ օլտը, իքմալը վազի ֆէեի իրթէսի կիճէեէ թէրք իթտիլէր:

Օ կիճէ խազինէնին պէքճիլէրի պէրմիւթատ տօլաշտըլարը սըրատա տիվարըն արքասընտա պիր կիւրիւլթի տուեարաք թահրիեէ վէ թէտքիքէ պաշլատըլարընտան օրաեա քատար եօլ աշըլտըղընը քէչֆ իտէրլէր իսէտէ, ֆաիլլէրին քիմ օլտուղընը անլաեամատըլարընտան հէր քիմ իսէ ճէզասընը պուլմասը մաքսատըլլա տիվարըն խազինէ թարաֆընա ատամ պօեը պիր չուքուր քազարաք իչին քաթրան իլէ տօլտուրտըլար:

Իրթէսի կիճէ քուլմարպազ իլէ օղլը եէր ալթընտան կէլէրէք տիվարը պիր ատամ կէչէճէք քատար տէլտիլէր, էօնճէ քուլմարպազ կէչտի վէ քաթրան տօլու չուքուրա տիւշտի, տէրհալ օղլունա սէսլէնտի:

— Օղլում, պէն պիր չուքուրա տիւշտիմ, չըքմաք միւլմքին տէյիլ, սէն կէլմէ:

Օղլը պապասընըն պու իսթարընա քուլաք ասմատը, օն պէչ կինտէն պէրի չէքտիքլէրի զահմէթի հէպա իթմէք իսթէմէեօրտը, կէրի խանէլէրինէ կիտէրէք օրատան պիր թախթա ալուպ կէթիրտի վէ տէլիքտէն կէչէրէք պունը չուքուրըն իւզէրինէ քէօփրիւ կիպի ուզաթտը վէ մախզէնէ կիրտի, սապահ օլունճա չուքուրտաքի պապասընը կէօրիւպ քարուպ պապասընըն պաշընը քէստի, վէ պէրապէր կէթիրտիյի չուվալա քօյտը, իւսթիւնէտէ ալապիլտիյի քատար ալթուն տօլտուրուպ ալտէթ իթտի, ուշքուտա պուլունան հէմիթէլէրինէ խապէր վիրմէեէրէք պապասընըն պաշընը պազչէնին պիր թարաֆընա կէօմտիւքտէն սօնրա ալթունլարը ալուպ օ չէհիրտէն ֆիրար իթտի:

Վաքըլթաքի սապահ օլտը, մախզէնին պէքճիլէրի կէլտի,

չուքուրըն իշխնաէ պաշը քէսիք պիտ ճէսէտ կէօրտիլէր, քիմ օլտուղընը թանըեամաեարաք քէյֆիեէթի վալիեէ խապէր վէրտիլէր, վալիինն էմրիյլէ օ տէրիքտէն կէչուպ եօլտան կիրէրէք քուժարպաղըն խանէսինէ վասըլ օլտուլար, հէնուզ ուշքուտան քալքմըլ պիխապէր պուլունան քըզլարը թու- թուպ մահպուսա կէօթիւրտիլէր:

Իշթէ էֆէնտիմ, էվլատըն էն էյիսի վէ խալըրլըսը պէօյ- լէ եափար վէ պապասընը չուքուրտան չըքարուպ քուրթար- մաք իճապ իտէր իքէն ալթունլարա եալընըղ սահիպ օլմաք իշիւն պաշընը քէսէր իսէ, քէնտի վալիտէսինին ըրզընա թէ- սալլութ իթմէք ազմինտէ պուլունան պիր էվլատ նէ՞ եափ- մազ, սիզ տիւշիւնինիզ:

Սուլթան խանըմըն պու հիքաեէսինտէն միւթէսիր օլան հիւքիւմտար իրթէսի կիւն ճէլլատա խապէր կէօնտէրուպ շահղատէյի հէման քաթլ իթմէսինի էմր իթմէքլէ պիշարէ մահպիստէն չըքարըլուպ մէյտանը սիեասէթէ կէօթիւրիլմէք- տէ իքէն իւշիննի խօճասը քօշարաք կէլիր վէ շահը կէօրիւպ քաթլը թէէսիր իթտիրէճէյինի սէօյլէեէրէք պիր աղ պէքլէմէ- սինի ճէլլատտան րէճա իտէր, օրատան տօղրուճա սարաեա կիտուպ հուղուրա կիրէր վէ մէրասիմը ինթիրամը իճրատան սօնրա տէր քի:

— Էֆէնտիմիզ շահղատէյի պէօյլէ պիլա թահքիք ու թէտքիք քաթլ ու էֆնա ճալիզ տէյիլ տիր. չիւնքի սօն փիւշմանըք ֆալիտէ վիրմէզ. հաքքընտաքի էսնատ ու իֆ- թիրանըն պիր մէքր ու կարաղա մէպնի օլտուղը տէրքեար տըր. քատընլարըն քին ու կալզ իլէ ինթիրատա նէ տէրէճէ մաղլուպ օլտըքլարը մալիւմ տիր. զէվճէսինին սէօղինն ալ- տանարաք սէվկիւլի թութիսինի էօլտիւրէն թիւճար կիպի սիզտէ սօնընտա նատիմ ու փիւշման օլուրսընըզ:

Շահ պու հիքաեէյի տինլէմէք արզուսընը իզհար իթմէք- լէ ալիմ պէրվէճնը աթի նաքլը մաճէրաեա միւսարաթ էյ- լէտի:

ԹԻԻԾԱՐ ԻԼԷ ԹՈՒԹԻ ՇԻՔԱԵՍԻ

Վաքթըլա տիեարը խօրասանտա կաեէթ զէնկին պիր թիւճար վարտը. պունըն պիրտէ թութիսի օլուպ հէր նէ կէօրսէ վէ տույսա թիւճարա խապէր վէրիրտի: Թիւճարըն կաեէթ հասէնա պիր քարըսը վար իտի. պու քատըն քօճա- սընը հիշ սէվմէզտի. տիկէր պիր կէնճ իլէ ալաքա վէ մու- հապպէթի օլտուղընտան պունընլա պէրապէր արա սըրա հէմ- պէզմ օլուր վէ թիւճար էօթէեէ պէրիեէ կիթտիքճէ կէնճի խանէսինն տալէթլէ օթուրուպ էյլէնիրտի:

Թիւճար ալտէթ իտինճէ թութի վուքուի հալի պունա հիքաեէ իտէրտի:

Թութիտէն քարըսընըն խըեանէթիսի իսթիմա իտէն թիւ- ճար մէզպուրէյի պիր կիւն սըքըշտըրտը. պու հալտէ տէվամ իթտիյի թաքտիրտէ իշին ֆէնա օլաճաղընը վէ քէնտիսինի նիհաեէթ թաթլիք իտէճէյինտէն րէզիլ ու րիւսվայ քալաճա- ղընը սէօյլէտի: Քատըն պին տիրլիւ եէմին իլէ զէվճիսի իք- ղընը սէօյլէտի: Քատըն պին տիրլիւ եէմին իլէ զէվճիսի իք- ղընը սէօյլէտի: Քատըն պին տիրլիւ եէմին իլէ զէվճիսի իք- ղընը սէօյլէտի: Քատըն պին տիրլիւ եէմին իլէ զէվճիսի իք- ղընը սէօյլէտի: Քատըն պին տիրլիւ եէմին իլէ զէվճիսի իք- ղընը սէօյլէտի:

Պիր միւտտէթ սօնրա թիւճար կուրպէթէ կիթտիլինտէն քարը տէրհալ սէվկիւլիսինի տալէթլէ օտատա հէմպէզմը մուհապպէթ օլտուքլարը զէման թութի հայքըրտը:

— Սէն ութանմազմըսըն, հէլալ էհին վար իքէն եա- պանճը էրքէշլէրլէ քօնուշուեօրսըն: Պիմիշ օլ քի էֆէնտիմ կուրպէթտէն կէլիննէ հէվիսինի սէօյլէեէճէյիմ:

Քուշըն պու թէքտիր ու թէհալվուրընը իշիտէն տէլի- քանլը քօրքարաք պատիմա էյլէնմէք իշիւն տիկէր պիր մահալ թախտիս իթմէլէրինի թէքլիֆ էյլէտիքտէ, քատըն աւլա ֆիւթիւր իթմէեուպ ճէվապ վէրտի:

— Սէն նէ՞ իշիւն պէօյլէ քօրքաքլըք կէօթէրիեօրսըն, պիր քուշտանտա պու քատար քօրքուլուր մը, սէն մէրաք իթմէ, զէվքըմըզա պաքալըմ:

Պատէհու քատըն պիր ճարիեհսինի չաղըրու պուշը քա-
ֆէսիլէ պաղչէե կէօթիւրմէսինի վէ սապահա քատար իւս-
թիւնէ սու տէօքմէսինի էմր իթտի. իւզէրինէ քողա քողա
սու տէօքիւլէն քուշ իսէ ֆէնա հալտէ սէրսէմլէնտի:

Իրթէսի կիւն խանէսինէ ալտէթ իտէն թիւճարը կէօ-
րիւնճէ թութի հէման նաքըր մաճէրահա պաշլաեարաք.

— Էֆէնտիւմ, սէն կիթտիքտէն սօնրա խանըմ օ կէնճի
պուրահա էթիւրտի, մուհապպէթէ պաշլաեարաք. պէն հիւ-
տէթլէնուպ սէօյլէնտիւմ, պանա քըզտը, վէ հէման պաղչէե
չըքարտը: Պու կիճէ իսէ սապահա քատար եաղմուր եաղտը-
ղընտան սըր սըքըլամ ըսլանտըմ վէ իւշիւտիւմ:

Տիմէքլէ թիւճար քարըսընա պուշլարը սէօյլէտի վէ
շիտտէթլէ թէքտիւրէ պաշլատը. քատըն աղլաեարաք.

— Ահ սէվկիւլի զէվճիւմ, նէ՞ զէմանա քատար պու
եալանճը քուշըն սէօղլէրինէ ալտանաճաքսըն. օնըն սէօղլիլէ
էվիմիլին րահաթընը պօղաճաքսըն. պուշըն քէնտի լաքըր-
տըլարընտան եալանճը օլտուղը անլաշըլըր. պու կիճէ սա-
պահա քատար հալա աշըք իտի, պիր քաթիւրէ եաղմուր տիւշ-
մէտի. հալպուքի եաղմուր եաղտըղընը սէօյլէեօր, պանա ի-
նանմաղ իսէն քօմշուլարա սօր, էկէր պու կիճէ եաղմուր
եաղմըշ իսէ ճէզամա րազիլիւմ:

Ճէվապընը վէրտի:

Թիւճար քօմշուլարընտան սօրտը. ճիւմլէսի հալանըն
աշըք օլտուղընը, եաղմուր եաղմաեղընը սէօյլէտիքլէրին-
տէն կէլուպ զէվճէսինտէն աֆվ տիլէտի, հըրսլա քուշը
թութուպ.

— Սէն հէր զէման պէօյլէ եալան իլէ քարը քօճա արա-
սընա ֆէսատ պըրաքըեօրսըն. իշթէ ճէզան:

Տիեհէրէք պաշընը չէքուպ քօփարտը, պիր աղ սօնրա
թիւճարըն հիտտէթի սիւքիւնէթ պուլտը. քաֆէսի ալուպ
պիր թարաֆա քօյմաք իսթէտի. պիրտէ քաֆէսին հէր թա-
րաֆը սու իշինտէ օլտուղընը կէօրիւնճէ հալանըն տօղրու
սէօյլէտիլինի անլատը իսէտէ, նէ՞ ֆայիտէ, թութի էլինտէն

կիթմիշտի, տիւնեատա միսի պուշլուճմաղ պիր քուշը քարը-
սընըն սէօղլիլէ քապահաթսըղ օլարաք էօլտիւրտիլինէ օ քա-
տար փիւշման օլտը քի հէման պիշաղը չէքուպ քարըլը էօլ-
տիւրտի. վէ սօնրա քէնտիլէտէ քըլտը:

Իշթէ շահըմ քատընլար պէօյլէ տիր, օնլարըն սէօղլիլէ
պիր շահաաթէե տէյիլ, պիր քուշա պիլէ քըլմաք բիվա
տէյիլ տիր:

Ալիսին նաքլ էյլէտիլի պու հիքաեէ իւզէրինէ շահ, շահ-
զաաթէնին քաթլ իտիլմէեուպ, հապսա կէօթիւրմէսինի էմր
իթտի:

Օ կիւնտէ շահաաթէնին քաթլ իտիլմէտիլինի խապէր
ալան սուլթան խանըմ հիտտէթինտէն աղլամահա պաշլատը,
շահ հարէմէ կիրուպ զէվճէսինի պու հալտէ կէօրիւնճէ սօրտը.

— Նէ՞ իշիւն պէօյլէ աղլաեօրսընը:

— Պէն աղլամայըմ տա քի՞մ աղլասուճն, պէնիւմ սիզի
նէ քատար սէվտիլիմի պիլիւսինիլ, սիզէ քարը քուրուլան
տուզաղը մուհաքաք օլարաք քէշֆ իթտիլիմտէն եաքըն
զէմանտա այըրլաճաղըմըղը տիւշիւնտիքլէ կէօղլիւմին եաշընը
պիր տիւրլիւ զապթ իտէմէեօրըմ, վաքթըլա պիր փատիշանըն
եէտի միւսահիպի օնը պէլատան պէլահա օլրաթտըլարը
կիպի շահաաթէնին եէտի խօճասրտա սիզի ֆէլաքէթէ սիւ-
րիւքլէեօրլար: Շիմտի ճարիեհսինիլին սիզէ պու թէշիլիքէլի
խապէր վէրտիլիւմ կիպի օ զէմանտա պիր չօճուք օ շահա
միւսահիպլէրինին խըեանէթինի խապէր վիւմէմիշ օլտա իտի
մահվ օլաճաքտը:

Ճէվապընը վիրտի. պուշըն իւզէրինէ հիւքիւմտար օ
հիքաեէլի նաքլ իթմէսինի զէվճէսինտէն րէճա իյլէտիլինտէն
քատըն պէրվէճը աթի սէօղլէ պաշլատը:

ԵԷՏԻ ՄԻԻՍԱՀԻՊԻՆ ՀԻՔԱԵԷՍԻ

Վաքթըլա պիր փատիշանըն եէտի միւսահիպի վար իտի,
պուշլար հէր տիւրլիւ իւմ ու ֆէննէ վաքըֆ օլտուրլարը

կիպի սընըրպազըքտա տախի սօն տէրէճէտէ վարմըշլարտը :
Շահ պունլարա ֆէվք էլատէ էմնիեթ ու իթիմատ իյլէտի-
յինտէն պիւթիւն իլլէրի օնլարա թէվտի իթմիշտի : Մէմլէ-
քէթտէ օնլար իճրայը հիւքիւմէթ իտէրլէրտի : միւսահիպլէր
փատիշահը հիշ պիր իշէ քարըշմամսը իշիւն սընըրլա հա-
րէմտէն չըքտըքտա պիր շէյ կէօրմէզ իթմիշլէրտի :

Պիր կիւն փատիշահ հարէմտէ մահզուն վէ մէքեիւս
օթուրուեօրտը . զէվճէսի պու հիւզն ու քէտէրինին սէպէպինի
սօրտըքտա շահ :

— Էփէյիճէ վաքըթտան պէրու պանա պիր աճալիպ հալ
օլտու . հարէմտէն սըշարը չըքընճա կէօղլէրիմ կէօրմէեօր ,
պունա քէտէրլէնիեօրըմ , տիմէքլէ սուլթան խանըմ :

— Էֆէնտիմ սիզի պու հալէ քօեան օ եէտի միւսահի-
պինիզ տիր , սիզին օնլարա սօն տէրէճէտէ իթիմատընըզտան
ճէսարէթ ալուպ զէմամը իտարէյի թէմամըլլա էլլէրինէ ալ-
մաք իշիւն . սիզէ սընըր եափմըշլար տըր . պունըն չարէսի
օնլարը հուզուրընըզա ճէլպ իլէ :

— Շու կէօղլէրիմի հարէմտէն սըշարըտատա կէօրիւր
իթմէզ իտէնիզ ճիւմլէնիզի քաթլ իտէրիմ :

Տիեէ էմր ու թէշտիտ իտինիզ , օնլար տէրհալ պունը
թէտալի իտէրլէր վէ սիզտէ կէօրմէեէ պաշլարսընըզ :

Ճէվապընը վէրտի . իրթէսի կիւն շահ միւսահիպլէրի
հուզուրընա ճէլպ իլէ :

— Պէնիմ կէօղլէրիմ հարէմտէն չըքընճա նէտէն կէօր-
մէեօր :

Տիեէ սօրտըքտա միւսահիպլէր .

— Նէ՞ պիլէլիմ :

Ճէվապընը վէրտիլէր . փատիշահ հիտտէթլէ :

— Նա՞սըլ պիլմէզսինիզ , սիզին տիւնեատա պիլմէտիլի-
նիզ շէյ վա՞րմըտըր . չու կէօղլէրիմի էյի իթմէեէճէք օլուր
իտէնիզ , ճիւմլէնիզի քաթլ իտէրիմ :

Տիտի . միւսահիպլէր պու խուսուստա պիր թէտպիր
տիւշիւնմէք իւզրէ օն կիւն միւսաատէ իսթէտիլէր , խանէ-

լէրինէ ալտէթ իտուպ շահըն կէօղլէրինի էյի իթմէք իշիւն
սընըր եափտըլար իտէտէ , էվվէլքի սընըր տահա քուվվէթլի
օլտուղընտան պունըն թէէսիլի կէօրիւմէտի . հէր տիւրլիւ
չարէեէ պաշ ուրտըլար իտէտէ պիր ֆայիտէ օլմատը , օն կիւն
տախի խիթամ պուլմաք իւզրէ իտի :

Միւսահիպլէր քօրքուլարընտան շէշիր իշիւտէ տօլաշը-
եօր , պէլքի պիր չարէ պուլուրըզ տիեէ օղրաշըեօրլարտը :
Պունլար իլմը թապիրտէ տախի ֆէվք էլատէ մէշհուր օլտուք-
լարընտան օ սըրատա պիր ֆաքիր կէօրտիլի ըիւեայը թապիր
օյնամաքտա օլան մահալլէ չօճուլարընտան պիրի ֆաքիրէ .
— Պու եալանճըլար սէնին ըիւեանը թապիր իտէմէզլէր ,
նաֆիլէ եէրէ զանմէթ չէքմէ , սէնին կէօրտիլին ըիւեանը
պէն թապիր իտէյիմ :

Տիմէքլէ միւսահիպլէր պիր թարաֆա չէքիլէրէք տինլէ-
մէեէ պաշլատըլար :

Փաքիր , չօճուղա ըիւեասընը նաքլա պաշլանուպ .

— Պիզլիմ էվին պաղչէսինտէն պիր սու չըքտը , պիւ-
թիւն մէմլէքէթի սուլատըքտան սօնրա նէշիր կիպի աքը-
եօրտը :

Տիտիքտէ , չօճուք .

— Օ սուեըն չըքտըզը եէրի քազ , պիր քիւփ ալթուն
չըքաճաք , սանա վէ աիլէնէ քիֆանէթ իթտիքտէն պաշքա
պիր չօք խայր ու հասէնաթ իտէճէքսին :

Ճէվապընը վիրտի . օ մահալը քաղտըլար , հաքիքաթէն
պիր քիւփ ալթուն չըքտը , ֆաքիր միւքաֆաթէն չօճուղա
պին ալթուն վիրմէք իսթէտի իտէտէ չօճուք պունը քապուլ
իթմէեուպ :

— Պէն սէնին խայըր տուանտան պաշքա պիր շէյ իտ-
թէմէմ :

Տիտի . միւսահիպլէր պունը կէօրտիքլէրինտէ չօճուղըն
փէք ալիմ պիր շէյ օլտուղընը անլանարաք . եանլարընա
չաղըրտըլար , վէ փատիշահըն կէօղլէրինտէքի խասթալըզը

պէհան իլէ պոռնա պիր չարէ տիւշիւնէ պիլիւրմիսին տիեէ սօրտըլար :

Չօճուք. — Էվվէթ, պիիզնուլլահ ծնրտա չիֆահապ իւ տէրիմ, անճաք շահը պիր տէֆա կէօրմէլիյիմ :

Տիմէքլէ ծնը ալուպ փատիչանն նէզտինէ կէօթիւրտիլէր :

Շահ միւսահիպլէրէ նէ՞ եափտընըդ տիեէ սօրտըլ :

Օնլարտա կէօզլէրինիզի էյի եափմաք իչիւն պիր մարիֆէթի չօճուք պուլուպ կէթիրտիքլէրինի սէօյլէեէրէք մէրքումը հուզուրա իտիսալ իյլէտիլէր :

Չօճուք օտանըն թէնհա օլմասընը իսթէտի, միւսահիպլէր հէման չըքտըլար, Մէրքում շահն կէօզլէրինէ տըքքաթլա պաքտը. պատէհու հիւքիւմտարըն եաթաք օտասընրտա կէօրմէք իսթէտի :

Շահ չօճուզը եաթաք օտասընա կէօթիւրտի. չօճուք եաթազըն ալթընտան իքի տէօչէմէ թախթասը քալտըրուպ աչըլան տէլիեէ պաքտը վէ շահա տախի օրահա պաքմաւընը սէօյլէտի :

Միւշարիլէյի պաքտը. եէտի փինարըն աքտըզընը կէօրէրէք պուռնն նէ՞ տիմէք օլտուզընը սօրտըքտա չօճուք :

— Էֆէնտիմ պու եէտի փինար եէտի միւսահիպլինիզ տիր, ծնլար սընըրլա պու փինարլարը պուրատա իճատ իտուպ կէօզլէրինիզի կէօրմէզ իթմիչլէր տիր. սօնրա աչմաք իսթէմիչլէր իսէտէ մուվաֆֆաք օլմամըչլար տըր. պու փինարլար քուրուճատըքճա կէօզլէրինիզ էյի օլմազ :

Տիտի. փատիչան պուռնլարըն նէ՞ սուրէթտէ քուրուհաճազընը սօրտըքտա մէրքում :

— Պու միւսահիպլէրի քաթլ իտինիզ, փինարլար տէրհալ քուրուհուպ սու քէսիլի :

Ճէվապընը վէրտի. շահ տէրհալ միւսահիպլէրի քաթլ իթտիրտի. հէման փինարլար քուրուտը. շահն կէօզլէրիտա կէօրմէեէ պաչլատը :

Իյթէ էֆէնտիմ պու միւսահիպլէր կիպի շահգատէնին եէտի խօճասըտա սիզին կէօզլէրինիզէ փէրտէ չէքէրէք հա.

քիքաթը կէօրմէնիզէ մանի օլուհօրլար, պուռնլարտան իճթիւնապ իտինիզ :

Շահ սուլթան խանըմըն պու հիքաեէսինի տինլէտիքտէն սօնրա խօճալար հաքքընտա շիւպհէեէ տիւշտի. պուռնլարընտա եէտի միւսահիպ կիպի քէնտինի ալտաթմաքտա օլտուքլաւընը զանն իտէրէք տէրաքապ ճէլլատա շահգատէնին քաթլը իչիւն էմը կէօնտէրտի :

Պու տէֆատա տէօրտինճի խօճա եէթիչէրէք ճէլլատը տուրտուրտըքտան սօնրա շահն նէզտինէ ազիմէթլէ :

— Էֆէնտիմիզ! շահգատէնին քաթլը իչիւն ֆէրման պու եուրադընըզը մաէթթէէսիւֆ խապէր ալտըմ, միւշարիլէյի հաքքընտաքի իֆթիրա վէ էսնատը պու տէրէճէտէ ճիտտի վէ սահիհ զանն իթմէնիզի սիզէ լայըք կէօրէմէմ. քատընլարըն էֆքեարը ֆապիտէլէրինի մէվքըի իճրահա քօյտըրմաք խուսուսընտաքի հիլէքեարլըքլարընը վէ ուսթալըքլարընը պիլսէնիզ ասլա պիր քատըն սէօզի իլէ հարաքէթ իթմէեէ վէ ծնլարըն սէօզլէրինէ իթիմատ էյլէմէեէ միւսարաթ իթմէզ իտինիզ :

Տիտի, փատիչան քատընլարըն հիլէսինէ տայիր պիր միւսալ իրատընը էմը իթմէքլէ, խօճա պէրվէճնը աթի հիքաեէեէ պաչլատը :

ՔԱՏԸՆ ՖԻԹՆԵՍԻ

Էսկի զէմանտա իսթիեար պիր պէյին զէվճէսի վէֆաթ իթմէքլէ աթթըք էվլէնմէեէրէք միւնֆէրիտ եաչամաղա քարալ լիլտի. ֆաքաթ պիր միւտաթ սօնրա խըսըմ ու աքրապասը թօփլանարաք մուճաթիլէյի եէնիտէն իզտիվաճ իթտիրմէք իսթէտիլէր. պէյտա էվլիլիք բահաթընը պէքեարլըքտա պուլաճատըզընտան պուռնլարըն իպրամընա մուաֆաքաթ իտէրէք կէնճ վէ կիւզէլ պիր քըզլա աքտը իզտիվաճ իթտի :

Պիր միւտաթ սօնրա քատըն վալիտէսինի կէօրմէեէ կիթտի. զէվճինին իսթիեար վէ աճիզ պուլուստուզընտան շիքա-

— Ա. ճանրմ, պուռ ետփառընն նէ՞ տիր, հայվանա նա՞սըլ քըյառն:

Տիեէ սէօյլէնմէեէ պաշլատը, քատըն.

— Պէն սիզի բահաթ իտէսինիզ տիեէ թէմիզ չարչափ սէրտիմ. օտա կէլուպ փիս աեաքլարըլա պասուպ քիրլէթտի. օնըն ետփառընը քապահաթ կէօրմէեուպտա՝ պէնի թէքտիր իտիեօրսընըզ. թէէսիւֆ իտէրիմ, տիմէք քի սիզին եանընըզ. տա պէնիմ պիր քէօփէք քատար քըյմէթիմ եօքմըլ:

Տիեէրէք աղլամաղա պաշլատը. քօճասընըն քէնտինէ քարչը կէօսթէրմիչ օլտըլը պիր էսէրը մէվէտտէթէ մուքապիլ կէօնիւլինի քըրտըլընը կէօրէրէք.

— Ճանրմ, նէ՞ քատար նաղիք կէօնիւլին վարըմըլ, պիր լաքըրտը սէօյլէյինճէ տէրհալ աղլամաղա պաշլաեօրսըն, սէնին պէնի նէ քատար սէվտիյինի պիլիրիմ. աղլամա գիեանը եօք:

Տիտի, քատըն իրթէսի կիւն վալիտէսինին էվինէ կիտուպ իքինճի թէճրիւպէսինին նէթիճէսինի խապէր վիրտի. վալիտէսի.

— Քըզըմ սէն էրքէքլէրին խուլընը պիլմէգսին, օնլար պազը քէրրէ պիր իքի շէյի քալպլէրինտէ սաքլարլար, իւչիւնճիսինտէ ճիւմլէսինին աճըսընը պիրտէն չըքարըրլար. կէլ խաթըրըմ իչիւն պիր տահա թէճրիւպէ իթ, եինէ պիր շէյ սէօյլէմէզ իսէ օ գէման իսթէտիյինի եափ:

Տիտի, քըզը վալիտէսինին պուռ սէօզլինի մաքուլ կէօրէրէք խանէսինէ տէօնտի. պիր իքի կիւն սօնրա պէյէ պիր թաքըմ քիպար միսաֆիրլէր կէլտիյինտէն միւքէմէլ պիր սուֆրա քուրուլար, իւսթիւնտէ եէմէքլէր քօնուլար. անճաք պէյին քէնտի քաշըլը սուֆրաեա քօնուլմաճըլար. խանըմ պուռ քաշըլը կէթիրմէք մաքսատըլա եէրինտէն ֆըրլաեարաք քալքտը. օ սըրատա տիզի իլէ սուֆրաեա փէք խըզըլը վուքտըլընտան սուֆրա տէվրիլէրէք եէմէքլէր պիւթիւն միսաֆիրլէրին իւսթիւնէ տէօքիւլտի. պուռ հալտէն պէյին փէք ճանը սըքըլտը իսէտէ միսաֆիրլէրին եանընտա

պիր շէյ սէօյլէ մէեուպ եէնիտէն պիր սուֆրա քուրուլմասընը էմի իլէ իքթիֆա իթտի:

Միսաֆիրլէր կիթտիքտէն սօնրա պէյ քէնտի քէնտինէ.

— Շիմտի չու քատընա պիր շէյ սէօյլէեէճէք օլսամ եինէ աղլամաղա պաշլաեաճաք տըր, պալսուսուս պուռ սէֆէրքի իչ պիր քաղա նէթիճէսի իտի:

Տիեէ տիւչիւնէրէք աղընը աշուպ պիր շէյ սէօյլէմէտի. իրթէսի կիւն վալիտէսինէ կիտուպ վաքաաեը անլաթտը. օ գէման քօճա քարը.

— Իչթէ քըզըմ պուռտան պէօյլէ քօճանըն եուլարընը էլինէ ալտըն, արթըք քօրքմա, իսթէտիյինի եափ:

Տիտի, իչթէ շահըմ քատընլար պէօյլէ տուգաքլար վէ հիլլէլէրլէ էրքէքլէրի ալտատուպ իզֆալ իտէրլէր. օ պիլիւնա նահ շահալտէեէ քարչը սուլթան խանըմըն սէօզլէրիտէ պուլթաքըմտան տըր, պինաէն ալէյի օնա իթիմատ իտիլմէզ:

Տիմէքլէ շահ շահալտէսինին թէքրար հասսա կէօթիւրիւլմէսինի էմի իթտի. Աքշամ շահ հարէմէ կիրտիյի գէման գէվճէսինի պիր սանտըղա էչեատընը տօլտուրմաղլա մէշղուլ պուլուռտըլընտան պուռնըն սէպէպինի սօրտը. սուլթան խանըմ.

— Նէ՞ ետփաեըմ, պանա պուրատան քալքուպ կիթմէքտէն պաշքա պիր շէյ քալմատը. պուրատա ըրզըմ փաեէմալ օլուպ ալէմէ թիւսվայ օլտուլմ. սօնրատա պանա իթիւմատ իթմէսի վէ պէնի մուհաֆըզա էյլէմէսի լազըմ կէլէն փատիչահըմտա սէօզլիւմէ ինանմաեընճա՝ արթըք պուրատա տուրմաղա հիչ պիր լուզուլմ կէօրէմէմ. պինաէն ալէյի պէօյլէ սուլթան օլմաքտան իսէ պապամըն խանէսինէ կիտուպ խըզմէթքեար օլմաք պէնճէ տահա էյի տիր: Ալլահա ըսմարլատըք, հաքքընըլը հէլալ իտինիզ, անճաք չուըն պիլմիչ օլընըզ քի վաքթըլլա թամահքեար փատիչահըն պաշնա կէլէն չօք կէլմէտէն սիզինտա պաշնըզա կէլէճէք տիր:

Տիմէքլէ շահ պուռ հիքաեէյի իչիթմէյի արզու էյլէտիյինտէն մէզպուրէ պէրվէճըն աթի նաքըլ մաճէրաեա միւպաշէրէթ իթտի:

ԹԱՄԱՀԲԵԱՐԼԸՂԸՆ ՊԵԼԱՍԸ

Վաթթըյա կահեթ թամահեար, զալիմ վէ կատար, ալթուն պիրիքորմէքտէն պաշքա պիր շէյ տիւշիւնմէզ, պունընլա պերապէր հէր սէօղէ քօլայ ինանըր պիր հիւքիւմտար վար իտի:

Մէզքիւր շահըն զուլմ ու իթիսաֆը վէ թամահեարըդը երւզիւնտէն մէմլէքէթ էնալիսինն սօն տէրէճէ նէֆրէթինն քաղանըշ օլտուղընը միւշահէտէ իտէն հէմ ճիւվար հիւքիւմէթլէրտէն պիրի պունա քարշը սէֆէր աշտը, ֆաքաթ խալք հիւքիւմտարը ուշմէքթօր իտէտէ մէմլէքէթին տիւշման թարաֆընտան չիյնէնմէսինտէ իսթէմէտիքլէրինտէն թամահեար վէ զալիմ շահըն էթրաֆընա թօփլանուպ էտաեա մուքապիլ կէլտիլէր, պիր թարաֆտան ճէնկէ մուսարաթլա պերապէր տիկէր թարաֆտան կալէպէյի թէէմին իտէճէք էսպապա միւրաճաթ իտէրէք մէմլէքէթտէ պուլունան կահեթ մահիր վէ ուսթատ պիր միւնէճճիմէ պաշ վուրարաք վաթմանըն տիւշման իսթիլասընտան մուհաֆըզապը իչիւն պիր թըլընըմ եափմասընը րէճա իթտիլէր:

Միւնէճճիմ փայթալթըն պիր մէյտանընա ուզուն պիր թաշ տիքտիրտի, իւսթիւնէ խըլքաթը ալէմտէն պերու վուքու պուլմըշ մէշհուր մուհարէպէլէրին րէսմինն եափտըրտը, սօնրա պուլ թաշըն թէփէսինէտէ թունճտան պիր հէյքէլ վազ իտուպ ալթընա պիր ալթուն թօփ քօյտը, պուլ ալթուն թօփ հէյքէլին էլինտէն տիւշէք օլուր իսէ թըլընըմ պօղուգուպ մէմլէքէթի տիւշման իսթիլա իտէճէք օլտուղընը խապէր վիրտի:

Հարպա քըեամ իտէն տիկէր հիւքիւմտար պուլ թըլընըմտան խապէրտար տէյիլ իտի, քարշուսընտաքի օրտուտան քաթ քաթ ֆազլա քուվէթի օլան օրտուսընըն հէր մուհարէպէտէ պօղուլտըղընը կէօրէրէք տիւշարը հայրէթ օլուհօրտը: Պունըն սէպէպինն անլամաք իչիւն միւթէատտիւտ ճասուլար կէօնտէրտի, նիհաեթ թըլընըմ մէսէլէսինէ վաքըֆ օլմաղլա պունը պօղանա պէօեիւք միւքաֆաթլար վատ իթտի:

Շահգառէնին եէտի մուալլիմի կիպի օ փատիշահընտա տէօրթ ալիմի վար իտի: Պունլար կիտուպ օ թըլընըմ պօղմաղը թէահիւտ իթտիլէր, թամահեար շահըն փայթալթընա կիզլիճէ կիրէրէք էնհրին տէօրթ մուխթէլիֆ մահալընա տէօրթ քալմանօղ ալթուն կէօմտիքտէն սօնրա պիր թաքրիպ իլէ շահըն հուզուրընա չըքտըլար: Շահ պունլարա նէրէտէն կէլուպ ներէեէ կիթտիքլէրինն, նէ՞ կիպի մարըֆէթ սահիպի օլտուքլարընը սիւալ էյլէտիքտէ ալիմէր:

— Պիղիմ մէմլէքէթիմիզ պուրահա չօք ուզաքտըր, մարըֆէթիմիզ իսէ հէր հանկը մահալտէ տէֆինէ վար իսէ րիւհատա կէօրիւրիզ, պուլ մէմլէքէթէ կէլտիլիմիզին սէպէպիտէ պուլ հիւնէրիմիզի հուզուրը շահանէնիզտէ իճրա էյլէմէք տիր:

Պունլարըն մարըֆէթի թամահեար հիւքիւմտարըն փէք զիւհատէ մուճիպը մէմնունիեթի օլտը, վէ:

— Էլկէր պուլ տիտիլինիզ շէյի իճրա իտէր իսէնիզ սիզէ փէք չօք իհսան ու էնամտա պուլունուրըմ:

Տիմէլէլէ ալիմէր եէր էօփիւպ հուզուրտան չըքտըլար: Իրթէսի կիւն սարահա կէլուպ շահա պիրիսի:

— Էֆէնտիմ պուլ կիճէ րիւհամտա քալէ տիվարընըն ֆիլան մահալինտէ ալթուն տօլու պիր քիւփ կէօրտիւմ:

Տիտի, շահ տէրհալ քալքուպ պունլարլա պերապէր օ մահալէ կիթտի, լուզումը քատար ամէլէ ճէլպ իտիլէրէք օ եէր քաղտըրըլտը, ֆիլվաքը պիր քիւփ ալթուն չըքտը:

Շահ սօն տէրէճէտէ մէմնուն օլարաք հէման ալթունլարը խազինէսինէ կէօնտէրտի:

Տիկէր իւշ ալիմտէ պիրէր կիւն ֆասըլէ իլէ պիրէր րիւհա խապէր վիրտիլէր վէ էօթէքի քիւփլէրիտէ չըքարտըլար: Շահ պունլարա թէմամըլլա իթիմատ իթտի, արթըք ալիմէր խաս պէնտէկեան սըրասընա կէշտի:

Պիր կիւն տէօրտի պիրտէն հուզուրա կէլուպ:

— Էֆէնտիմ րիւհատա կէօրտիք քի մէյտանտաքի տիքիլի թաշըն ալթընտա կահեթ պէօեիւք պիր խազինէ վար տըր:

Շահ պուլ խապէրտէն մէսրուր օլտը իսէտէ թաշըն տէվրիլմէսի իլէ թըլընըմ պօղուլաճաղընը պիլտիլինտէն:

— Լաքին օ թաշ թըլընըմ տըր, շահէտ տէվրիլի իսէ

մէմէքէթէ պէօեիւք զիեան հասըլ օլուր, պինաէն ալէյն օնըն ալթընը քաղըմաք միւմքիւն տէյիլ տիր:

Տիտիքտէ ալիմէր:

— Պունը հիշ մէրաք իթմէյինիզ. պիզ մէզքիւր թաշը տէվիրմէիզ. ուսուլ իլէ քէնարընտան քաղըեուպ ալթունւււրը չըքարթըրըզ:

Ճէվապընը վիրտիքլէրինտէն շահ պունա մուաֆաքաթ իտուպ քաղըլմասընա միւսաատէ էյլէտի:

Ալիմէր կիճէ եարըսը կիտուպ թաշըն տէօրթ թարաֆընտան խայլընա քաղըտըլար: Արթըք տէվիրմէք իւզրէ օլտուղընը կէօրտիքլէրինտէ տէրհալ քաչուպ շէհիրտէն չըքտըլար:

Վաքըթաքի սապահ օլտը, խալք տիքիլի թաշըն տէվիրմէիշ օլտուղընը կէօրտէք թէլաշա տիւշիւպ հէման շահա միււրաճաաթլա խապէր վիրտիլէր, շահ:

— Թաշըն ալթընտա խաղինէ օլտուղընը, թաշա պիր զիեան օլմաքսըզըն չըքարաճաքլարընը պէեան իլէ տէօրթ ալիմ պէնտէն բուխսաթ ալտըլար. տիմէք քի օնլար պէնի ալտաթմըշլար:

Տիտի. արթըք թամահքեարլըզըն պու տէրէճէսինէ թէհամիւլ իտէմէեէն խալք աչըքտան աչըղա ըսեան էյլէտիքլէրինտէն տիւշման պունտան ֆըրսաթ պուլարաք հիւճիւմ իլէ մէմէքէթի զապթ իթտի:

Իշթէ էֆէնտիմ օ թըլըսըմ զաթը շահանէնիզսինիզ, տէօրթ ալիմտէ շահպատէնին մուալիմէրիտիր, օնլարտա սիզի ալտատուպ պիր տուգաղա տիւշիւրէճէքլէր տիր. պու սէօղլէրիմտէնտէ միւթէնէպպիհ օլմազ իսէնիզ վուքուաթ սիզի միւթէնէպպիհ իտէճէք տիր. լաքին նէ ֆայիտէքի միւք էլտէն կիթմիշ օլաճաք տըր:

Տիտի, շահ պու մէնքըպէյի տինլէտիքտէն սօնրա հէր հալտէ շահպատէյի քաթլ իթտիրմէեէ քարար վիրէրէք եաթուպ ուեուտը, իրթէսի կիւն ճէլլատա հէման քաթլ իտիւմէսի էմրինի վիրտի:

Պունտան խապէրտար օլան պէշինճի ալիմ ճէլլատըն

եանընա քօշարաք շահպատէնին քաթլընը թէէլիւր իթտիրտիքտէն սօնրա շահըն նեզաինէ կիտուպ հուզուրա կիրտի վէ եէր էօփիւպ:

— Փատիշահըմ, շահպատէյի պէօյլէ քաթլ ու էֆնա իտէր իսէնիզ ախէր էօմրինիզէ քատար եանուպ եաքըլըրսընըզ. պիր քատընըն սէօղլինէ իթիմատ իլէ էօյլէ քըյմէթտար պիր վիճուտը մահվ իթմէք քաթլէն ճայիզ տէյիլտիր, չիւնքի շահպատէնին քապահաթը եօքտըր. սրրֆ իֆթիւրաեա օղրամըշ շաքլաքլա պիր թապիպին շակիրտինի էօլտիւրտիքտէն սօնրա տէրտինէ տէրման պուլամաեուպ ահ ու ֆիղան իլէ վէֆաթ իթտիրի կիպի քօրքարմքի սիզտէ պէօյլէ օլուրսընըզ:

Տիմէքլէ շահ պու հիքաեէյի նաքլ իթմէսինի էմր էյլէտիլինտէն ալիմ պէր վէճիւր աթի սէօղլէ պաշլատը:

ՇԱԿԻՐՏԻՆԻ ԷՕԼՏԻԻՐԷՆ ՆԷՔԻՄԻՆ ՆԻՔԱԵԷՍԻ

Վաքթըլա տիւնեատէ նամտար վէ հէր տէրտէ չիֆա վիրիւր պիր թապիպ օլուպ պունընտա քէնտի կիպի մահիր պիր շակիրտի վար իտի:

Մէրքում ֆէվքէլատէ աքիլ, ալիմ վէ զէքի օլմաղլա ազ վաքըթ զարֆընտա թըպապէթտէ ուսթատը տէրէճէսինէ վատըլ օլուպ, տահա իլէրուլէմէքտէ օլտուղընը իտրաք իտէն ուսթատը շակիրտինէ քարշը քին ու առաւլէթ հիսս իթմէեէ պաշլամըշտը. պախուսուս կիւնտէն կիւնէ քէնտի շէօրէթիտէ զայիլ օլմաղլա եիւզ թութտը, հէր կէլէն կէնճէ միւրաճաաթ էյլէտիլինտէն հասէտի կիթտիքճէ արթտը. նիհանէթ շակիրտինի տիւնեատան իզալէեէ պիր ֆըրսաթ արամաղա պաշլատը:

Օ էմնատէ հէմ ճիւլար հիւքիւմէթլէրտէն պիրինին վէզիրդատէսի շարէսիզ պիր տէրտէ միւպթէլա օլտը. քէնտի մէմէքէթլէրինտէքի հիւքէմա վէ աթըպպա պունըն տէրտինէ տէրման պուլամատըլար, պունըն իւզէրինէ օ մէմ:

լէքէթին հիւքիւմտարը կէլուպ վէզիրդատէնի թէտավի իչիւն պու ուսթա թապիպէ խապէր կէօնտէրտի:

Թապիպ չակիրտի հաքընտա թասավուր էյլէտիյի մէրաւի ֆառիտինի իճրաեա պոււնը մինասիպ պիր ֆըրսաթ ատտ իտէրէք քէնտի քէնտինէ տիւչիւնտի:

— Շիմտի օրաեա պիզիմ չակիրտի կէօնտէրիրիմ. օ քատար մէհուր հէքիմէրին թէտավի իտէմէտիքլէրի պիր խասթաեր թէտավի իտէմէտէնէյի չիւպհէսիզ տիր. հէր հալտէ պիր եանլը իլամ վիրուպ պէլասընը պուուր:

Պատէհու կէլէն ատէմէրէ խիթապէն.

— Աֆվ իտէրսինիզ, իսթիեարըլըմ տօլաեըսըլլա օ քատար ուզաք երէ կիթմէեք քուտրէթիմ եօք տըր. մահէզա սիզի պօշ կէօնտէրմէք տէ իսթէմէտիյիմտէն քէնտի էլիմտէ եէթիչարիթիյիմ վէ պէնտէն տահա ուսթատ օլտուղընա էմին պուուրըլըմ չակիրտիմ կէօնտէրէյիմ:

Տիմէքլէ էլիլէր պոււնա բաղի օլտուքլարընտան կէնճ իլէ պէրապէր ազիմէթ էյլէտիլէր:

Կէնճ թապիպ օ մէմլէքէթէ վասըլ օլուպ վէզիրին հուղուրընա չըքտըրտա միւչարիլէյի ուսթատըն նէ՞ իչիւն կէլմէտիյինի սօրտը:

Շակիրտ.

— Էֆէնտիմ ուսթատըմ կաեթ իսթիեար օլտուղընտան պէօյլէ ուղուն պիր եօլնուղըա թաքաթը եօք տըր. պու սէպէպլէ քէնտի եերինէ պէնի կէօնտէրտի. ինչալլահ մախտումընըզը հիւանը թէտավիեէ մուաֆիաք օլուրըմ:

Ճէվապընը վիրտի. սօնրա խասթանըն եանընա կիտուպ մուաեէնէ իթտի. ըլլէթին ալաիմը զահիրէսինէ վաքըֆ օլտուքտան սօնրա չօճուղըն վալիտէսինին սիւտինտէն պիր ֆինճան կէթիրմէլէրինի իսթէտի, հէքիմ սիւտի քէմալը տըքքաթլա մուաեէնէյի միւթէաքըպ պազը շէլէր սօրմաք իւզէրէ վալիտէսինի տիկէր պիր օտաեա ալարաք.

— Վալիտէ խանըմ, էկէր էվլատընըզըն իֆաքաթ պուլմասընը իսթէր իսէն, սանա սօրաճաղըմ խուսուսա տօղրու

օլարաք ճէվապ վէր. էսրարըմը ֆաշ իտէր տիեէ պէնտէն քօրքմա. պու չօճուղըն առըլ փէտէրի քիմ տիր:

Վալիտէ — (Պէօեիւք պիր հայրէթ իզհար իտէրէք) Հէքիմ պաշը, պու սիւալընըզ նէ՞ քատար կարիպ, էվլատըմըն փէտէրի վէզիրտէն պաշաք քիմ օլապիլիր:

Հէքիմ — (Իսրար իլէ) Վալիտէ խանըմ, պէնտէն քէթմ իթմէ, սէօյլէտիյին տօղրու տէյիլտիր:

— (Հիտտէթլէ) էկէր պանա պու սիւալը սօրան տիկէր պիրի օլսա իտի տէրհալ քաթլ իթտիրիր իտիմ:

— Օ հալտէ սիզ պիլիրսինիզ, տօղրու ճէվապ վիրիր իսէնիզ խասթաեր չիֆաեապ իտէպիլիրիմ, պէօյլէ հաքիքաթը սաքլատըղընըզ հալտէ պոււնա պիր չարէ եափմաք էլիմտէն կէլմէզ. պաշքա պիր հէքիմ կէթիրինիզ, պէլքի օ պէօյլէ պիր սիւալէ լուղում կէօրմէեէրէք չօճուղը էյի իտէր:

Տիեէրէք կիթմէք իւզրէ աեազա քալքտը. քատըն մէքքուը քօլընտան թութարաք օթուրթտը:

— Ճանըմ հէքիմ պաշը նէ՞ իչիւն աճէլէ իտիեօրսընըզ պիր ազ սապր իտինիզտէ տօղրուսընը սէօյլէեէյիմ:

Տիմէքլէ հէքիմ օթուրտը քատըն տէվամ իլէ.

— Մատամքի խասթանըն իֆաքաթը տօղրուսընը սէօյլէմէեէ լիւզիւմ կէօսթէրիեօր, պէնտէ հէր չէյի կէօզէ ալարաք սըրըմը սիզէ թէվտի իտիեօրմ. վաքթըլլա պու մէմլէքէթէ պիր էլիլ կէլէրէք պիզիմ քօնաքտա միսաֆիր օլմուչ իտի. կաեթ կիւզէլ վէ կէնճ օլտուղընտան օնա կէօնիւլ վիրմիչ իտիմ. պիզտէ քալտըզը միւտտէթ արամըղտա իւլֆէթ օլտը, չօճուղըն պապաթը օ տըր:

— Շիմտի սըրընըզըն ֆաշ օլմասընտան քօրքմաեընըզ, չիւնքի պոււնը պէնտէն քիմսէ տույմաեաճաք տըր. պիրտէ էվլատընըզըն չիֆաեապ օլաճաղընա էմին օլընըզ:

Տիտիքտէն սօնրա խասթաեր թէտավի իտէրէք չիֆաեապ իթտի. վէզիրտէն պիր չօք ինամ ու իհասան նայիլ օլուպ մէմլէքէթինէ ալտէթ իյլէտի. չակիրտինին պու մուաֆիաքըեթի տօլաեըսըլլա պիւթիւն պիւթիւն ճանը սըքըլան ուս.

Թատմէրքումը քէնտի էլիլէ թէլէֆ իթմէեէ քարար վիրտիօ պիր կիւն պէրապէր պաղչէտէ կէզտիւլէրի սըրատա կէնճին կէօքսինէ պիր պիչաք ուրարաք քաթլ էյլէտի վէ պաղչէնին քէօչէօինէ կէօմտի:

Պիր միւտտէթ սօնրա ուսթատ խասթա օլտը, միւպթէօ լա օլտուղը տէրտին իլաճընը անճաք էօլտիւրտիյի շակիրտի պիլիեօրտը, խասթալըք կիւնտէն կիւնէ շիտտէթլէնտի, հիչ պիր թէտալի ֆայիտէ վիրմէտիյինտէն նիհանէթ մահլ օլաճաղընը անլատըղընտան օ զէման շակիրտինի էօլտիւրտիյինէ սօն տէրէճէտէ նաւիմ վէ փիւշման օլտը իսէտէ իչ իշտէն կէչմիշտի, պիր քաչ կիւն սօնրատա թէրքը հանաթ իթտի:

Իշթէ շահըմ սիղտէ շահգատէյի քաթլ իլլէր իսէնիզ պու-նըն կիպի նէտամէթէ օղրանարաք մաղալլահ տաղը տէրուն իլլէ տարը պէքանէ կիտէրսինիզ:

Տիտիքտէ շահ խօճանըն պու հիքանէսինտէն փէք զիեա-տէ միւթէէսիր օլարաք քաթլը թէէխիր էյլէտի:

Շահ օ կիճէ հարէմ տայիրէսինէ կիրտիքտէ սուլթան խանըմ աղլանարաք:

— Պէնիմ նէ՞ թալէհսիզ պաչըմ վար իմիչլ պէօյլէ րէ-զիլ վէ րիւսվայ օլարաք սարանընըղտա քալմաղը մինասիպ կէօրմէեուպ կիթմէեէ քալքըեօրըմ, պիրաքմանօրսընըզ, նա-մուսըմըն եէրինէ կէլմէսի իչիւն օ խանընըն քաթլընը նիեազ իտիեօրըմ, ընրտա օլուր օլմաղ առամլարըն սէօղլէրինէ քու-լաք ասարաք վէ պու կիւն եարըն տիեէրէք թէէխիր իտիօ եօրսընըզ, պուսըն նէթիճէսի նէ՞ օլաճաք:

Տիտիքտէ շահ:

— Փէք էյի սուլթանըմ, աւի քաթիլլէրին պիլէ պիլա մուհաքէմէ իտամընը ճայիզ կէօրմէտիյիմ հալտէ, թահքիք ու թէտքիք իթմէտէն քէնտի էվլատըմը նասըլ քաթլ իտէօ րիմ, պէնտէ պու պապտէ նէ եափաճաղըմը շաչըրտըմ:

Ճէվապընը վիրտի սուլթան խանըմ:

— Փատիշահըմ էկէր պու խօճալարըն սէօղլէրինէ քու-

լաք ասաճաք իսէնիզ, վաքթըլա պիր հիւքիւմտարըն պա-չընա կէլէն հալ սիղէտէ վաքը օլաճաք տըր:

Տիմէքլէ շահ պու հիքանէնին նաքընը էմր իթտիյինտէն, մէզպուրէ պէրվէճըն աթի հիքանէեէ պաչլատը:

ԸԼԼԷԹԼԻ ՇԻԻՔԻԻՄՏԱՐԸՆ ՇԻՔԱԵՍԻ

Վաքթըլա մալ ու միւքի, աքէր վէ քուվլէթի փէք չօք օլան պիր հիւքիւմտար տիւնեանըն քըսմը աղամընը ետտը իտարէսինէ կէչիրմիշ իտի:

Ֆաքաթ հէվա ու հալէսէ, չէչվաթը նէֆսանիեէեէ սօն տէրէճէ տիւշկիւն օլտուղընտան միւտհիչ պիր մարազը սարիեէ միւպթէլա օլմուշ իտի: Հէր թարաֆտան ճէլպ իթտիյի էն մէշհուր հէքիմլէր պու ըլլէթին թէտալլահինտէն իզհարը աճզ իթտիլէր:

Հիւքիւմտար աթրպպանըն քէնտիսինի էյի իտէմէեէճէք-լէրինէ քաթիէն քանաթ հասըլ էյլէտիքտէն սօնրա «Րօմա» չէհրինտէ քեային հէվարիեօւնտան պիրինին քապրինի զիեա-րէթլէ ընտան իսթիմտատա քարար վիրտի, անճաք «Րօմա» քէնտի միւքիտէն օլմատըղը ճիհէթլէ պու սըրատա չէհրիտէ զապթ ու իսթիլա իթմէք իչիւն պէօեիւք պիր օրտու ալա-րաք եօլա րիվան օլտը:

Իսնայի բահտէ պիր չէհրին էօնիւնէ կէլուպ չատըրլա-րընը քուրարաք կիճէլէտի. հէման չէհրին վալիսինէ խապէր կէօնտէրուպ ճէլպ իլէ օ կիճէ իչիւն քէնտիսինէ պիր կիւզէլ քատըն կէթիրմէսինի էմր իթտի: Վալի հիչ մէմուլ իթմէտիյի պու մինասիպէթսիզ էմրին քարչուսընտա տիւչարը հայրէթ օլտը իսէտէ իթտաթ իթմէմէքտէ միւմքին օլմատըղընտան պիր ֆահիչէ թէտարիք իտուպ կէօնտէրմէեէ սայ ու կայրէթ իթտի:

Անճաք ֆահիչլէր պիլէ հիւքիւմտարըն միւպթէլա օլ-տուղը ըլլէթի պիլտիքլէրի ճիհէթլէ քիմսէ մուաֆաքաթ իյլէմէտիյինտէն պիչարէ վալի պու պէլանը պաչընտան նէ՞ սուրէթլէ տէֆ իտէպիլէճէյինի տիւշիւնմէեէ պաչլատը. նիհա-

հէթ մէսէլէյի քէնտի քարըսընա աչտը վէ մէզպուրէյի իքնա իտէրէք տիկէր պիր քատըն կիպի օնը կէթիրուպ հիւքիւմ-տարա թէսլիմ էյլէտի:

Իրթէսի կիւն վալի քատընը ալուպ խանէսինէ կէօթիւր-մէք իսթէտիքտէ, հիւքիւմտար պիր կիւն տահա քալմասընը էմր իթտի, էլնասըլ քատըն կիւնլէրճէ քալտը, նիհաեթիւլ-էմր վալինին սապը քալմահուպ մէզպուրէնին քէնտի զէվ-ճէսի օլտուղընը խապէր վիրմէլլէ, հիւքիւմտար կազապլան-տը. կէօզինէ կիրմէք իչիւն նամուսընը ֆէտա էյլէտիյին-տէն տօլաեը վալիյի ազլ իլէ նէֆի իթտի:

Պատէհու եօլա բիվան օլարաք «Րօմա» չէհրինէ եաքլաչ-տը, եօլ իւզէրինտէ պուլունան պիր քալէյի մուհասէրէեէ պաչլատը, քալէտէ պուլունանլար պու ճէսիմ օրտուեա քար-չը քօեամահաճաքլարընը պիլտիքլէրինտէն թէսլիմ օլմաղա քարար վիրտիլէր իսէտէ չէհրտէ շահգատէնին մուալլիմլէրի կիպի եէտի ալիմ վար իտի:

Պուշլար պիր չարէ պուլմաղը տիւշիւնէրէք հիւքիւմտա-րըն նէզտինէ կիթտիլէր, պէքլէտիքլէրի պիր իմտատ կէլին-ճէեէ քատար քըրալը օեալամաք իւզրէ հէր պիրի պիր կիւն պիր հիքաեէ սէօյլէեէրէք վաքըթ քազանմաղա քարար վիր-տիլէր:

Պու միւստէթ զարֆընտա օրտուեը քօրքըտուպ մուհա-սէրէյի թէրք իթտիրմէք իչիւն պիր թէտպիր պուլմուշլարտը. եէտինճի կիւն ալիմլէրտէն պիրի ւրլիւտի տիւրլիւ քուշ թիւյ-լէրինտէն մամուլ պիր էլպիսէ կիեէրէք վէ էլինէ պիր քըլըճ ալարաք քալէ տիվարընա չըքտը, կիւնէչին ալթընտա քըլը-ճը տէօրթ թարաֆա սալլամաղա պաչլատը: Դալէտէքի պու-մախուքը կէօր վէ էնպուըն պիր չախսը սէմավի զանն իտէն առքէր քօշարաք քէյֆիեթի քըրալա խապէր վիրտիլէր:

Հիւքիւմտար չատըրտան չըքուպ պու հալէ պաքտը, տէրհալ ալթը ալիմի ճէլպ իտուպ պու ալամէթին նէ օլտու-ղընը օնլարտան սիւալ իթտի: Պուշլար զաթէն արալարընտա սէօզ պիրիք իթմիշ օլտուքլարընտան քալէեէ պաքուպ, պիզ

պիր չէյ կէօրէմէօրըզ տիտիլէր. քըրալըն հանընտա պուլու-նան վիւզէրասը պու ճէվապտան հայրէթ իտէրէք:

— Ճանըմ նասըլ կէօրմէօրսընըզ, կէօզլէրինիզ ամամը:
Տիեէրէք պիրպիրլէրինէ պաքտըլար վէ պատէհու քըրալա խիթապէն:

— Էֆէնտիմ պու ալամէթ պիզիմ իչիւն խաեըրը տէյիլ տիր. չիւնքի քալէնին իւսթիւնտէքի աճայիպ զաթ քալէնին ատամլարընա կէօրիւնմէեուպ եալընըզ պիզէ կէօրիւնտիյինտէն իսթիալալ իտիօրըզ քի պու պիզէ հաքթ թարաֆընտան պիր թէհտիտ տիր, հէման պուրատան կիտէլիմ:

Տիտիքլէրինտէն քըրալ ազիմէթի էմր իթտի, քալէ խալ-քը օրտուըն կիթտիյինի կէօրիւնճէ հէման տըշարը չըքարաք հիւճիւմ իլէ պիր խայլը առքէրի թէլէֆ վէ քըրալըտա էսիր իթտիլէր:

Իչթէ շահըմ աօսթը իլէ տիւշմանը ֆարք իթմէեէն ա-տամըն նասըլ ֆէլաքէթլէրէ օլրատըղընը կէօրտինիզմի: Շահ-զատէնին մուալլիմլէրինին սիզէ նիհաեթի եափաճաքլարը չէյ պու տըր:

Շահ պու հիքաեէյի տինլէտիքտէն սօնրա օ կիճէ սա-պահա քատար տիւշիւնտի, պէնիմտէ պէօյլէ պիր տուզաղա տիւշմէմ մուհթէմէլ տիր, տիեէրէք իրթէսի կիւն ճէլլատը ճէլպ իլէ շահգատէյի հէման քաթլ իթմէսինի էմր իթտի:

Որիւշարիլէյհի եինէ մէյտանը սիեասէթէ կէօթիւրիւրլէրէքէն ալթընճը խօճասը քօշարաք կէլտի. ճէլլատա բէճա իլէ թէէ-խիրի սիեասէթ իթտիրտիքտէն սօնրա հուզուրա կիտուպ եէր էօփտի վէ:

— Իչիթտիմքի սուլթան խանըմըն սէօզինէ ինանարաք շահգատէնին քաթլընը ֆէրման պուեուրմըշսընըզ, մալիւմինիզ օլտուն քի թաիֆէյի նիսատա քօճասընը ճան ու կէօնիւլտէն սէվէն փէք նատիր տիր, չիւնքի օնլար մալիք օլտուքլարը մէթար հիւսն ու ճէմալըն միւշթէրիսի օլան աշըքլարըն պիլէ մէքասէտը զաթիեէլէրինէ ֆէտա իտէրէք ուզաքտան սէեիթի օլմաղա միւթէլէզզիզ օլուրլար. նէրտէ՞ քալտըքի խօճա-

լարընը տիւշիւնսինլէր, պինաէն ալէյն քատընլարըն սէօզինէ իթիմատ իտէնլէրին պաշլարընա պին տիւրլիւ պէլա կէլիր, էքսէրիեա ծնլարըն սէօզլէրի սէվքը ինթիրաս իլէտիր, վաքթըյլա պիր ատամ պէօյլէ եափտըղընտան տօլաեը տիւրլիւ տիւրլիւ պէլաեա օղրամըշտոր:

Տիտիքտէ շահ պուռնն նաքընը էմր իթմէքլէ խօճա պէր. վէճնը աթի հիքսեէյի մաճէրաեա պաշլատը:

ՔԱՏՈՆ ԽՆԵԱՆԷԹԻ

Վաքթըյլա պիր շէհրտէ իւշ թանէ պէօլիւք աղատը վար իտի. պուռնլար սօն տէրէճէտէ պէհատըր վէ ճէսուր օլուպ պիւթիւն մէմլէքէթ խալքընըն հիւրմէթինի քաղանմըշլարտը:

Պիր կիւն պուռնլարտան պիրի պիր սօքաքտան կէչէր իքէն պի քատըն սէսի իշիթտի. պաշընը քալտըրուպ սէսին կէլտիլի թարաֆա պաքտը, կաեէթ կիւղէլ պիր կէնճ քատընըն փէնճիրէնին էօնիւնտէ օթուրմըշ շարքը օքումաքտա օլտուղընը կէօրիւնճէ աքըլը պաշընտան կիտուպ մէզպուրէեէ աշքը շէյտա օլտը. նիյմէթը վուսլէթէ նայիլ իտիմէսինի կէօզի իլէ րէճա էյլէտիքտէ, քատըն կէլուպ քափուեը աշտը վէ պէօլիւք աղատընը իչէրիեէ ալտը:

Աղա իլէ քատըն բաղարլըղա պաշլատըլար. իքի սաաթ սէօպիէթի եիւզ ալթուռնա օլմաք իւզէրէ ունուշարաք օթուրտըլար, մէզպուրէ պիր թաքըմ ալտատըճը սէօզլէր վէ սախիթէ մուհապպէթլէր իլէ աղաեը իշղալ իթտի. իքի սաաթ խիթամ պուլընճա.

— Հէր նէ քատար սիզտէն այրըլմաղը իսթէմէեօր իսէմտէ քօճամըն կէլմէսի զէմանը եաքլաշտը. պուռ կիւնլիք պուռ քատարլա իքթիֆա իտուպ տիկէր պիր կիւն եինէ թէշրիֆինիզի նիեազ իտէրիմ:

Տիեէրէք աղաեը սափտը. սօնրա եինէ փէնճիրէնին էօնիւնէ օթուրուպ շարքը սէօյլէմէեէ պաշլատը. օ սըրատա ի-

քինճի պէօլիւք աղատը օրատան կէչիեօր իտի. քատընը կէօրիւնճէ օտա աշքը օլտը. մէզպուրէ պուռնտա պիրինճի աղա կիպի իչէրի ալարաք իքի սաաթ էյլէնճէեի եիւզ ալթուռնա փաղարլըք իթտի. միւտտէթին խիթամընտա քէմաֆիրիւսապըք պաշընտան սափտըքտան սօնրա փէնճիրէնին էօնիւնտէ ալաղը մէվքը իթտի. նիհաեէթ իւշիւնճի աղատա տիկէրլէրի կիպի պուռնն տամը հիլէսինէ տիւշտի:

Նիհաեէթ քօճասը կէլտի. քարը ութանմաեարաք մաճէրաեը զէվճինէ նաքլ իլէ.

— Քօճաճըղըմ, պուռնլար պիզէ քէնտի աեաղը իլէ կէլմիշ պիրէր շիքեար տըր. պուռ ֆըրսաթը քաշըրմաեալըմ. թէքրար կէլտիքլէրինտէ սէն պիր մահալէ կիլլէնուպ իւզէրլէրինէ հիւճիւմ իթ. քամա իլէ վուր վէ էօլտիւր, քիսէլէրի ալթուռն տօլու օլտուղընտան արթըք զէնկին օլուրըլ:

Տիտիքտէ հէրիֆ շիտտէթ կէօսթէրէրէք.

— Խաեըր, պէն Ալլահտան քօրքարըմ. ճանա քըյմաք էլիմտէն կէլմէզ. պուռ սուրէթլէ քաղանըլաճաք փարատանտա խաեըր ումուլմաղ. պանա էօյլէ շէյ լաղըմ տէյիլ. սէնին պուռ եափտըղըն հարաքէթ ատէթա ֆահիշէլիք տիր:

Տիտի. քարը քօճասընըն րազի օլմատըղընը կէօրիւնճէ քըղտը վէ.

— Սէն պուռ թէքլիֆիմէ րազի օլմաղ իսէն պէօլիւք աղալարընա սէօյլէեէրէք սէնի թէլէֆ իթտիրիւրիմ:

Տիմէքլէ հէրիֆ քօրքարաք շարնաշար րազի օլտը. ֆաքաթ պիզպաթ էօլտիւրմէեէ եանաշմաեարաք.

— Սէն նէ եափար իսէն եափ. պէն քարըլմամ. հիշ օլմաղ իսէ կէօզիւմ կէօրմէսին:

Տիեէրէք պիր քաշ կիւն խանէսինէ կէլմէտի:

Քատըն օ կիւն պիր քօճա քարը վասէթատըյլա պէօլիւք աղալարընա այրը այրը խապէր կէօնտէրէրէք տալէթ իթտի. պիրէր պիրէր կէլտիքլէրինտէ թասափուրը վէճիլէ իւշինտէ թէլէֆ իտուպ պիր մահալէ սաքլատը. մէկէր օ մահալէնին ղապըթա մէմուրը պուռ քարընըն պիրատէրի իմիշ. կիճէ պիր քաշ աաքէրլէ քօլ կէզէր իքէն քատըն փէն-

ճիրէտէն սէսլէնտի. ասքէրլէրի կէօնտէրէրէք քէնտինին իչէրիեէ կէլմէսինի սէօյլէտի:

Զապըթա մէմուրը ասքէրլէրէ «հայտէ սիզ կիտին» տի-
եհէրէք ոսվտըքտան սօնրա հէմչիրէսինին եանընա կէլտի.
մէզպուրէ ֆէվքէլատէ պիր թէլաշ էսէրի կէօսթէրէրէք.

— Աման պիրատէր պու կիճէ պաշըմըզա պիր պէլա կէլ-
տի. պիր ազ էվվէլ պուրահա պիր հէրիֆ կէլմիշտի. քօճամ
իլէ քավկահա պաշլատըլար. զէվճիմին էլինտէն պիր քազա
չըքարաք օ ատամը էօլտիւրտի. բէճա իտէրիմ շու պէլահը
պաշըմըզտան տէֆ իթ. հիւքիւմէթ տուլմազտան էվվէլ պու
ճէնաղէեի պուրատան քալտըր:

Տիտի. զապըթա մէմուրը պէօյլէ պիր ճինահէթին վու-
քուինտէն տուրահը հէմչիրէսինի պիր խալլը թէքտիր ու
թէվպիիս էյլէտիքտէն սօնրա պէօլիւք աղալարընտան պիրի-
նին ճէնաղէսինի աթընըն թէրքիսինէ պաղլահուպ շէհրին
քէնարընտաքի նէհիրէ կէօթիւրիւպ աթտը. կիրուեա տէօ-
նիւպ պիրազ եօրղուշուք ալմաք իւզրէ օթուրտը. օ սըրա-
տա քատըն պիր պէհանէ իլէ աշաղըեա ինուպ թէքթար եօ-
քարըեա չըքարըլը զէման փիւր թէլաշ քարտաշընա տիտի քի.

— Աման քարտաշըմ, պու նէ հիւքիւմէթ տիր. կէօթիւր-
տիյին ճէնաղէ կէրի տէօնիւպ կէլմիշ!

Զապըթա մէմուրը հայրէթլէ քալքուպ աշաղըեա ինտի.
ֆիլվաքը ճէնաղէ օրատա իտի. պու տէֆա աեաղընա պիր
թաշ րապթ իտուպ վէ «սաքըն էվէ տէօնմէ» տիեհէրէք նէ-
հիրէ աթտը. թէքթար էվէ կէլուպ օթուրտը:

Քատըն եինէ աշաղը ինուպ եօքարը չըքարը վէ ֆէնա
հալտէ թէլաշ ու էնտիշէ էսէրի կէօսթէրէրէք.

— Ճանըմ քարտաշըմ պու նէ հալտըր. շիտի աշաղըեա
ինտիմ. պաքարըմ քի ճէնաղէ եինէ կիրուեա կէլմիշ:

Տիտի. զապըթա մէմուրը սօն տէրէճէ թէաճիւպլէ հէ-
ման աշաղըեա ինտի, իւչիւնճի ճէնաղէեի ալուպ կէօթիւրտի.
շէհրին խարիճինտէ պիր աթէշ եաքուպ ճէսէտի պուլըն իչի-
նէ աթտը. հավա սօղուք օլտուղընտան օ ճիվարտան կէչէն

պիր եօլճը ուղաքտան կէօրտիյի աթէշտէն պիր ազ ըսըն-
մաք իչիւն կէլտի. պուլը կէօրէն կէնճ հիտտէթլէ.

— Հա, շիտի էլիմէ կէչտին. պէն սէնի իքի քէրրէ սու-
եա աթտըմ. սէն եինէ չըքուպ կէլտին. սօնրա պաքարըմ եինէ
քաշտըն. պաքարըմ շիտի նէ հափաճաքաշն:

Տիեհէրէք եօլճը եաքալահուպ քօլլարընը վէ աեաք-
լարընը պաղլատը. պիչարէ եօլճը.

— Էֆէնտիմ պէն ըսընմաք իչիւն կէլտիմ:

Տիեհէ նէ քատար եալվարտը իսէտէ կէնճ տինլէմէեհէրէք
հէրիֆի աթէշէ աթուպ եաքտը. խանէեէ ալտէթլէ վաքաա-
եը հէմչիրէսինէ անլաթտը. քատըն պիչարէ եօլճընըն քապա-
հաթսըզ օլարաք եանտըղընը անլատը իսէտէ էօթէքի ճէնա-
ղէլէրտէն քուրթուրըղընտան տուրահըտա մէմուլու օլտը:

Պիր քաչ կիւն տիր պէօլիւք աղալարը կէօրիւնմէտիյին-
տէն էթրաֆա մէմուրլար չըքարըլուպ թանրի իտիլիեօրտը.
պուլամատըլարընտան արամաքտան ֆարիլ կէլտիլէր:

Քարընըն քօճասը պիր կիւն զէվճէսինէ հիտտէթլէ պիր
թօքաթ վուրտըքտա քատըն ֆէրեատէ պաշլատը.

— Պէ հէյ զալիմ հէրիֆ! պէօլիւք աղալարընը էօլտիւր-
տիյին կիպի պէնիտէմի էօլտիւրէճէքսին:

Քատընըն պու ֆէրեատընը օ սըրատա սօքաքտան կէչէն-
լէր իլիտուպ հիւքիւմէթէ խապէր վիրտիլէր. զապըթա մէ-
մուրլարը կէլուպ հէրիֆի թուլթարաք հապսա կէօթիւրտիլէր:

Իշթէ շահըմ քատընլարըն հիլլէ վէ ֆէսատ ու խըեանէթ
վէ խէպասէթի պու տէրէճէտէ տիր. պինտէն ալէյի քարը սէօ-
ղի իլէ պիր տանէճիք էվլատընըլը քաթլ ու էֆնա իթմէք
րէյինիզէ քալըր. ֆէրման սիլին տիր:

Տիտի. փատիշահ խօճանըն պու հիւքահէսինի իլիթտիք-
տէն սօնրա թէպտիլը ֆիքր իտէրէք քաթլըն թէէլիլիլինի վէ
հապսա կէօթիւրիլմէսինի էմը էյլէտի:

Աքշամ օլուպտա հարէմէ կիրէն շահ զէվճէսինի աղա-
եօր պուլտը. մէզպուրէ զէվճիսի կէօրիւնճէ հէման աեաք-
լարընա տիւշէրէք.

— Շահրմ պուրատան կիթմէմէ միւսաատէ իթմէտինիզ ,
 ֆաքաթ պուրատա արթըք պուր րէզալէթ իլէ հաշամաղատա
 թէհամմիւլ քալմատը . խաեքն օղլունըզըն պաշընըզա կէթի-
 րէճէյի ֆէլաքէթլէրի տիւշիւնտիքճէ պուր կէնճ հաշըմտա
 էօլմէյի արզու իտիեօրմ . պարի ճէլլատա էմր իտինիզտէ
 օնըն հէրինէ պէնի քաթլ իթսին . էօլիւր վէ պուր ազապը
 վիճտանիտէն քուրթուլմըլ օլուրմ :

Վաքթըլլա պիր ատամը տիկէր պիրինին աղտատարաք
 էլի իլէ թէսլիմ էյլէտիլի զէվճէսինի ալուպ քաշտըլը կիպի
 պուր մուալլիմլէրտէ սիզի օհալահարաք պիր ֆըրսաթ տիւ-
 շիւնճէ պէնի ալուպ քաշաճաքլարընը շիւպհէսիզ պիրիեօրմ :

Տիտի . շահ պուր հիքահէնին նաքընը էմր իթմէքլէ սուլ-
 թան խանըմ պէրվէճհը աթի հիքահէնէ պաշլատը :

ՔԱՐԸՍԸ ՔԱԶԸՐԸԼԱՆ ԱՏԱՄԸՆ ՇԻՔԱԵԷՍԻ

Վաքթըլլա տէրէ պէյլէրինտէն պիրի կահէթ կիւզէլ վէ
 կէնճ զէվճէսինի սօն տէրէճէտէ քըսքանտըլընտան իքամէ-
 թինէ մախսուս օլարաք պիր խանէ հափտըրմըլ վէ մէզպու-
 րէեի օրատա ատէթա հապս իթմիշտի . քատըն խանէսինտէն
 քաթիէն չըքմաղ վէ իշէրիէ պէյտէն պաշքա քիմսէ կիրէմէզ
 իտի . քափուլարըն անախթարլարը պէյտէ օլուպ օ աշար վէ
 օ քափար լտի :

Պիշարէ խանըմ օ միւքէմմէլ խանէտէ ալթուրն քաֆէստէ
 պիր քուշ կիպի օլուպ հալընըզ էն իւսթ քաթտաքի օտանըն
 փէնճիրէլէրինտէն էթրաֆը թէմաշասընա միւսաատէ իտիլի-
 եօր իտի :

Մէկէր տիկէր պիր տէրէպէյինին օղլը բիւհատա կահէթ
 կիւզէլ պիր քըզ կէօրէրէք օնա աշըք օլտուղընտան պուրնը
 վէ հախօտ օնա պէնղէր պիրինի պուլմաք մաքսատըլլա սէյ-
 հահը ճիհան օլմուշ վէ տէրէպէյինին պուլուրնտըլը շէհրէ
 կէլմիշ իտի . աշը կիճէտէ խանըմտա մուճալէլէյի բիւհատընտա

կէօրէրէք աշըք օլմուշ իտէտէ խանէսինտէն չըքմատըլը ճի-
 հէթլէ քէնտի քէնտինէ հանուպ թութուրընտըն , պէլքի
 սօքաքտան կէշէր տիկէ սապահտան աքլամա քատար փէն-
 ճիրէնին էօնիւնտէ օթուրուպ պէլլէր իտի :

Պիր կիւն սէյեան պէյզատէ , սէվկիւլիւսինի կէօրէպիւ-
 մէք իշիւն փէնճիրէլէրէ պաքարաք օ սօքաքտան կէշէր
 իքէն պուր խանըմ փէնճիրէնին էօնիւնտէ կէօրտի :

Պուրնըն բիւհատընտա կէօրիւպ աշըք օլտուղը տիւպէր
 իտուկինի անլատը . պիրտէն պիրէ պիր հէյքէլ կիպի տօնա-
 րաք օլտուղը մահալտէ տուրուպ քալտը , քատընտա օ քա-
 տար զէման տըր վիրուտինի պէլլէտիյի կէնճին քարշուսըն-
 տա օլտուղընը կէօրիւնճէ՝ վիճուտի խէզան հափրաղը կիպի
 թիթիւրէմէէ պաշլատը . անճաք տըշարը չըքմաք վէ կէնճ իլէ
 պուլուլմաք միւմքին օլմատըլը ճիհէթլէ հիշ օլմազ իտէ աշք
 ու ալաքասընը անլաթմաք իւզրէ պիր նամէ հազուպ փէն-
 ճիրէտէն աթտը :

Կէնճ հէման քեաղըտը ալուպ օքուեքնճա՝ պուր քատար
 վաքըթ տըր արատըլը մաշուքէսինի պուլտուքտան պաշքա
 օնընտա քէնտիսինէ աշըքը ճէյտա օլտուղընը անլահարաք
 սօն տէրէճէտէ մէմնուս օլտը իտէտէ մէզքիւր խանէնին տէրէ-
 պէյինէ աշիտ օլտուղընը պիլտիյի ճիհէթլէ վուսլէթին ատէմը
 էմքեանընը տիւշիւնէրէք մահզուս վէ մէէյիւս քալտը :

Տէրին պիր տիւշիւնճէէ տալմըլ օլտուղը հալտէ իքամէթ-
 կեահընա տէօնէրէք եէմէք իշմէքտէն քէսիլէրէք անճաք նա-
 մէի թէքրար թէքրար օքուճաքլա մէշղուլ օլուեօր վէ մահ-
 պուպէսի իլէ միւլաքի օլապիւմէք իշիւն պիր թէտպիր թէ-
 ֆէքքիւր իտիեօր իտի :

Նիհանէթ իւլ էմր աքընա պիր թէտպիր կէլտի . պէրա-
 պէրինտէ պուլուրնան պիր չօք նուքուլ ու միւճէվէրաթը
 ալուպ տէրէպէյինին նէզաինէ կիթտի . պէյ կէնճ նէրէտէն
 կէլուպ նէրէէ կիթտիյինի , քիմ օլտուղընը սօրուճա տէ-
 լիքանլը՝ ուզաք տիհարտէն պիրինտէքի տէրէպէյինին օղլը
 իքանլը՝ ուզաք տիհարտէն պիրինտէքի տէրէպէյինին օղլը
 օլուպ պիր խուսուստան տօլահը փէտէրինէ կիւճէնէրէք թէր .

քը վաթան իլէ սէհահաթա չըքաղընը, պու շէհիրէ կէլինճէ պէյ հաղրէթլէրինին նամ ու շէօհրէթինի իշիթտիյինտէն նէղ-տինտէ մէվճուտ միւճէվհէրաթ վէ սայիրէսինի թաքտիմ իտէ-րէք խըրմէթ վէ մահէթինտէ իսթիխտամընը նիհազ իթտիյի-նի սէօյլէտի:

Տէրէպէյի կէնճին պու միւրաճաթընը հիւսնը թէլաքըը իլէ մէրքուճը խըրմէթինէ քապուլ վէ իքամէթի իշիւն հա-րէմ տարէսինին էօթէքի թարաֆընտա քեային պիր խանէեի թախսիս էլլէտի, տէլիքանլը հիշ իւմիւտ իթմէտիյի պէօյլէ պիր լուճֆ ու իլթիֆաթա մազհար օլտուղընտան տօլանը արզը չիւքրան իլլէտիքտէն սօնրա խանէսինտէ պազը թամի-րաթ եափաթըմաք իշիւն պիր տիւլկէր ճէլպ իթտի. մէրքուճը պիր չօք պախշիշ իլէ իքնա իտէրէք միւթթասըլ հարէմ տայի-րէսինէ պիր եօլ աշտըրտը, պուռտան սօնրա սըրրըն ֆաշ օլ-մասընտան քօրքարաք տիւլկէրի թէլէֆ իտուպ պազլէնին պիր քէօշէսինէ կիճէ կէօմտի, պատէհու օ եօլտան կիտէրէք քատըն իլէ պուլուշտը, պիր կիւն քատըն էսնայի զէվք ու սէֆատէ փարմաղընտաքի եիւզիւյի չըքարուպ կէնճին փար-մաղընա թաքտը:

Իրթէսի կիւն տէրէպէյի ավա կիթմէք իւզրէ կէնճէ խապէր կէօնտէրտի. պէրապէրճէ սահրահա չըքաղար. տէլի-քանլը տալիւնլըք իլէ եիւզիւյին փարմաղընտա օլտուղընը ունութմըլ իտի:

Պէյ իլէ պէյզատէ պիր միւտաթթ տօլաշտըլար. եօրղուռ-լըք ալմաք իւզրէ պիր եէրէ օթուլտըլար. օ սըրատա տէրէ-պէյի քարըսընա նիշան օլարաք վիրտիյի եիւզիւյին պէյզա-տէնին փարմաղընտա օլտուղընը կէօրտի. սօն տէրէճէտէ հայ-րէթ իթտի իսէտէ պու խուսուստա պիր շէյ սէօյլէմէեուպ պէյզատէեէ:

— Շիմտի խաթըրըմա կէլտի. շէհիրտէ փէք մուհիմ պիր իշիմ վար իտի. սապահլահըն ունուտուպ չըքաղմ. սէն պու-րատա պէքլէ. պէն չապուքճա շէհիրէ կիտուպ վէ իշիմի կէօ-րէրէք կէլէյիմ:

Տիեհրէք սիւրաթլա շէհիրէ ավտէթ իթտի. պէյզատէ տէր-հալ իշին ֆարքընա վարտը. պէյին եիւզիւյի կէօրէրէք օնըն իշիւն շէհիրէ կիթտիյինի անլատըղընտան օտա տիկէր պիր եօլ-տան քօշարաք խանէսինէ կէլտի. կիզլի եօլտան կէհէրէք եիւզիւյի քատընա իտէ իթտի:

Տէրէպէյի հարէմ տայիրէսինին քափուսընը աշարաք կիր-տի. սէզտիրմէտէն քարըսընըն փարմաղընա պաքտը. եիւզիւք օրատա տուրուեօրտը. սօն տէրէճէ տիւլարը հայրէթ օլտը իսէտէ քատընա պիր շէյ սէօյլէմէտի, ֆաքաթ քատըն զէվ-ճինին հայրէթինի կէօրմէքլէ սօրտը.

— Խաեըր օլա պէյ էֆէնտի, սիզտէ պիր թէլաշ էսէրի կէօրիւեօրմ, եօքսա պիր շէյմի զայ իթտինիզ:

— Աֆվ իտէրսինիզ խանըմ, պէյհուտէ եէրէ սիզին կիւ-նահընըզա կիրտիմ, կէշէնտէ խըրմէթիմէ քապուլ իթտիյիմ տէլիքանլը իլէ պու կիւն ավա կիթտիք. մէրքուճըն փարմա-ղընտա պուլլեիւզիւեէ թէմամը իլէ պէնզէր պիր եիւզիւք կէօրտիւմ. տէրհալ չիւպհէեէ տիւշէրէք պուրահա քատար քօշտըմ. տիմէքքի եանլըլ իմիշ:

— Աճապա պէյ էֆէնտի ինսան ինսանա պէնզէրտէ եիւ-զիւք եիւզիւեէ պէնզէմէզմի. զարարը եօք. պուռտան պէնիմ սատաքաթըմ հաքընտա չիւպհէլի օլտուղընը անլաշըլտը. պէնիմ սիզտէն պաշքասընա պաքմաքըլըմ ինթիմալտան խարիճ իքէն սիզին հաքըմտա պէօյլէ վէսվէսէեէ տիւշմէնի-զի պանա պէօեիւք պիր եիւք կիպի կէլտի. թէէսիւֆ իտէրիմ:

Պուռն իւզէրինէ պէյ զէվճէսինտէն տէֆաթլա րէճայը աֆվ իտէրէք պէյզատէնին եանընա ավտէթ իթմէք իւզրէ տըշարը չըքաղ. քարը տէրհալ եիւզիւյի մէրքուճա իտէ իյ-տըլինտէն կէնճ սիւրաթլա օ մահալէ կէլուպ օթուրտը. պէյ լավտէթինտէ կէնճի եիւզիւք փարմաղընտա օլտուղը հալտէ քէնտինի պէքլէեօր պուլտը:

Պիր միւտաթթ սօնրա տէլիքանլը պէյի խանէսինտէ թա-ամա տալէթ վէ օտա տալէթէ իճապէթ իթմէքլէ քարշը արշընա օթուրտըլար. պիր վաքըթ միւսահապաթտան սօնրա սուֆրա քուրուլուպ թաամա պաշտըլար. օ սըրատա քա-բու աշըլուպ պէյին զէվճէսի՝ հէր զէման կիյտիյի էլպիսէտէն

պաշար պիր էլպիտէ իլէ իչէրի կիրտի. միսաֆիրի սէլամլատը-
տան սօնրա պէյզատէնին զէվճէսի իմիշ կիպի կէլուպ հանընա
օթուրտը.

Տէրէպէյի պուռն կէօրիւնճէ շաշըրտը. քէնտի քէնտինէ.

— Չօք կարիպ չէյ! պու պէնիմ զէվճէմ. ֆաքաթ պու-
րահա նասըլ կէլտի. խահըր! եիւզիւլին պէնզէտիյի կիպի
պուտա պէնիմ հարէմիմէ պէնզէեօր. կէրչի ինսան ինսանա
պէնզէր. ֆաքաթ պու տէրէճէ միւշապիհէթ!

Տիեէ տիւշիւնէրէք եէմէեէ պաշլատը. ֆաքաթ պուռնտան
զիհնի սօն տէրէճէտէ մէշղուլ իտի. նիհաեէթ տահանամահուպ
կէնճէ պու քատընըն քիմ օլտուղընը սօրտը. կէնճ.

— Էֆէնտիմ. պու պէնիմ նիշանլըմ տըր. սիզի պու կիւն
պուրահա տալէթ իտիշիմին սէպէպիտէ՝ մէզպուրէեի սիզին
տալսի կէօրմէնիզ վէ թէնսիպ իտուպ րուսխաթ վիրիր իսէնիզ
օնըն իլէ աքտը նիքահըմըզա միւսաատէնիզի իսթիրհամ տըր:

Տիմէլէ պէյ տէրհալ.

— Փէք ալա օլլոււմ. սիզին պէյէնտիյինիզի պէնտէ մի-
նասիպ կէօրտիմ:

Ճէվապընը վիրտի. ֆաքաթ միւթթասըլ քատընա պաքը-
եօր. կիթտիքճէ հայրէթի արթըեօրտը, նիհաեէթ եինէ չիւպ-
հէեէ տիւշտի. հէման սուֆրատան քալքարաք.

— Սուֆրատան քալքուպ կիթմէք ճայիզ տէյիլ իսէտէ
աֆիլ իտէրսինիզ, կահէթ մուհիմ պիր մէսէլէ տէրխաթըր
իթտիմ. տէրհալ կիթմէք իճապ իտիեօր:

Տիմէլէ կէնճ պէյին աղիմէթինէ մանի օլմաք ֆիքրի իլէ.

— Էֆէնտիմ թէլաշ պուռնումահընըզ. իշ նէ վաքըթ
օլսա կէօրիւլիւր. հալպուքի նիշանլըմ հէր վաքըթ պուրահա
կէլմէզ. պու կիւն պուրատա զէվք ու սէֆա իտէլիմ:

Տիեէրէք օթուրմասընը իսթէտի իսէտէ տէրէպէյի սէօզ
տինլէմէեէրէք հէման քալքուպ կիթտի. քատըն տալսի տէր-
հալ արա եօլտան տաիրէսինէ կիտուպ էլպիսէսինի տէյիշտի-
րէրէք օտապընա օթուրտը:

Տէրէպէյի էվէլա քէնտի տաիրէսինէ կիտուպ՝ քարըսընը

տաիրէսինտէ կէօրէմէեէճէք օլուր իսէ հէման հէր իքիսինիտէ
քաթլ իթմէք իւզրէ քըլընճընը քուշանտը. պատէհու հարէմ
տաիրէսինէ կիրտի. խանըմը փէնճիրէնին էօնիւնտէ օթուրմըշ
էօրկի իլէ մէշղուլ կէօրիւնճէ հանընա կէլուպ տիտի.

— Աֆիլ իտէրսինիզ մէլէյիմ. պու կիւն եինէ սէնին կիւ-
նահընա կիրտիմ:

Պէյ վաքաաեը պէր թաֆսիլ անլաթտը. պուռն իւզէրինէ
քատըն պիր էսէրը ինֆիալ կէօսթէրէք.

— Պու կիւնէրտէ պէնիմ կիւնահըմա փէք սըք կիրիեօր-
սընըզ. պէնիմ սատաքաթըմա զէրրէ քատար շիւպհէ իթմէ-
սընըզ. պէնիմ սատաքաթըմա զէրրէ քատար շիւպհէ իթմէ-
նիզի քապուլ իտէմէմ. պուռն իշիւն ֆէվքէլատէ միւթէէ-
սիր օլուեօրմ. պիր քէրրէ տիւշիւնինիզ. պէն սիզէ խըեա-
նէթ իթմէք իսթէմիշ օլսամ պիլէ պուռն էմքեանը վաքմը-
տըր. պէնիմ շու կէնճ եաշրմտա հիշ պիր քատընըն թէհամ-
միւլ իտէմէեէճէյի շու հապսա թէհամմիւլիմ, պուռնտան տօ-
լահը հիւզն ու քէտէրիմ քեաֆի տէյիլ իմիշ կիպի պիրտէ սիզին
լահը հիւզն ու քէտէրիմ քեաֆի տէյիլ իմիշ կիպի պիրտէ սիզին
սըք սըք շիւպհէլէրինիզէ մաարուզ քալմաքըլըմ պէնի հաեա-
թըմտան օսանտըրըեօր:

Տիեէրէք աղլամաղա պաշլատը. զէվճէսինին պու վէճնլէ
միւթէէսիր օլտուղընը կէօրէն տէրէպէյի.

— Նէ՝ աղլահեօրսըն սուլթանըմ. ինսան տէյիլմիյիմ.
սանա օ քատար պէնզէր տիկէր պիր քատըն պուլուհաճաղընը
մէէմուլ իթմէտիյիմտէն շիւպհէեէ տիւշտիմ. շիմտի պիւթիւն
պիւթիւն էմին օլտոււմ. աֆիլ իտէրսինիզ. պուռնտան սօնրա
հէր նէ օլուր իսէ օլսուն հաքընըզտա զէրրէ քատար շիւպ-
հէեէ տիւշմէմ.

Տիեէրէք քատընը թէսէլիեէթ իթտի. պու հալտէ պիր
զէման կէշտի. տէլիքանլը եօլ թէտարիքինի թէմամը իլէ իք-
մալ իյլէտիքտէն սօնրա տէրէպէյինին նէզտինէ կիտէրէք.

— Էֆէնտիմ. պանա քարշը կէօսթէրմիշ օլտուղընըզլութֆ
ու ինահէթէ սօն տէրէճէ թէշէքըիւր իյլէրիմ. անճաք պու
մէմլէքէթին եապանճըսը օլտուղըմ վէ քէնտի եէրիմտէ
փէտէր վէ վալիտէմ իլէ աքրապամ մէվճուտ օլտուղը ճիհէթ.

լէ տիւեհինիմի օրատա եափմաք իսթէեօրում. օնլարտա պէնիմ միւրիւվէթիմի կէօրսիննլէր. պինաէնալէյն նիշանլըմը ալուպ կիտէճէյիմ. ֆաքաթ սիզտէն բէճա իտէրիմքի պու աքչամ պէնտէսանէեի թէշրիֆ իլէ նիշանլըմա պանա սատաքաթ իթմէսի վէ խըտմէթիմտէ քուսուր իյլէմէմէսի իշիւն պիր ազ նասիհաթ վիրէսինիզ:

Տիմէսի իւզէրինէ տէրէպէյի տէլիքանլընըն իքամէթկեա. հընա կիթտի. քըզը եանընա չաղըրուպ:

— Գըզըմ. սիզ եաքընտա նիքեան օլուպ պիրպիրինիզին օլաճաքսընըզ. սաքըն պու տէլիքանլըտան մատա պիր քիմ. սէեէ մէյլ իտուպ հաքքընտա քուսուր իթմէ. սանա պու նա. սինաթըմտըր:

Տիտի վէ տանա պիր չօք նասիհաթլարտա պուլուռնտը. պուռնտան սօնրա տէրէպէյի պու կէնճ իլէ նիշանլըսընը իսկէ. լէեէ քատար թէշէի իտուպ քէնտի էլի իլէ կէմիեէ պինտիր. ալլահ սէլամէթ վիրսուռն տիեհէք խանէսինէ ալտէթ իթտի. աքչամ օլուպ առէթի վէճն իլէ հարէմէ կէլտիքտէ՝ քարըսընը օրատա պուլմանընճա՝ չաշըրտը. նէ տուզաղա տիւշմիշ օլտուզընը օ զէման անլատը. ֆաքաթ նէ՝ ֆայիտէ քատըն էլաէն կիթտի. պու վաքատառն սօնրա պէյ աքընը զայ իտուպ՝ էօմրիւնին խիթամընա քատար թիմարխանէտէ քալտը:

Իշթէ էֆէնտիմ. կէօրիւեօրսընըզքի տիւնեատա նէլէր օլուեօր. ինտան էքսէրիեա սէվտիյինտէն պուլուեօր. սիզտէ քօրքարըմքի չօք իթիպար ու իթիմատ իյլէտիյինիզ եէտի ալիմտէն պիր պէլաեա օլրաեաճաքսընըզ:

Փատիչան սուլթան խանըմըն պու հիքաեէսինտէն միւ. թէէսիր օլտը. իրթէսի կիւն տիվանէ չըքուպ ճէլլատը ճէլպ իլէ չահգատէեի հէր հալտէ քաթլ իթմէսինի էմր իյլէտի:

Ճէլլատ չահգատէեի մէյտանը սիեասէթէ կէօթիւրմէքտէ իքէն եէտինճի խօճասը եէթիշէրէք պիր չօք բէճա ու նիեազ իլէ ճէլլատը իքնա վէ սիեասէթի թէշէի իթտիրտիքտէն սօնրա չահըն հուզուրընա կիրտի. միւշարիլէյն խօճաեը կէօ. բիւնճէ հիտտէթլէ:

— Տէֆ օլ քարշըմտան. կէօղիւմ կէօրմէսին. շիմտի սէ. նիտէ քաթլ իտէրիմ. պէն սիզէ էվլատըմը սէօյլէր վիրտիմ, տիւսիզ կէթիրտինիզ. թէրպիեէլի վիրտիմ, էտէպսիզ իթտի. նիզ. պիրտէ հուզուրըմա կէլմէեէ ճէսարէթմի՝ իտիեօրսընըզ.

Տիեէ հայքընտը. ալիմ չահըն պու կաղապընա քարշը ֆուլթուր կէթիրմէեէրէք.

— Էֆէնտիմ էվլատընըզըն սէօյլէմէտիյի՝ տիւսիզ օլտու. զընտան տէյիլ, հէնուզ սէօյլէմէք վաքթը կէլմէտիյինտէն տիր. սուլթան խանըմըն օնըն հաքքընտաքի իֆատէսի սըրֆ իֆթիրա վէ պիւհթանտըր. պէօյլէ պիր էանատա քուլաք ա. սարաք պիր տանէճիք էվլատընըզը քաթլ իթմէյինիզ. սօնրա փիւշման օլուրսընըզ. վաքթըլա պիր քատընըն քէնտի սէվ. կիւլիւ քօճասընը պիզղաթ էլի իլէ փարչա փարչա իթտիյի հիքաեէսինի իշիտիր իսէնիզ քատըն սէօղիւնէ իթիմատ օլուռն. մաեաճաղընը թաքտիր իտէրսինիզ:

Տիտի. չահ խօճաեա մէզքիւր հիքաեէեի նաքընը էմր իթմէքլէ մումաիլէյն պէրվէճնը աթի սէօղէ պաշլատը:

ՔԱՏՈՆԼԱՐԱ ԷՄՆԻԵԷԹ ՕԼՄԱԶ

Վաքթըլա պիր առամըն կաեէթ կիւզէլ վէ կէնճ պիր քարըսը վար իտի. զէվճէսինի փէք զիեատէ սէվտիյինտէն կիճէ վէ կիւնտիւզ եանընտան ալլըմազ իտի. պիր կիւն քատըն էքմէք քէսէր իքէն քաղաէն փարմաղընըն ուճընտա քէստի. պուռն կէօրէն քօճասը թէէստիւրինտէն հէման տիւ. շիւպ պաեըլտը. քատըն զէվճինի աեըլթմաք իշիւն եիւզինէ սու սէրփտի, աղզընա լիմօն սըքտը վէ տիւրլիւ իլաճլար եափտը իսէտէ պիր ֆայիտէեի մուճիպ օլմաեուպ՝ հէրիֆ վէֆաթ իթտի:

Քատըն, քէնտի իշիւն վէֆաթ իտէն զէվճինին ճէնազէսի իլէ պէրապէր քապիրէ քատար կիթտի. պիր փարմաղընըն քէսիլմէսինտէն միւթէէսիրէն վէֆաթ իտէն պիր զէվճին

մէղարընտան այրըմամ, տիեէրէք քապիրին եանընտա օթուր-
տը. աքրապա վէ օտաւը մէղպուրէեի թէսէլիեիթ իթմէեէ,
խանէսինէ ավտէթ իչիւն իքնաա նէ՞ քատար սայ ու կայ-
րէթ իթտիլէր իտէտէ րազի օլմատըղընտան, իքամէթ իտէ-
պիլմէսի զըմմընընտա օրաճըքտա պիր քուլիպէ եափաւըլար.
հէր կիւն նաֆաքասընը վէ ինթիեաճը օլաճաք չէյլէրի կէթի-
րերլէր իտի:

Օ մէմլէքէթտէ միւճըրիմլէրի քապիրիսթանտա ասմաք վէ
կիճէ ճէնաղէսինի ալմասունլար տիեէ պիր պէքճի քօյմաք
ատէթ իտի: Մասուպ չալընըր իտէ պէքճիեի աօարլար իտի:
Օ կիւն պիրի սէլպ իտիլմիչ, պէքճի օլարաք պիր տէլիքանլը
պըրաքմըլար իտի. մէրքուճ կիճէ եարըսը սօղուքտան պի-
ղար օլտուղը ճիհէթլէ պիր աղ ըսընմաք մաքսատըլլա քա-
տընըն քուլիպէսինէ կէլէրէք քափուեը չալար, մէղպուրէ
քափուեը աչուպ՝ կէնճի իչէրիեէ ալար. մանկալըն եա-
նընա օթուրտը:

Տէլիքանլը քատընըն հիւսնինի կէօրիւնճէ՝ քալպիտէ
իչթիալ իտէրէք պիր միւստէթ սիւքիւթ իլէ թէմաչատէն
սօնրա:

— Սիղ պէօյլէ կիւղէլ վէ տիւպէր պիր քատըն օլտու-
ղընըղ հալտէ եաղըք տէյլիմի քի պէօյլէ քըչ գէմանընտա
տաղ պաչընտա պիր քուլիպէտէ օթուրուեօրսընըղ. քօճանըղ
էօլաիւ իտէ տիկէր պիր քօճա պուլունմաղ մը:

Տիտիքտէ քատըն.

— Հաքքընըղ վար, ֆաքաթ պէնիմ միւթէվէֆա գէվճիմ
տիկէր քօճալար կիպի օլմաեուպ՝ պէնի փէք սէվէրտի. օնըն
կիպիսինի պուլմաք միւմքին տէյլիտի:

Ճէվապընը վիրտի. պէքճի տէլիքանլը:

— Ահ էֆէնտիմ. պէնիմ իլէ իղտիվաճ իթմիչ օլսանըղ
կէօրէճէքսինիղքի պէն օնտան տահա զիեատէ սիզի սէվէճէ-
յիմ. եօլընըղտա ճանըմը ֆէտա իտէճէյիմ:

Տիտի. օ սըրատա տըչարըտա աեաք սէսլէրի տուեուլ-
մաղլա պէքճի հէման քօչարաք՝ տար աղաճընըն եանընա
կէլտի:

Մասուպը օրատա պուլամանընճա՝ պէօեիւք պիր խէվֆ
ու էնտիչէեէ տիւլտի. քատընըն եանընա ավտէթլէ վուքուի
հալի անլատարաք՝ նէ եափաճաղընը թէլաչլա սօրտը. պուլըն
իւղէրինէ քատըն.

— Մէրաք իթմէ. էկէր պէնի նիքեահ խուպ գէվճէլիեէ
քապուլ իտէր իսէն՝ պէն օնուս պիր չարէսինի պուլուպ սէ-
նի քուրթարըրմ:

Տիմէքլէ տէլիքանլը ֆէվքէլատէ մէմնուս վէ մէսրուր
օլարաք.

— Ահ էֆէնտիմ պու նէ՞ պէօեիւք պիր լութֆ տըր,
պէն էօլմէքտէն քօրքար իքէն՝ չիմտի հէմ էօլլիմտէն քուր-
թուլմաք վէ հէմտէ սիզին կիպի պիր կիւղէլ քատընա մա-
լիք օլմաք պախթիեարըղընա սահիպ օլաճաղըմ. լութֆ ի-
տինիգ պուսա պիր չարէ պուլընըղ.

Տիտի. քատըն աեաղա քալքարաք:

— Հայտէ չու մէղարտաքի քօճամըն ճէնաղէսինի չըքա-
րուպ՝ տար աղաճընա ասալըմ:

Ճէվապընը վիրտի. տէլիքանլը օ քատար սէվտիյի քօ-
ճասընը մէղարտան չըքարուպ ասմաղա քատար քըեամ իլլէ-
տիյինի կէօրիւնճէ քարըտան մուհապլէթի սօղուեարաք վէ
ֆաքաթ տահա զիեատէ թէճըրիպէ իթմէյի տիւչիւնէրէք.

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, պուսը փէք էյի տիւչիւնտինիղ.
անճաք չալընան ճէնաղէսին տղզընտա տիչլէրի եօքտը:

Տիտի. քատըն տէրհալ էլինէ պիր քաղմա ալուպ՝ մէ-
ղարը քաղարաք քօճասընըն ճէսէտինի չըքարտը. պիր թաչ-
լա տիւչլէրինի քըրուպ սէօքտի. պուսը կէօրէն պէքճի.

— Պուսը եափտըն, լաքին ասըլը օլան ճէնաղէսին պիր
քուլաղը եօքտը. պուսըն իտէ իքի քուլաղը մէվճուտ տըր:

Տիմէսի իւղէրինէ քարը էլինէ պիր պիչաք ալարաք քօ-
ճասընըն պիր քուլաղընը քէստի. խիւլասայի քէլամ պէքճի-
նին իսթարը իւղէրինէ՝ սըրա իլէ գէվճինին փարմաղընը,
ալէթը թէնասիւլիեէսինի քաթ իլլէտիքտէն սօնրա իփինի
չէքուպ՝ քէնտի էլի իլէ աստը վէ պէքճիեէ:

— Հայտէ կիտուպ նիքեան օլալըմ :

Տիտի. օ զէման պէքճի նէֆէրէթլէ քարընըն եիւզիւնէ պաքարաք :

— Էյ մէլուն քարը. աչքընա ֆէտա օլան զէվճինին ճէ-
սէտի տանա սօղուժատան օնա պու քատար խըեանէթլիք
իթտին, պանատա իտէճէյին պու տէյթլմի տիր, սէնին կի-
պի քատընըն վիճուտընը տիւնեատան քալտորմաք սէվապ
տըր :

Տիեհէրէք քըլըճընը չէքուպ՝ քարընըն պաշընը քէստի,
քօճաընըն մէզարընա աթուպ կէօմտի. իշթէ էֆէնտիմ քա-
տըն մուհապպէթինին նէթիճէսինէ վաքըֆ օլտընը. պուռն-
տան սօնրա մուաֆըք կէօրիւր իսէնիզ էվլատընըլը քաթլ
իտինիզ :

Շան պու հիքաեէնին իւզէրինէ պիր միւտտէթ աիւշիւն-
տի. պատէհու խօճաեա խիթապէն :

— Պէնտէ քատըն սէօզի իլէ իշ կէօրմէեի իսթէմէմ,
պաշընա հիտտէթիմի վէ թէէսիւֆիմի մուճիպ օլան չէյ շան-
զատէնին սէօյլէմէմսի, սիւքիւթ իթմէսի տիր, մալիւմ տիր
քի սիւքիւթ իքրարտան կէլիր. օ պիր քէրրէ աղընը աշուպ-
տա սէօզին իֆթիրա օլտուղընա, քէնտինին քապահաթսըզ
պուլունտըղընա տայիր պիր չէյ սէօյլէմէեօր. օնըն ճիւրմի
օլուպ օլմատըղընը նէրէտէն անլաեաեղմ. սիւքիւթի իքրար
եհէրինէ կէշիեօր :

Տիմէքլէ խօճա շանըն պու սէօզլէրինէ մէմնուն օլտը, վէ.

— Էֆէնտիմ սիւքիւթինին միւտտէթի խիթամ պուլտը.
արթըք եարըն սէօզ սէօյլէեհէճէք տիր. ինաեթ պուեուրը-
նըզտա քաթլընը թէէսիւր իտինիզ. ճէվապընը վիրտի. շան
տախի շանզատէնին հապսա կէօթիւրիւմէսինի էմր իթտի.
աքչամ հարէմէ կիրտիքտէ պու ճիւնէթի սուլթան խանըմ
խապէր վիրէրէք՝ իլավէ իթտի :

— Ետի կիւնտէն պէրու պէնտէ նէ եափաճաղըմը շա-
շըրտըմ, սէն շանզատէնին քաթլընը իսթէեօրսըն, խօճալարտա
օնը քուրթարմաղը իսթէեօրլար, պաքալըմ եարըն սէօզ

սէօյլէեհէճէք իմիշ. օ զէման հաքիքաթը հալ թէպէյիւն իտէր :

Սուլթան խանըմ շանըն պու սէօզլինի իշիտինճէ՝ սօն
տէրէճէտէ էլէմ ու էնտիշէեհէ տիւշտի. քօրքուսընտան նութ-
քը թութուլուպ՝ պիր չէյ սէօյլէեհէմէտի :

ՄԷՃԼԻՍԸ ՌԻՄՈՒՄԻ

Փատիշան, խօճաընըն շանզատէնին սիւքիւթ միւտտէ-
թի պիթտիի ճիւնէթլէ, իրթէսի կիւնի սէօյլէեհէճէյինի պէ-
եան իթմէսի իւզէրինէ պիր մէճլիսը ումուսի աքտընը էմր
իյլէմիշ օլտուղընտան պիւթիւն վիւզէրա, վիւքէլա, իւլէմա
վէ աեանը մէմլէքէթ սարահըն պէօեիւք սալօնընտա թօփ-
լանտըլար :

Պատէհու շան կէլէրէք մահալը մախսուսընա քուռուս
էյլէտիքտէն սօնրա :

— Շանզատէեի պուրաեա կէթիրինիզ :

Էմրինի վիրտի. միւշարիլէյի պիր քաշ տաքիքա սօնրա
մէճլիսէ կէթիրիւտի. ետի ալիմէրտէ արքաընտան իշէրի
կիրտիլէր :

Կէնճ սալօնա կիրինճէ՝ տօղրուճա փէտէրինին էօնիւնէ
կիթտի. աեաքլարընը էօփտի. սատըր օլան էմր ու միւսատէ
իւզէրինէ օրթա եէրտէ մէվղու սանտալեաեա օթուրարաք՝
պապաընըն սիւալընա ինթիզար իթտի. օ զէման շան օզ-
լունա խիթապէն :

— Սէօյլէ էվլատըմ. պու իշ նասըլ օլտու. հաքընտա
սէօյլէնէն պու սէօզլէր տօղրոճմը տըր :

Տիմէքլէ շանզատէ աեաղա քալքարաք վէ լազըմէի ին-
թիրամը իճրա իյլէեհէրէք :

— Պու սիւալը հիւմաեուընըզա անճաք սուլթան խա-
նըմ իլէ թէքմիլ ճարիեհէլէրինին պու մէճլիսէ հազըր օլմա-
սընտան սօնրա ճէվապ վիրէրիմ :

Տիմէսի իւզէրինէ շան սուլթան խանըմ իլէ ճարիեհէլէ-

րինն հէման մէճլիսէ ինչարընը էմր ու ֆէրման իթտի. պիր ազ սօնրա պունլարտա կէլէրէք եէրլի եէրինտէ օթուրտըլար. պատէհու շահգատէ քէլամա աղազ իլէ.

— Էֆէնտիմ, սուլթան խանըմըն հաքքը աճիլանէմտէքի պու իֆթիրա ու էսնատընտան մաքսատը քուլընըզը նէզտը հիւմանուընըզտա միւճրիմ վէ միւթթէհիմ իտէրէք քաթլ իթտիրմէք վէ նիհանէթ թաճ ու թախթա քէնտի վարիս օլմաք իտի. ֆաքաթ ճէնապը հաքքա համտ վէ շիւքիւր իտէրիմ քի տօղրուլըք ֆիթնէ ու ֆէսատա կալէպէ իտէրէք սիզի պիր էվլատընըզըն քաթլընտան խէլաս պունուրտը. քուլընըզտա էօլլումտէն քուրթուլտըմ. պէնտէնիզ պունտան պէօյլէտէ պիր էվլատըն պապասընա քարըլ պօրճուլ օլտուլըլը հիւրմէթ ու իթաաթտա զէրրէ քատար քուսուր իթմէնէ-ճէյիմ:

Տիւնեատա հէր նէ զէման օլուր իտէ օլտուն հաքք վէ տօղրու կալէպէ իտէր, ֆիթնէ վէ ֆէսատ, իֆթիրա ու էս-նատ մաղլուպ օլուր:

Հաքքըն կալէպէսի իլք տէֆա տէյիլտիր. պունըն միսա-լի փէք չօքտըր. միւսաատէ պունուրուր իտէնիզ քարընընն սէօզինէ ալտանարաք քէնտի էվլատընը տէնիզէ աթան ա-տամըն հիքաեէսինի արզ իտէյիմ:

Տիտի. շահ պու հիքաեէյի տինլէմէք արզուսընը իզհար իյլէտիյինտէն շահգատէ նաքլը մաճէրահա միւպաշէրէթ իթտի:

ԷՎԼԱՏԸՆԸ ՏԵՆԻՋԷ ԱԹԱՆ ՊԱՊԱ

Վաքթըլյա Մըսըրտա էղնիեատան պիր զաթ օլուպ զէվճէսի վէֆաթ իյլէտիքտէն սօնրա էօքսիւզ քալմըլ վէ եէկեանէ օլլունը կաեէթ ալիմ պիր խօճանըն թահթը թէր-պիեէսինէ վիրմիլտի. չօճուք միւսթաիտ վէ զէքի օլտուլըն-տան. ազ միւտտէթ զարֆընտա խալլը մալիւմաթ քէսպ իթ-տի. փէտէրինն խանէսինէ ավտէթ էյլէտի:

Օ սըրատա փէտէրի տիկէր պիր քատըն իլէ իզտիվաճ իթմիշ իտի. պիր կիւն փէտէրի իլէ իւվէյի վալիտէսի պաղ-չէտէ թաամ իտիեօրլարտը. չօճուքտա քարշուլարընտա օ-թուրմըլտը. օ էսնատէ պիր պիւլպիւլ կէլէրէք պիր աղաճա քօնտը. էօթմէնէ պաշլատը:

Փէտէր պու պիւլպիւլին նաղմէսինէ հայրան օլարաք.

— Քիմ պիլիւր շու պիւլպիւլ նէ իչիւն պէօյլէ ֆէրեատ իտիեօր:

Տիմէլլէ չօճուք.

— Պէնտէնիզ օնըն լիսանընա վաքըֆըմ. էմր իտէր իտէ-նիզ տիտիյինի արզ իտէյիմ:

Ճէվապընը վիրտի. մուճաիլէյի քուլըն նէ սէօյլէտիյինի պէեան իթմէսին էմր էյլէտիյինտէն կէնճ.

— Էֆէնտիմ պու քուլըն տիտիյինի էմրինիզէ իթթա-թէն արզ իտէյիմ. ֆաքաթ պունտան ճանընըզըն սըքըլմասը ինթիմալի վար տըր:

Տիտիքտէ պապասընըն մէրաքը արթտը վէ.

— Հէր հալտէ սէօյլէ. ճանըմ սըքըլմաք:

Տիեէ իսրար վէ իպրամ էյլէտի. պունըն իւզէրինէ կէնճ.

— Մուշթէրէմ փէտէրիմ, միրուրի զէման իլէ պէնիմ փատիշահ օլաճաղըմը վէ սիզինտէ էլիմէ սու տէօքէճէյինիզի, վալիտէմին փէշքիւր թուլթաճաղընը սէօյլէեօր:

Ճէվապընը վիրտի. քատըն պու սէօզի իչիտինճէ. ֆէնա հալտէ հիտտէթ իտուպ.

— Պաք շու ութանմազա, փէտէր վէ վալիտէն սանա խըտմէթքեար օլաճաք, էօյլէմի. ալլահ կէսթէրմէսին:

Տիեէ պաղըրտը. վէ օ կիւնտէն իթիպարէն չօճուղա պիր քին ու առավէթ պաղլահարաք հէլաք իթմէք իչիւն ֆըրսաթ կէօզլէմէեէ պաշլատը. պիր կիւն քատըն քօճասընը տիւրլիւ տիւրլիւ էֆսանէլէրլէ էվլատը ալէյհինէ իզղապ իտէրէք չօճուլը պիր սանտըղա քօեուպ նիլ նէհրինէ աթ-տըրտը:

Սանտըք սաաթլարճա նէհրին ճէրեանըլյա էօթէեէ պէ-րուհա տօլաշտըքտան սօնրա պիր պաղչէնին քէնարընտաքի

աղաճլար արասընտա տուրմուշտը. պաղչէ մըսըր շահընըն
թէնէզզիւն էյլէտիյի մահալ օլտուղընտան վէ օ կիւն շահ օ
պաղչէտէ պուլունտըղընտան խըսմէթ քեարլարը սու ալմաք
իւզրէ տէրէ քէնարընա կիթտիլէր վէ օրատա պու սանտը-
ղը կէօրտիլէր:

Հէման քօշուպ խապէր վիրտիլէր. շահ պիղզաթ օ մա-
հալէ կէլէրէք սանտըղը աշտըրտը. իչինտէն օն իւչ, օն տէօրթ
եաշընտա պիր կէնճ չըքտը. շահ պու չօճուղա քիմ օլտու-
ղընը վէ նէ՞ իչիւն սանտըղա նէհիրտէ պուլունտըղընը սօր-
տը. չօճուք քէթմը սըրր իլէ:

— Էֆէնտիմ, պէն մըսըրըն սուտան թարաֆընտան պիր
թիւճարըն օլլուեղմ. կէմի իլէ էսնայը սէֆէրտէ սէֆինէմիդ
ղարք օլտը. փէտէրիմ պաթտը, մալիմիդտէ մահվ օլտը. պէն
պու սանտըղա կիրէրէք սուտա քալտըմ. քըսմէթիմ զաթը
հիւմաեուընըղ թարաֆընտան քուրթարըլմաք իմիչ:

Ճէվապընը վիրտի. պուընն իւզէրինէ շահ օ չօճուղը
քէնտի մաեթթինտէ ալը քօյտը. պու հալտէ պիր միւտտէթ
կէչտի. կէնճին իլմ ու թէրպիեէսինտէն, աքլ ու
զէքեասընտան մէմուըն օլան շահ մէրքուժը պէօեիւք պիր
մաքամա թաեինէ էյլէտիլինտէն հէր կիւն տիվանտա հաղըր
պուլունընթօրտը:

Շահըն կաեթթ հասէնա պիր քէրիմէսի օլուպ՝ պիր կիւն
կէնճին շահ իլէ պէրապէր տիվանտա օթուրտըղընը կէօրմիւչ
վէ օնա ճան ու կէօնիւլաէն աչըք օլմուշտը. հէման վալի-
տէսինէ կիտուպ՝ պապասընըն քէնտիսինի օ կէնճէ վիրմէսինէ
տէլալէթինի րէճա իթտի. քըղըն վալիտէսի աքլամ օլտուք-
տա փատիչահա պու քէյֆիեթթի սէօյլէտի:

Հիւքիւմտար զաթէն կէնճի փէք թաքտիր իթմէքտէ վէ
քէնտիսինէ տամաթ իթմէեի տիւչիւնմէքտէ օլտուղընտան՝
պու ֆըրսաթը կանիմէթ պիլէրէք քըղընը մէրքուժա թէզ-
վիճ վէ օնը քէնտիսինէ վէլիի ահա թաեին էյլէտի:

Պիր զէման սօնրա շահ վէֆաթ իթմէքլէ, կէնճ մըսըրա
սուլթան օլտը. պու միւտտէթ զարֆընտա փէտէր վէ վալի-
տէսինին նէ՞ օլտուքլարընտան խապէրտար օլմատըղընտան

հաքլարընտա թահքիքաթ իճրա իթտիրտի:

Պուընլարըն մըսըրա իքի կիւնլիք մէսաֆէտէ քեային պիր
քէօյտէ վէ պէրհաեաթ օլտուքլարընը խապէր ալարաք պիր
կիւն սայա ու չիքեար պէհանէսիլլէ օ քէօլին ճիվարը-
նա կիթտի. պիրաղ իսթիրահաթ իթմէք արզուընը իզհար
իտուպ՝ փէտէրինին խանէսինէ միսաֆիր օլտը:

Շահըն ֆաքիր խանէլէրինի թէչրիֆ իթմէսի կիպի պիր
իլթիֆաթա մազհար օլան քէօլի տէրհալ միւքէմմէլ պիր
թաամ իհզար իտուպ միսաֆիրինէ թաքտիմ իթմէքլէ շահ
էլինի երջամաղա քալքտը. փէտէրի իպրըքը ալուպ սու
տէօքտի, վալիտէսիտէ փէչքիր վիրտի:

Պուընտան սօնրա շահ փէտէրինին էլինի էօփէրէք քէն-
տինին սանտըք տէրուընտէ սուեա աթտըղը էվլատը օլտու-
ղընը վէ իլթէ պիւլպիւլին սէօղի թէմամըյա չըքտըղընը
խապէր վիրտի. պատէհու փէտէր վէ վալիտէսինի ալուպ
մըսըրա ազիմէթ իթտի:

Պու ֆըքրա տօղրուընն ֆէսատա կալէպէսինէ պիր մի-
սալ տըր:

Շիմտի վաքաանըն նա՞սըլ օլտուղընը արղ իտէյիմ:

Մէքթէպտէն պուրաեա ճէլպիմի իրատէ ու ֆէրման պու-
եուրտըղընըզ զէման խօճալարիմ իլէ պէրապէր եօլա չըք-
տըք. սաեհնիդտէ թահսիլ իթմիչ օլտուղըմ իլմ ու ֆէնն
վասէթասըյա երլտըղլարըն էսրարընը օքուժաղա պաշլատըմ,
քէնտի նէճմը թալիիմի կէօրտիմ. սօն տէրէճէտէ նահս պիր
պուրճաա իտի:

Սարայը հիւմաեուընա վասըլ օլունճա էօլիւմ թէհլիքէսի-
նէ մարուղ օլաճաղըմը, եէտի կիւն սիւքիւթ իտուպ հիչ
սէօղ սէօյլէմէտիլիմ հալտէ պու թէհլիքէնին պէրթարաֆ
իտիլէճէյինի աշլատըղըմտան աղղըմը քափատըմ. պու կիւնէ
քատար հաքըրմտաքի իֆթիրաեը ճէրհ ու րէտտ իտէմէտիմ.
պուընը խօճալարըմ պիլիր իտի իսէտէ սիզէ սէօյլէմէեօրլար
իտի:

Շիմտի իսէ պու սիւքիւթըն միւտտէթի օլան Պէտի կիւն
խիթամ պուլտը. արթըք թէհլիքէ պուլուլթլարը զայիլ օլտը:

Օնըն իչիւն, հուզուըրը հիւմաեուընըղտա հաքիքաթը

արդ իլէ վէ քէնտիմի պու էսնատ ու իֆթիրատան քուրթա-
րուպ սիղէ լաեք պիր էվլատ օլտուղըմը իսպաթա — էմր ու
միւսաատէնիդ տօլաեքսըյլա — միւսարաաթ իտիեօրըմ:

Սարայը հիւմաեուէնա վասըլ օլտուղըմ կիւն իլթիֆաթը-
նըզա վէ սիւալլէրինիղէ մուքապէլէ իթմէեէրէք սիւքիւթիմ՝
մէրաքը փէտէրանէլէրինի մուճիպ օլմուշտը. սուլթան խա-
նըմ պէնի սէօյլէթմէք պէհանէսիյլէ սիղտէն միւսաատէ ալա-
րաք էլիմտէն թուլթուպ օտասընա կէօթիւրտիյինտէ՝ պիր
էվլատ իլէ վալիտէ արասընտա էմքեանը օլմաեան նապէճա
թէքլիֆլէրտէ պուլուէնտը. պէնտէ պիթթապ քապուլ իթմէ-
եուպ րէտտ էյլէտիյիմտէն հիտտէթ իտէրէք ինթիքամ ալմաք
սէվտասըյլա պու իֆթիրատա պուլուէնտը. պու սէօյլէրիմին
սահիօ օլտուղընը իսպաթ իչիւն զօուլք չէքմէեէճէյիմ. եա-
լընըզ շուէնը արդ իլէրիմ քի սուլթան խանըմըն եանընտա
տուրսն շու եէչիլ էլպիսէլի ճարիեէեի էմր իտինիղտէ սօ-
եուէնտուրսուէնլար:

Տիտի. սուլթան խանըմ շահգատէնին պու սէօյլինի իչի-
տինճէ՝ մօս մօս քէսիլտի. սօն տէրէճէ խէվֆ ու թէլաչա
տիւչիւպ քէնտիսինի շաշըտը. հէման ֆէրեատ ու ֆիղանէ
պաշլաեուպ:

— Պանա իֆթիրա իթտիյի, պու քատար ճէմաաթ մի-
եանընտա նամուսըմը լէքէտար իյլէտիյի եէթիշմէեօր իմիշ
կիպի պիրտէ պէօեիւք պիր րէզալէթ եափմաք իսթէեօր!

Պու նա՛սըլ շէյտիր. հիշ պէօյլէ պիր թալէպ մինասիւպ
մի տիր. պու քատար էրքէք արասընտա պիր քըզը սօեուէ-
տըրմաք օլմըր մը:

Տիեէ պաղըրըեօր իտի. շահգատէ քէմալը իթիտալ ու
սիւքիւն իլէ ճէվապ վիրտի.

— Ոսեքը սուլթանըմ. իսթէտիյիմ րէզալէթ եափմաք
տէյիլ տիր. հիշ պիր շէյ պէօյլէ պիր տիվանը շէրիաթտա
աեւպ օլմաղ. հաքիքաթըն թէզահուրը իչիւն հէր շէյ մինա-
սիպ վէ մուվաֆըք տըր:

Շահ շահգատէնին պու թէքլիֆի հաքըքնտա նէ՝ տիտիք-
լէրինի անլամաք իւզըրէ հըզարըն եիւզլէրինէ պաքտը. քեաֆ-
ֆէսի միւշարիլէյիին պու սէօյլէրինի թասվիպ էյլէտիքլէ-

րինտէն հիւքիւմտարըն էմրի իլէ քըզը սօեուէնտուրալար:

Մէրքուլմըն պիր ճարիեէ օլմաեուպ քատըն քըեաֆէթինէ
սօքուլմուշ պիր տէլիքանլը օլտուղընը միւշահատէ իլէ ճիւմ-
լէսի հայրէթլէ փարմաքլարընը ըսըրտըլար:

Հիւքիւմտար օղլուէն տօղրու սէօյլէտիյինի, զէվճէսի-
նին պու խըեանէթինին զուհուրըյլա թէմամէն անլատըղըն-
տան փիւր կազապ քէսիլտի:

Սուլթան խանըմըն տէրհալ քաթլընը ֆէրման իթմէքլէ,
շահգատէ փէտէրինին աեաքլարընա քափանարաք.

— Աեաքլարընըզը էօփէյիմ էֆէնտիմ, հիտտէթ պու-
եուրմաեքնըզ. սուլթան խանըմ հէր նէ քատար պէնի քաթլ
իթտիրմէեէ չալըշտը իսէտէ՝ պէն օնըն քաթլընը քաթիէն
իսթէմէմ. ճէնապը հաքըքն պէնի թէպրիէ պուեուրաղ-
ղընա մուքապիլ օլտարաք պէնտէ օնը աֆվ իթտիմ. սիղինտէ
աֆվընըզը իսթիրհամ էյլէրիմ. ճէզա օլտարաք պիր թարաֆա
նէֆի իլէ իքթիֆա պուեուրմաեքը իսթիրհամ էյլէրիմ է-
ֆէնտիմ:

Տիեէ եալվարմաղա պաշլատըզը կիպի էրքեանը մէճլիս-
տէ պու րէճաեա իշթիրաք էյլէտիքլէրինտէն շահ քատընը
ուզաք պիր մէմլէքէթէ նէֆի ու թէպիյտ էյլէտի:

Իշթէ պէօյլէճէ քապահաթ սահիպի քազըտըզը քուեու-
եա քէնտի տիւշտի: Պիկիւնահ շահգատէնին քուրթուլտուղը
իչիւն պիւթիւն մէմլէքէթ խալքը շատ ու խէնտան օլտարաք
ճէնապը հաքըք չիւքիւրլէր իթտիլէր. շէհիրտէ աեէնլէր ու
շէնլիքլէր եափտըլար:

Շահ էվլատընըն պու սուրէթլէ քապահաթսըզ վէ պի-
կիւնահ օլտուղընը անլաեարաք տիւնեալարա մալիք օլմուշ
կիպի սէվինտի. խաեքն քարընըն սէօյլէրինէ իթիմատ իտէ-
րէք տէֆաթլա քաթլընը էմր իյլէտիյի հալտէ պուէնա մանի
օլան վէ քէնտիսինի պէօյլէ պիր ճինաեէթին իճրասընտան
մուհաֆաղա իտէն եէտի ալիմի օ կիւնտէն իթիպարէն էն պէօ-
եիւք մաքամլարա կէչիւրէրէք քէնտիսինէ միւշապիլի խաս
էյլէտի:

Պատէհու շահգատէյի իզտիվաճ իթտիրմէք ֆիքրինէ տիւ-

չէրէք ճիշդար հիւքիւմտարլարըն քէրիմէլէրինի կէօրիւպ պուռն-
լարտան պիրինի ինթիխապ էյլէմէք իւզրէ ալիմէրտէն իքի-
սինի մէկմուր իտէրէք կէօնտէրտի. պուռնլար խալլը կէզուպ
տօլաշտըլար. նիհանէթ շահապտէնէ լաեքք վէ թալիի թալի-
ինէ մուվաֆըք պիր քըզ պուռնպ ալտէթլէ փէտէրինէ խա-
պէր վիրտիլէր:

Շահ պիր չօք հէտիեէլէր թէրթիպ իտէրէք իքի վէզիր-
լէրինի նամէի մախսուս իլէ քըզը իսթէմէնէ կէօնտէրտի:

Քըզըն փէտէրի պէօյլէ պիր շահըն օղլուռնա քըզընը վիր-
մէյի քէնտի իչիւն պէօեիւք պիր շէրէֆ թէլլաքքը իտէրէք հէ-
ման ճէվապը մուաֆֆաքաթ վիրտիյինտէն միւքէմէլ տիւ-
եիւնլէր եափըլարաք վէ քըքք կիւն քըքք կիճէ ֆուքարա
վէ զուաֆա իթամ օլուռնարաք շահապտէ զիֆաֆա քօնուլտը:

Պիր սէնէ սօնրա շահապտէնին պիր օղլը տիւնեաեա կէլ-
մէքլէ փէտէրի արթըք սօն տէրէճէտէ մէմնուռն վէ մէսրուր
օլուպ ճէնապը հաքքա շիւքիւրլէր իթտի. պիւթիւն մէմլէ-
քէթտէ իւչ կիւն իւչ կիճէ շէնրը աեէն եափըլտը:

Շահ շահապտէնին իլ ու ֆազլընտան, իքթիտար ու-
զէքեասընտան պէօեիւք մըքեաստա իսթիֆատէ իթմէք իչիւն
օնը տաիմա եանընտա պուռնուրըրեօր, բէյինի իսթիֆաար
իլէ վիրտիյի ճէվապլարտան միւսթէֆիտ օլուեօրտը. իքինճի
սէնէտէ շահապտէնին տիկէր պիր օղլը տիւնեաեա կէլտի.
պու շահապտէնին քըտուլը մէմլէքէթտէ իքինճի պիր սուրուր
ու շատիմանին թէզահուրընը պատի օլտը:

ՔԷՕԹԻԻԼԻԵԷ ՄՈՒՔԱՊԻԼ ԷՅԼԻՔ

Պիր էհամ սօնրա շահ խասթալանարաք եաթաղա տիւչ-
տի. շահապտէ կիճէ վէ կիւնտիւզ փէտէրինին եաստըզը պա-
շընտան ալըլմաեարաք, մէմլէքէթին էն հազըք աթըպպասը
վասէթասըլա թէտապիւինէ ինթիմամ էյլէտի իսէտէ չարէ
օլմաեուպ իրթիհալը տարըպէքա էյլէմէքլէ շահապտէ թահթը
հիւքիւմտարիեէ ճիւլիւս էյլէտի. փէտէրինին ճէնապէսինի

ֆէվքէլատէ պիր ինթիֆալ իլէ քալարուպ թիւրպէի մախ-
սուսէսինէ տէֆն էյլէտիքաէն սօնրա հապէի իտարէսինտէքի
մէմալիքտէ պիր հաֆթա մաթէմ թուլթուլմասընը էմր իթտի:

Չաթէն խալք միւթէվէֆա շահը պապալարը կիպի սէվ-
մէքտէ օլտըքլարընտան՝ պու մաթէմէ քէնտի բիզալարըլա
վասի մըքեաստա ինթիրաք իտուպ եէտի կիւն վէ եէտի կիճէ
չարշուլար վէ տիւքքեանլար աշըլմատը. ճամի վէ մէսճիտլէր-
տէ, թէքեէ վէ մէտրէսէլէրտէ խաթմը շէրիֆլէր օքուռլա-
րաք մէրհուլըն բուհընա իթհաֆ օլուռնար:

Եէնի հիւքիւմտար թէքմիլ վալիլէրէ վէ քատըլարա պիր
ուլուլի ֆէրման կէօնտէրուպ իւլէմաեա հիւրմէթ, ֆուքարա
վէ զուաֆաեա մէրհամէթ, հէր խուսուստա իճրալը ատալէթ
իտիմէսինի վէ աքսի թաքտիրտէ շիտաթլէ մէսուլ իտիլէ-
ճէքլէրինի պիլտիրմէքլէ պէրապէր քէնտիտէ միզանը ատալէ-
թի էլինէ ալարաք իճրալը հիւքիւմէթէ պաշլատը. իլք իշի
օլմաք իւզրէ «քէօթիւլիւեէ մուքապիլ էյիլիք» իթմէք սու-
րէթիլլէ ճիւնտէ պիր իպրէթը մուէսսիրէ թէշքիլ էյլէմէք
իւզրէ տէրհալ մէնֆատէ պուլուռնան իւվէյի վալիտէսինի աֆվ
իտէրէք փալթախթա ճէլպ էյլէտի:

Մէզպուրէեէ իքամէթի իչիւն ալրուճա պիր տաիրէ թախ-
սիս վէ խըտմէթ քեարլար թաաեին էյլէտիյի կիպի քէմալը
բէֆահ իլէ կէչինմէսի իչիւնտէ քեաֆի մըքտարտա մաաշ
պաղլատը. քէնտիսինի քաթլ ու իթիլաֆ իթտիրմէեէ սայ
իթմիշ օլան պու քատըն հաքքընտա կէօսթէրտիյի շու հիւսնը
մուամէլէ վէ մուամլէնէթը ճիվան մէրտանէեի միւշահէտէ
խտէն խալք հիւքիւմտարլարընն նէ տէրէճէ ուլուվը ճէնապ
սահիպի պիր միլք խըսլէթ օլտուղընը անլաեարաք օնա քար-
շը մուհապպէթլէրի քաթ քաթ արթտը. պէօյլէ մէրհամէթի վէ
ատիլ պիր հիւքիւմտարա մալիք օլտուքլարը իչիւն ճէնապը
հաքքա համա ու սէնապտէ պուլուռնուլար. օնը էօղ պապալա-
րը կիպի սէվէրէք հէր պիր էմրինէ իթաաթ ու ինքընտաա
զէրրէ քատար թէքեամիւլ վէ թէրատի իթմէտիլէր:

Ատալէթ ու մէրհամէթի, թէպաասընա քարշը կէօսթէր-
տիյի հիւսնի մուամլէլ վէ մուամլէնէթի հէր ճիւնէթտէ տաաի-

Թան օլմաղլա, ճիվար մէմլէքէթլէրաէքի զուլմափաէ խալք հէփ պուսըն Թահթը իթաաթ ու ինքընեաորնա կիրէրէք հաւ-
զէի խտարէսի բուպը մէսքիւնըն քըսմը ազամընը ինթիւվա
էյլէսի:

Պու սուրէթլէ եիկիրմի սէնէտէն զիեատէ իճրայը սալ-
թանաթ իսուպ քեամէրան օլտուքտան սօնրա պիր կիւն խա-
ֆիֆ պիր խաաթալըք իլէ էսիր ֆիրաշ օլմաղլա մէմլէքէթին
աթրապա վէ հիւքէմասը թէտավխինէ միւսարաաթ էյլէտիլէր:

Ճաքաթ էճէլ կէլինճէ լօքմանտա չարէ պուլամազ մու-
սատտաքընճա խաաթալըք միւպէտտէլը աֆիեէթ օլմահուպ
թէզաեիտ էյլէտիլինէն արթըք վաքըթը ըրհլէթին հուլուլ
էյլէտիլինի անլատըղընտան էվլատարընը եանընա ճէլպ իլէ
պէօեիւք օղլունա թաիթը սալթանաթը վէ քիւչիւք օղլունա
տաիի պիրատէրինին պիրինճի վիւզարէթինի թէրք վէ վաւի.
եէթ իտէրէք, խալքըն կէօլ եաշլարը վէ ֆէրթը ինթիրամը
արասընտա իքմալը ինֆասը մատուտէի հաեաթ էյլէեուպ
բահմէթը բահմանա իրիշտի:

Պէօեիւք, քիւչիւք, քստըն, էրքէք պիւթիւն էհալի եէս
ու մաթէմէ միւսթաղրէք օլարաք՝ մէմլէքէթի պիր թաթէմ-
խանէ հալինէ կէթիրտիլէր, կիւնլէրճէ չարչու վէ փաղարլարը
քափամաք սուրէթիլլէ թէէսսիւրլէրինի իղհար էյլէտիլէր:

Հէր քէտէրին պիր սօնը օլտուղը կիպի պու հիւզն ու
թէէսսիւրտէ եափաշ եափաշ զալիլ օլտը, պէօեիւք չահաալէնին
պիրատէրի իլէ պաշ պաշա վիւրէրէք փէտէրինին խաթթը հա-
րաքէթ, մէրհամէթ ու աաալէթինի թաքիպ իլէ իճրայը հիւ-
քիւմէթ իթմէսի խալքը միւթէսէլլի իթաի. արթըք հէր քէս
փաաիշաը նէվճահըն տէվամը էօմը ու աֆիեէթինէ տուա
իտուպ՝ իշ վէ կիւճի իլէ մէշղալ օլտուլար:

Պիր միւստէթ սօնրա չահ իլէ վէզիր պիրատէրի ճիվար
հիւքիւմտարլարտան պիրինին իքի քէրիմէսի իլէ աքտը իղաի-
վաճ էյլէտիլէր:

Օնլար մուրատարընա իրաիլէր, ճէնապը հաքքտա ճէմիի
իւմմէթը մուհամմէտի նաշիլը մէրամ վէ մուաֆֆաք պիլիսայր
պուեուրսուն ամին:

ԽԻԹԱՄ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0653099

